MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoud

ALGEMENE TOELICHTING 2
1. Samenvatting 2
2. Situering 3
2.1. Algemeen 3
2.2. Regeerakkoord 2014-2019 5
2.3. Beleidsnota Cultuur 2014-2019 6
2.4. Beleidsbrief Cultuur 2015-2016 7
2.5. Beleidstraject 7
3. Krachtlijnen en doel van het decreet 9
3.1. Het civiel perspectief 9
3.2. Opereren in de vrije tijd 10
3.3. Sociaal-culturele participatie 11
3.4. Kiezen voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit 12
3.5. Een sterkere kwalitatieve benadering 16
3.6. Klemtoon op verduidelijking van de rollen van het sociaal-cultureel werk 16
3.7. Opereren op drie niveaus 17
4. De beleidscyclus 18
4.1. Het tijdspad van de beleidscyclus voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied 18
4.2. Het tijdspad van de beleidscyclus voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's. 19
4.3. De werking van de commissies 20
5. Advies strategische adviesraad en advies Raad van State 25
5.1. Strategische Adviesraad: advies 25
5.2. Gevolgen aan het advies Strategische Adviesraad 27
5.3. Advies Raad van State 29

ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Op 15 april 2016 keurde de Vlaamse Regering de "Conceptnota Sociaal-cultureel volwassenenwerk" goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019 en de beleidsnota 2014-2019 komen daarin samen. Deze beleidsaccenten nopen tot een wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk (laatst gewijzigd op 12/07/2013).

Dit voorontwerp van decreet kadert binnen:

- het Regeerakkoord 2014-2019;
- de beleidsaccenten uit de beleidsnota Cultuur 2014-2019;
- de visie en doelstellingen geformuleerd in de Conceptnota Sociaal-cultureel volwassenenwerk, 15 april 2016.

Een nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk zal het bestaande decreet van 4 april 2003 vervangen en moet het sociaal-cultureel volwassenenwerk, als belangrijk onderdeel van de opbouw van een democratische samenleving, de mogelijkheid bieden om soepeler in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen van die hedendaagse samenleving. De nieuwe regelgeving wil die intrinsieke waarde van het sociaal-cultureel volwassenenwerk koesteren en de veelzijdigheid en de dynamiek van het sociaal-cultureel volwassenenwerk versterken. Dit moet bijdragen tot een sterkere zichtbaarheid en profilering van de sector.

Dit nieuwe decretaal kader legt een belangrijk accent op het nastreven van sociaal-culturele participatie voor iedereen door sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Dit wordt verankerd in de doelstelling van het decreet en een aantal beoordelingselementen. Daarnaast krijgen de verenigingen voor praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen, momenteel gesubsidieerd vanuit het Decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport (het Participatiedecreet) van 18 januari 2008, een plaats in het voorliggende decreet. Die initiatieven kunnen zich binnen de contouren van dit voorliggende decreet ontwikkelen als sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

De krachtlijnen van het nieuwe decreet zijn:

- het sociaal-cultureel volwassenenwerk als belangrijke civiele actor erkennen;
- sociaal-culturele volwassenenorganisaties ondersteunen die sociaal-culturele praktijken ontwikkelen in de vrije tijd van mensen waarin mensen en groepen worden aangesproken in één of meerdere bestaansdimensies en levenssferen;
- sterker inzetten op sociaal-culturele participatie;
- kiezen voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit door:
    - een functiegerichte benadering;
    - een vlottere in- en uitstroom van organisaties;
    - een dynamisch financieel kader;
    - projectsubsidies;
    - sociaal-cultureel ondernemerschap mogelijk te maken.
- een sterk kwalitatieve benadering inbouwen;

- verduidelijking van de rollen van het sociaal-cultureel volwassenenwerk beklemtonen;
- opereren op drie niveaus: sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied (al dan niet met inbegrip van ~~en~~ het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad), sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio en sociaal-culturele volwassenenorganisaties- of initiatieven die projecten ontwikkelen met een bovenlokaal karakter.

2. Situering

2.1. Algemeen

Enkele actuele uitdagingen en vraagstukken maken een nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk noodzakelijk.

Er is vooreerst de vraag naar de identiteit van de sector en de vraag naar maatschappelijke legitimering.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties en hun professionals weten zich voortdurend uitgedaagd om rond tal van thema's en noden in de actuele samenleving praktijken te ontwikkelen en op die manier maatschappelijk relevant te werken. Ondanks de verschillende werksoorten en daarbinnen nog eens een grote diversiteit aan doelgroepen, inhouden en werkvormen zien we over de vele praktijken heen minstens drie maatschappelijke uitdagingen met regelmaat terugkomen: toenemende diversiteit, een duurzame samenleving en digitalisering. Een belangrijke uitdaging schuilt ook in de veranderende kijk op groepsvorming en gemeenschapsvorming. Binnen de praktijkgemeenschap van sociaal-cultureel werkers zoeken verschillende betrokkenen bijvoorbeeld naar nieuwe vormen van verenigen. Daarbij experimenteren ze met tijdelijke betrokkenheid in plaats van levenslang lidmaatschap en met flexibele netwerken in plaats van al dan niet hiërarchisch georganiseerde afdelingen. Digitale ontwikkelingen en sociale media maken vandaag ook groepsvorming mogelijk die minder afhankelijk is van een gedeelde plaats. Zeker in stedelijke contexten is er nood aan alternatieve benaderingen voor gemeenschapsvorming. Grote densiteit, grote diversiteit en een relatief grote aanwezigheid van kansengroepen typeren die stedelijke omgeving.

Het hele werkveld zoekt en deelt in diverse fora en contexten verantwoorde kennis, inzichten en handelingsprincipes die mogelijke antwoorden kunnen bieden. Deze voortdurende dynamiek bepaalt mee de actuele praktijken en de grote verscheidenheid ervan. Maar de grote verschillen in uitzicht, mate van betrokkenheid en beweeglijkheid van praktijken en organisaties maken het moeilijk om precies aan te duiden wat voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk de gemeenschappelijke en gedeelde identiteit en bijhorende legitimering zijn.

Doorheen de geschiedenis zijn er vele pogingen geweest om die vraag te beantwoorden. In tijden van 'volksverheffing' en 'volksontwikkeling' zocht men die identiteit en legitimering in de finaliteit van het werkveld. Recenter verschoof de focus meer naar herkenbare en onderscheiden werksoorten. Vanaf 1995 vormden begrippen als 'verenigingen', 'vormingsinstellingen' en 'diensten' de begrippen om het werkveld beleidsmatig af te bakenen. Het Decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003 ging nog een stap verder. De noemer 'sociaal-cultureel volwassenenwerk' werd geïntroduceerd en de focus voor het identificeren van het werkveld kwam te liggen op een combinatie van verschillende werksoorten, de functies en de sociaal-culturele methodiek.

Die sociaal-culturele methodiek nam in het identiteitsvraagstuk een centrale plaats in. De methodiek is in het decreet open en abstract geformuleerd. Dat brengt twee problemen met zich mee. Het eerste probleem heeft te maken met het kader zelf: het wordt ervaren als een abstract en complex referentiekader, zowel binnen de wetenschappelijke wereld als binnen de wereld van praktijken en organisaties. Dat tast de bruikbaarheid ervan aan. Het tweede probleem is dat de sociaal-culturele methodiek zo abstract en open geformuleerd is, dat ook praktijken uit andere sectoren en werkvelden zoals bijvoorbeeld samenlevingsopbouw of jeugdwerk, zich even goed van datzelfde kader kunnen bedienen. Dus werkt deze sociaal-culturele methodiek niet voldoende onderscheidend om er de specifieke identiteit van het sociaal-cultureel volwassenwerk mee te vatten in het kader van een Vlaams beleid.

Ook de werksoorten waren in het decreet van 2003 bepalend om identiteit en legitimiteit mee scherp te stellen. Het indelen in werksoorten en het verplichten tot een keuze vormde een kader om erkenning en subsidiëring binnen de sector van het sociaal-cultureel werk met volwassenen te organiseren. Bovendien maakte deze indeling het mogelijk zich op basis van werksoorten ook te positioneren tegenover aangrenzende sectoren. Het probleem is dat de werksoorten in de eerste plaats formats zijn die een historisch proces weerspiegelen. Dat staat in een spanningsvolle verhouding met de toekomstgerichte dynamieken in een steeds veranderende samenleving. Het sociaal-cultureel werkveld is van oudsher een breed vertakt werkveld dat op het snijvlak met vele andere maatschappelijke domeinen (werk, zorg, onderwijs, politiek, milieu, economie, kunst, mobiliteit enz.) opereert. Op deze diverse snijpunten ontstonden en ontstaan voortdurend nieuwe praktijken, organisaties, samenwerkingsverbanden en fusies. Sommige organisaties stroomden in het recente verleden naar aanleiding van die dynamiek uit de sector (bv. samenlevingsopbouw, basiseducatie, milieu- en natuureducatie enz.). Anderen vinden in die dynamiek net hun weg naar de sector. Voor sommige organisaties uit de sector leiden veelvuldige verbanden met andere domeinen in de samenleving tot overbevraging (bv. de etnisch-culturele federaties).

In het werkveld en aan de rand ervan ontstaan dus voortdurend nieuwe sociaal-culturele werkingen. De Prijs van het sociaal-cultureel volwassenenwerk 2015 aan Cinemaximiliaan toont dit bijvoorbeeld aan. Nieuwe werkingen presenteren zich dan ook meer dan eens als veelbelovend, maar passen niet altijd en niet vanzelfsprekend binnen het kader van het sociaal-cultureel werkveld. Ze kunnen ook niet direct aan andere werkvelden, sectoren of beleidsdomeinen gekoppeld worden. Voorbeelden zijn organisaties op het snijpunt tussen verschillende domeinen (cultuur en welzijn: een organisatie die beweging wil maken rond “agressie in de samenleving, binnen en buiten gevangenissen, of cultuur en landbouw: een organisatie die als coöperatieve actief is in de biologische landbouw en hierrond beweging wil maken). Ook erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties passen zich voortdurend aan aan veranderende omstandigheden waardoor ze van vorm of van oriëntering veranderen (bv. van beweging naar vereniging, van vormingsinstelling naar beweging). Om aan de dynamiek in het sociaal-cultureel werkveld recht te doen, moeten in de toekomst ook hybride en nieuwe formats mogelijk zijn, formats die vandaag nog niet of slechts in de kiem zichtbaar zijn.

Dit nieuwe beleid moet dus inzetten op een kader dat organisaties en sector toelaat de eigen identiteit zichtbaar te maken en zich tegelijk ook maatschappelijk te legitimeren. Dit nieuwe beleid moet mogelijk maken dat organisaties en praktijken daarbij eigen formats en hybride organisatievormen

ontwikkelen in functie van hun zoektocht naar antwoorden op maatschappelijke uitdagingen. Dit kader ontwikkelen we best op basis van twee elementen: de sociaal-culturele rollen die organisaties kunnen opnemen in de samenleving (de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol) enerzijds en de weloverwogen eigen mix van functies (de gemeenschapsvormende functie, de cultuurfunctie, de leerfunctie en de maatschappelijke bewegingsfunctie) anderzijds.

Een tweede belangrijke kwestie betreft de maatschappelijke positionering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003 positioneert het sociaal-cultureel volwassenenwerk in het gebied van de ontwikkeling van volwassenen in de vrije tijd: “het omvat de activiteiten die de ontplooiing van volwassenen en hun maatschappelijke participatie willen bevorderen; personen nemen er vrijwillig deel aan, los van enig schoolverband en los van elke vorm van beroepsopleiding (definitie decreet 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk)”.

Er is vandaag in het werkveld een tendens om het sociaal-cultureel volwassenenwerk daarbovenop ook te erkennen als een civiele actor die zijn rol te spelen heeft in het maatschappelijk middenveld.
In het maatschappelijke veld onderscheiden we vier verschillende posities: burgers, markt en overheid – en daartussen een arena van verbinding en strijd die we het middenveld noemen. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk opereert van oudsher als speler in dat middenveld. Vandaag zien we dat de posities in en de verhoudingen op dat maatschappelijk veld veranderen. Onvermijdelijk leidt dat tot positionerings- en herpositioneringsvraagstukken, ook bij sociaal-cultureel werkers en hun organisaties.

Sociaal-cultureel werk richt zich zowel op veranderingen bij individuen als op veranderingen in de spelregels van onze samenleving. In sommige praktijken ligt de nadruk op ontplooiing, integratie en socialisatie van de doelgroep, andere focussen eerder op beperkingen en mogelijkheden van heersende structuren en spelregels in onze samenleving en de verandering ervan. Nog andere zetten nadrukkelijk en om strategische redenen in op beide polen. Onder de noemer ‘maatschappelijk innoveren’ zijn tal van organisaties vandaag terug op zoek naar hoe ze hun impact op maatschappelijke ontwikkelingen kunnen vergroten. Dit toont dat sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn civiele rol nadrukkelijker op de agenda zet. Dit nieuw beleidskader wil deze rol als civiele actor in een gezonde democratie erkennen en als uitgangspunt nemen.

Deze actuele uitdagingen en ontwikkelingen in het veld, gevat door het Regeerakkoord, de beleidsnota en de conceptnota sociaal-cultureel volwassenenwerk maken het noodzakelijk dat er een nieuw decreet sociaal-cultureel werk voor volwassenen wordt voorgelegd.

2.2. Regeerakkoord 2014-2019

Op 15 april 2016 keurde de Vlaamse Regering de Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsnota Cultuur 2014-2019, de visie en bouwstenen van het nieuwe beleidskader komen daarin samen.

In het **Vlaamse Regeerakkoord 'Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan' 2014-2019** erkent en benadrukt de Vlaamse Regering het belang van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen en Brussel.

Het Regeerakkoord geeft aan dat het belang van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen en Brussel niet te onderschatten is. " *Verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen brengen mensen bij elkaar en werken op een actieve en creatieve manier aan gemeenschapsvorming en zelfontplooiing. Vrijwilligers hebben een cruciale plaats.*

De sector staat voor aanzienlijke uitdagingen. Het sociaal-cultureel werk moet zijn voortrekkersrol als bruggenbouwer in de samenleving bevestigen. We houden rekening met de gewijzigde en zeer diverse vormen waarop de Vlamingen zich tegenwoordig maatschappelijk engageren en hun actuele vragen naar niet-formele educatie en vorming. We bieden actoren met landelijk karakter voldoende flexibiliteit aan om hierop in te spelen, bevestigen het belang van het efficiënt aanwenden van overheidsmiddelen en expliciteren de functies inzake vorming, opleiding en leernetwerken. We versterken de sociaal-culturele sector, zodat deze kan blijven zorgen voor ontmoeting, ontspanning, gemeenschapsvorming, zelfontplooiing, sociale innovatie en creatief denkvermogen."

2.3. Beleidsnota Cultuur 2014-2019

De **beleidsnota Cultuur 2014-2019** kondigt de ontwikkeling van een geactualiseerd en toekomstgericht beleidskader aan voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk:
"Sociaal-cultureel werk is er in alle vormen en gedaanten, heeft verschillende functies en rollen en spoort van lokaal tot internationaal. Meer en meer worden de sociaal-culturele volwassenenorganisaties geconfronteerd met een veranderde samenleving en zijn zij op zoek naar antwoorden op steeds nieuwe vragen. Ondertussen experimenteert het sociaal-cultureel vormingswerk met nieuwe educatievormen, en heeft het niet alleen aandacht voor het versterken van mensen maar ook voor het versterken van de samenleving in haar aandacht voor diversiteit en participatie. Het is belangrijk om voor het SCW een geactualiseerd en toekomstgericht kader, rekening houdend met de veranderende samenleving, te ontwikkelen waardoor belangrijke uitdagingen kunnen aangegaan worden. Zo moet een hedendaagse invulling van de werksoorten en functies een sterke impuls geven voor meer dynamiek en innovatie binnen de sector."[1]

Daaruit volgen twee operationele doelstellingen:

1) "*Het beleidskader sociaal-cultureel volwassenenwerk aanpassen tot een stimulerend instrument voor een sector in verandering. Het huidige beleidskader heeft als sterkte de kwalitatieve benadering, maar laat een aantal kansen liggen zodat de sector op beperkingen botst. Ik zal het decreet in die zin dan ook aanpassen. Meer dynamiek moet gepaard gaan met een sterkere profilering van de sector. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk streeft naar een bewuste samenleving waarin burgers actief participeren, het zet belangrijke thema's als diversiteit, digitale geletterdheid en burgerschap prominent op de agenda en draagt fundamenteel bij tot sociale cohesie, maatschappelijk engagement en democratie."*[2]
2) *"Afgelopen jaren ontstonden allerlei werkingen (onder andere nieuwe verenigingsvormen, broedplaatsen voor kunsten en sociaal-cultureel werk, specifieke doelgroepwerkingen,*

[1] Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 43.
[2] Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 44.

burgernabije duurzame initiatieven) die diversiteit en culturele innovatie op een natuurlijke manier integreren in hun werkvormen. Vaak hanteren zij methodieken die niet binnen de huidige beleidskaders te vatten, noch te ondersteunen zijn. Nochtans zijn deze werk- en verenigingsvormen bijzonder waardevol omdat zij er meer dan klassieke werkvormen in slagen een positief, divers en innovatief sociaal-cultureel verhaal te schrijven. Ik wil onderzoeken hoe er ruimte kan worden gecreëerd voor deze nieuwe werk- en verenigingsvormen. Voorbeeldwerkingen moeten kunnen erkend worden zodat ze een rol kunnen spelen naar de rest van de sector."[3]

2.4. Beleidsbrief Cultuur 2015-2016

De **beleidsbrief Cultuur 2015-2016** kondigt in de lijn van het Regeerakkoord 2014-2019 en de beleidsnota Cultuur 2014-2019 de opstart van een beleidstraject aan voor de opbouw van een nieuw instrumentarium voor het sociaal-culturele werkveld. Dit traject moet resulteren in een conceptnota die de basis vormt voor het legistieke werk.

"Centraal in dit traject staat de dialoog met verschillende actoren binnen het ruime sociaal-culturele veld en nauw verwante sectoren. Voor mij is het cruciaal dat het vernieuwde beleidskader garant staat voor een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-cultureel werk voor volwassenen. Het moet de sector optimaal stimuleren zich te enten op de maatschappelijke realiteit en actuele en toekomstige maatschappelijke uitdagingen. Door de keuze om participatie als elementaire functie in te bouwen in het sociaal-cultureel werk en andere sectoren (o.a. kunsten, circus, amateurkunsten, erfgoed) wil ik het Participatiedecreet ook in deze en andere vernieuwende operatie(s) inschuiven.

"Als uitgangspunten voor het toekomstig sociaal-cultureel beleidskader stel ik meer flexibiliteit voor organisaties en zoveel mogelijk functiegericht werken voorop. Mijn beleidskader zal zich focussen op het hedendaags professioneel sociaal-cultureel werk met maximale effecten binnen het budgettaire kader en met oog voor innovatief sociaal-cultureel ondernemerschap. Ook de samenwerking met andere cultuuractoren en andere maatschappelijke domeinen, zoals bijvoorbeeld welzijn, integratie (vb. Welzijnsschakels, Welzijnswerk), werk en onderwijs, zal een belangrijke plaats krijgen. Ik zal, op basis van het aangereikte materiaal en de verschillende scenario's voor een nieuw beleidskader, de sector bevragen. Dit moet mij toelaten op een gefundeerde manier en met het nodige draagvlak tot systematische en haalbare keuzes te komen. In het voorjaar 2016 wil ik een conceptnota klaar hebben met een nieuw beleidskader, voorzien van de nodige bouwstenen om het sociaal-cultureel werk toekomstgericht te versterken. Deze nota vormt de vertrekbasis om het legistieke werk op te starten."[4]

2.5. Beleidstraject

Het voorliggend voorontwerp van decreet is tot stand gekomen na een beleidstraject, waarbij op basis van de in de beleidsnota Cultuur 2014-2019 aangegeven uitgangspunten voor een nieuw beleidskader, is voortgewerkt.

Binnen de stuurgroep, waar de Federatie Sociaal-cultureel Werk ook deel van uitmaakte, werden de uitkomsten van de verschillende stappen in het beleidstraject, voorgesteld en besproken.

[3] Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 44.
[4] Beleidsbrief Cultuur 2015-2016, p. 40.

Een projectgroep, samengesteld uit het kabinet van de minister, de administratie, Socius, Demos en een externe expert, zorgden voor input en de voortgang van het traject.

Tussen eind november 2015 en januari 2016 vonden verschillende gesprekken en bijeenkomsten plaats met stakeholders, onderzoekers, de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en mensen werkzaam binnen nauwverwante sectoren met als doel ideeën en standpunten te genereren om de beleidslijnen uit het Regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur verder te concretiseren. Vijf focusgroepen bogen zich over vijf verschillende kwesties waar het nieuwe beleidskader zich moet toe verhouden: 'Doelen, rollen en functies van het sociaal-cultureel volwassenenwerk', 'Positie van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de samenleving, de verhouding tot andere beleidsdomeinen en de verhouding tot de overheid', 'Regionale culturele ruimtes', 'Participatie voor iedereen' en 'Organisatieformats en professionaliteit'. Een synthese en analyse van het materiaal is raadpleegbaar op www.sociaalcultureel.be. Een expertentafel met wetenschappers formuleerde op basis van eigen onderzoek aanbevelingen voor een toekomstgericht Vlaams beleid voor het sociaal-cultureel volwassenwerk en het Participatiedecreet. Ook vijf stakeholders ('Netwerk tegen Armoede', 'Minderhedenforum', 'Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten', 'Demos' en 'FOV') droegen vanuit hun expertise aanbevelingen aan.
Ondertussen maakte Socius een landschapstekening van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en initiatieven in het kader van het Participatiedecreet, raadpleegbaar op www.sociaalcultureel.be.

De Federatie Sociaal-cultureel werk bood input door hun bijdrage "Richtingaanwijzers", een bijdrage die als resultaat van een parallel participatietraject met het sociaal-cultureel werkveld mag gelezen worden.

In oktober 2015 boden de Vlaamse volksvertegenwoordigers Bart Caron en Marius Meremans elk door een conceptnota inzage in hun beleidsopties voor een nieuwe regelgeving. Zij baseerden zich op een evaluatie van het huidige kader en pleiten eveneens voor een nieuw decreet.

Al deze ideeën en standpunten vormden de basis om de grote lijnen uit te tekenen voor het nieuw decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en werden op 25 februari 2016 aan de sector voorgesteld. Nadien konden online bijkomende vragen worden gesteld die op de website www.sociaalcultureel.be werden beantwoord, geclusterd volgens thema.

In april 2016 dienden ook de volksvertegenwoordigers Yamilla Idrissi, Katia Segers en Tine Soens een conceptnota in.

Het afgelegde beleidstraject resulteerde in een Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk die een nieuw beleidskader voor het sociaal-cultureel volwassenwerk introduceert en de bouwstenen vastlegt. De Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 15 april 2016.

De conceptnota van de Vlaamse Regering en de conceptnota's van de volksvertegenwoordigers werden gepresenteerd in de Commissie Cultuur. Zij werden ondersteund, aangevuld en genuanceerd tijdens de hoorzitting van de Commissie Cultuur, waarop alle belangrijke actoren hun visie konden uiteenzetten en tijdens de daarop volgende gedachtewisseling in diezelfde Commissie.

De conceptnota van de Vlaamse Regering werd in april 2016 gepresenteerd op de Algemene Vergadering van de Federatie Sociaal-Cultureel Werk en voor de Sectorraad sociaal-cultureel werk van de Strategische Adviesraad Cultuur.

Op 17 mei 2016 gaf de Strategische Adviesraad Cultuur op eigen initiatief een advies over de conceptnota waarin ze aangaf positief te staan tegenover de algemene analyses en krachtlijnen van de conceptnota van de Vlaamse Regering. Daarnaast formuleerde de Raad een aantal inhoudelijke opmerkingen. Zij uitte haar bezorgdheid over de negatieve connotatie van de integratierol, over de werkbaarheid van de beleids- en beoordelingscyclus en over de nood aan referentiekaders bij de beoordeling. Zij pleitte voor de opname van een internationaal luik, vroeg aandacht voor de toeleidingsfunctie, interferenties met het regionaal Cultuurdecreet en openheid voor diverse samenwerkingsverbanden. Elk van de bedenkingen kreeg de nodige aandacht in de uitwerking van voorliggend decreet.
Een aantal opmerkingen leidde tot aanpassingen in de verdere ontwikkeling van het decreet: de integratierol werd vervangen door de verbindende rol en de referentiekaders voor de beoordeling werden verder uitgewerkt. Organisaties die een internationale werking ontplooien kunnen dat internationale luik van hun werking mee inbrengen in verschillende beoordelingselementen: 1) in de bijdrage van de missie en visie van de organisatie tot het doel van het decreet, 2) in de relatie van de missie en de visie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context en de internationale aspecten), 3) een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd.

De specifieke aanbevelingen en de opmerkingen van de regionale volkshogescholen, de vormingsorganisaties voor mensen met een beperking en de bewegingen werden, na bijkomend overleg, verwerkt.

Het voorliggende beleidskader werd doorgepraat met de Federatie voor Sociaal-Cultureel Werk, FOV, op 1, 8 en 29 september, 5, 19 en 26 oktober en 9 november 2016.
Na het advies van de SARC op 14 februari 2007 werd nog verder overlegd met de FOV op 15 en 22 februari, 9 en 14 maart 2017, 4 en 27 april.

Al deze input dient als basis voor voorliggend voorontwerp van decreet.

3. Krachtlijnen en doel van het decreet

3.1. Het civiel perspectief

Dit decreet heeft het civiel perspectief als eerste uitgangspunt. Dat betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die vanuit hun missie en visie een eigen plaats innemen in het democratische proces: ze verbinden burgers, versterken de capaciteit van burgers om hun rol te spelen, bieden plekken waar burgerschap echt vorm krijgt en geven ook publiek stem aan de noden en verzuchtingen van burgers.
Ze ontwikkelen op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid praktijken die op kleine of grote schaal uitdagende of moeilijke maatschappelijke kwesties aanpakken en schuiven deze naar voren op de publieke agenda. Ze spelen een rol bij het inleiden in en het doorgeven, het bewaren, het

voortdurend scheppen van cultuur in de brede zin van het woord en geven daarmee ook vorm en betekenis aan het publieke.

Ze bewegen zich in een ruimte tussen leefwereld en politiek, op de naad tussen leefwereld en systeem. Recent komen ze onder de term 'nieuwe burgerinitiatieven' in het vizier, maar strikt genomen zijn de meeste sociaal-culturele volwassenenorganisaties ooit 'nieuwe burgerinitiatieven' geweest of daar in hun recente vorm uit gegroeid. Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, dynamiek die moet leiden tot een meer duurzame, inclusieve en solidaire democratie.
Net omwille van de rol die sociaal-culturele volwassenenorganisaties spelen in het verfijnen en verdiepen van de democratie, zijn ze intrinsiek waardevol en verdienen ze als dusdanig ondersteuning van de samenleving.

Onze samenleving krijgt vorm in het voortdurend balanceren tussen de maatschappelijke instituties als uitvoerende, rechterlijke en wetgevende machten, tussen de economische actoren georganiseerd in een wereldwijde markt en tussen civiele actoren, verbonden met de leefwereld van mensen of ontstaan uit de initiatieven die burgers zelf ondernemen rond publieke kwesties die hen ter harte gaan. Dit decreet herbevestigt de civiele rol van het sociaal-cultureel volwassenwerk, een rol die deze sector vanaf zijn ontstaan heeft gespeeld. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk moet zijn democratische rol ten volle kunnen blijven spelen in het maatschappelijk middenveld en tegengewicht kunnen blijven bieden in dit evenwichtsspel tussen burger, politiek of overheid en markt.

Een mooi historisch voorbeeld van dat civiel actorschap is de vrouwenbeweging en in haar spoor ook de holebibeweging die er in geslaagd is om zowel een culturele omslag in denken en doen op gang te brengen (invulling van relaties, seksualiteit en rolverdeling, evolutie naar onderhandelingshuishouden …) als een vertaling te maken op systemisch niveau van een gelijke rechtenbenadering (homohuwelijk, stemrecht, eigendomsrechten, bescherming tegen seksueel misbruik …). En meer recent zien we dat de ruime transitiebeweging een heel scala van handelingsmodellen ter beschikking stelt die kunnen leiden tot een meer duurzame omgang met onze wereld: samen-tuinen, repair café, autodelen, geefmarkten, voedselmanden met lokaal geproduceerde groenten en fruit …

3.2. Opereren in de vrije tijd

Het sociaal-cultureel werk voor volwassenen is een breed vertakt werkveld dat opereert op het snijvlak van verschillende maatschappelijke domeinen (gezondheid, recreatie, welzijn, leefmilieu, mobiliteit en verkeer, wonen, cultuur, werk, onderwijs en vorming), van lokaal tot internationaal. Het richt zich voornamelijk op volwassenen in hun vrije tijd en spreekt hen aan in hun verschillende bestaansdimensies en levenssferen (werk, gezin, vrije tijd, wijk …). Mensen nemen er vrijwillig aan deel, los van enig schoolverband of van enige beroepsopleiding.

Het nieuwe decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.

De organisatie moet in het beleidsplan inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten waaraan mensen deelnemen in hun vrije tijd.

Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking activiteiten te ontplooien die buiten de vrije tijd plaatsvinden, bijvoorbeeld in de arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding.

Een andere afbakening om sociaal-culturele volwassenenorganisaties te subsidiëren, is de finaliteit van hun werking. De werking moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de doelstelling van het decreet. Dit wordt getoetst door visitatiecommissies en beoordelingscommissies tijdens de evaluatie –en beoordelingsmomenten.

3.3. Sociaal-culturele participatie

Het decreet herbevestigt en waardeert het sociaal-cultureel volwassenenwerk in zijn historische emancipatorische kracht en in zijn aloude aandacht voor specifieke en kwetsbare groepen in onze samenleving. Sinds zijn ontstaan heeft deze sector telkens praktijken weten op te zetten met kwetsbare groepen. Praktijken waarbinnen zij zich als individu en als groep sterk konden maken om beter tot hun recht te komen in deze samenleving. Praktijken waarin bruggen werden gelegd als toegang naar cultuur, democratische participatie, andere gemeenschappen. Dit decreet ondersteunt en versterkt sociaal-culturele volwassenenorganisaties precies in de ontwikkeling van deze kwaliteit.

Het decreet heeft als doel sociaal-culturele volwassenenorganisaties te subsidiëren die een bijdrage leveren aan de emancipatie van mensen en groepen en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving. Sociaal-culturele volwassenenorganisaties doen dat zowel door gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken en daartoe praktijken te ontwikkelen en te verspreiden als door sociaal-culturele participatie en gedeeld burgerschap van volwassenen te bevorderen.

Sociaal-culturele participatie betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties mensen en groepen stimuleren en versterken om deel te nemen aan of deel te hebben in informele netwerken (sociale participatie), maatschappelijke instituties (maatschappelijke participatie), kunst en cultuur (culturele participatie) of politiek en beleid (politieke en beleidsparticipatie).

Het voorliggende beleidskader vertrekt vanuit de vaststelling dat mensen zich doorgaans organiseren in vrij homogene groepen.
Het nieuw beleidskader wil, met de grote uitdagingen van onze diverse samenleving voor ogen, sociaal-culturele volwassenenorganisaties stimuleren en waarderen om de brede bevolking of eigen achterban te versterken in het samenleven in onze superdiverse samenleving.
Anderzijds wil het voorliggende beleidskader sociaal-culturele volwassenenorganisaties stimuleren om doordachte keuzes te maken om specifieke gemeenschappen, doelgroepen, of kansengroepen te bereiken en te betrekken in het realiseren van de eigen missie.

Hiertoe reikt het voorliggend decreet handvatten aan opdat organisaties die werken voor een breed publiek, doelgroepen of gemeenschappen de mogelijkheid hebben om binnen hun werking specifieke initiatieven te ontwikkelen naar kansengroepen.

Anderzijds kunnen organisaties die expliciet kiezen om te werken met kansengroepen, vanuit die keuze hun werking verruimen naar doelgroepen, gemeenschappen en zelfs het brede publiek. De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend.

Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen of het brede publiek.

3.4. Kiezen voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties bouwen een werking uit vanuit een civiel perspectief en bevorderen de sociale-culturele participatie in de samenleving. Zij doen dat door een kwalitatieve werking uit te bouwen vanuit hun missie en visie en rond een zelf gekozen functiemix. Die werking draagt bij tot het vervullen van de drie maatschappelijke rollen en speelt zich grotendeels af binnen de vrije tijd van volwassenen.

Het decreet geeft volop vrije en autonome ruimte aan de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, met zijn veelheid aan missie- en waarde gedreven organisaties, om zelf thema's op de kaart te zetten, eigensoortige praktijken te ontwikkelen of om eigenzinnige maatschappelijke keuzes als uitgangspunt te nemen. Sociaal-culturele volwassenenorganisaties hebben een grote mate van autonomie ten aanzien van de overheid, een belangrijke vrijheid van verenigen. Aangezien het nieuwe decreet vanuit dit civiel perspectief wil investeren in sociaal-culturele volwassenenorganisaties, moeten subsidies verantwoord worden vanuit de centrale vraag: dragen sociaal-culturele organisaties en hun praktijken voldoende bij aan het realiseren en ontwikkelen van burgerschap en het versterken en verfijnen van de civiele samenleving in een gezonde democratie?

3.4.1. Een functiegerichte benadering

De functies zijn en blijven de pijlers van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De functies geven de aard, vorm en structurering aan van de georganiseerde sociaal-culturele praktijken en daarmee beoogde processen. De bestaande vier functies worden in het decreet behouden maar geactualiseerd om ze in overeenstemming te brengen met ontwikkelingen in praktijk- en theorievorming, zodat organisaties hun werking er beter kunnen binnen kaderen. In het decreet spreken we van de cultuurfunctie, de leerfunctie, de maatschappelijke bewegingsfunctie en de gemeenschapsvormende functie. Dit beleidskader erkent ook het belang van de ontmoetings- en ontspanningsfunctie als gemeenschappelijke pijler om sociaal-culturele praktijken te ontwikkelen maar beschouwt deze niet als een onderscheidende functie om de praktijken van vandaag vorm te geven.

Het civiel perspectief als uitgangspunt nemen voor dit decreet, brengt met zich mee dat de organisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied (al dan niet met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) de nodige ruimte moeten krijgen om zelf dynamisch en toekomstgericht hun vorm en verdere ontwikkeling te bepalen. Het decreet stapt af van de opdeling van organisaties in drie werksoorten (verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen) zoals die in het decreet van 4 april 2003 werden bepaald en schrijft dus niet langer een welbepaalde combinatie van verschillende functies toe aan vooraf bepaalde types van organisaties. Behoudens de organisaties met een werking binnen specifieke regio's, kunnen organisaties zelf vrij die functiemix kiezen die het beste kan ingezet worden om hun eigen missie en werking te realiseren. Deze keuze kan evolueren doorheen de tijd en

per beleidsperiode, bij een nieuwe subsidieaanvraag, veranderen. Deze benadering komt tegemoet aan de nood van een aantal organisaties om - vanuit hun thematische- en/of doelgroepgerichte werking - uit te breken uit de werksoort en de functies die hen decretaal toegewezen worden. Met het loslaten van de werksoorten en de grotere vrijheid in het toe-eigenen van functies, biedt het nieuw decreet een meer toekomstgericht beleidskader: het is vandaag namelijk niet mogelijk om de 'verschijningsvormen van de toekomst' voor sociaal-culturele praktijken en organisaties precies te voorspellen. Nieuwe hybride praktijken ontwikkelen wordt bijgevolg gemakkelijker, omdat ze niet langer gevat moeten worden in voorgeschreven kaders, ontstaan op basis van historische verschijningsvormen van sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het voorliggende decreet legt de verantwoordelijkheid bij de sociaal-culturele volwassenenorganisaties om sociaal-culturele praktijken te ontwikkelen voor en met volwassenen die relevant zijn voor de samenleving én die de vertaling zijn van een eigen, doordachte integratie van twee of meer sociaal-culturele functies. Dit behoeft nadere specificatie.

Vooreerst zetten sociaal-culturele volwassenenorganisaties nooit in op slechts één functie, maar werken ze altijd vanuit een combinatie van functies. In praktijken wordt bijvoorbeeld een gemeenschapsvormende functie gecombineerd met een leer-, cultuur- of maatschappelijke bewegingsfunctie. Net die mix van functies is typerend voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en werkt onderscheidend tegenover andere sectoren als bijvoorbeeld het volwassenenonderwijs waar slechts de educatieve functie centraal staat. Daarom moeten organisaties aantonen dat ze op minstens twee functies een duidelijke visie hebben, en dat ze deze ook geïntegreerd weten te realiseren middels hun praktijken. Daarom ook wil het decreet stimuleren dat organisaties kiezen voor meerdere functies om hun missie en visie optimaal en divers te realiseren. Het decreet gaat ervan uit dat meerdere functies in meer of mindere mate in eenzelfde praktijk of in een geheel van praktijken opgezet door een organisatie kunnen gerealiseerd worden. Eenzelfde praktijk of mix van praktijken kan dus als voorbeeld dienen voor meerdere functies.

Het decreet wil organisaties aansporen om welbewust te kiezen voor én kwalitatief sterk te werken aan een eigen mix van minimaal twee functies, die worden beschouwd als hun kernfuncties: dat zijn die functies waarvan kan aangenomen worden dat indien een van die functies zou wegvallen, het uitzicht en de realisatie van missie en visie fundamenteel zou veranderen. Het zijn functies die als het ware het DNA uitmaken van de organisatie en rechtstreeks in het verlengde liggen van missie en visie. De 'vrije keuze' uit de functies zorgt ervoor dat organisaties meer dan voorheen kunnen inzetten op een doordachte functiemix en een eigen, unieke plaats in het veld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk – wat de diversiteit en dynamiek in de sector ten goede kan komen. Uiteraard is het zo dat bij de realisatie van deze kernfuncties ook kan bijgedragen worden aan de realisatie van andere functies, waar niet expliciet wordt op ingezet. Zo kan het bijvoorbeeld dat een organisatie bij het realiseren van de leerfunctie meteen ook bijdraagt aan de gemeenschapsvormende functie zonder dat dit als expliciete ambitie vervat zit in de missie en de visie. En uiteraard kan het dat een organisatie kiest voor een mix waarin elk van de vier functies evenwaardig vervat zit. Dat is de logische consequentie van het feit dat het sociaal-cultureel volwassenenwerk fundamenteel multifunctioneel is opgevat.

De functiebenadering zoals uitgewerkt in dit decreet krijgt pas zijn volle betekenis in het licht van de drie sociaal-culturele rollen die alle sociaal-culturele volwassenenorganisaties opnemen in de processen in het maatschappelijk middenveld waarbinnen een democratische samenleving telkens opnieuw gestalte krijgt, met name een 'verbindende rol', een 'kritische rol' en een 'laboratoriumrol'. Deze rollen verwijzen naar de manier waarop het sociaal-cultureel volwassenenwerk zich kan verhouden tot de samenleving en wat het kan bijdragen aan de vormgeving van de samenleving. De drie maatschappelijke rollen geven dus aan wat de opstelling én de bijdrage van sociaal-culturele volwassenenorganisaties kan zijn in de processen die de samenleving vormgeven en aan de relaties met andere maatschappelijke actoren.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties ontwikkelen sociaal-culturele praktijken die een vertaling zijn van de functiekeuze en die bijdragen tot het vervullen van de drie maatschappelijke rollen.

3.4.2. Een vlottere in- en uitstroom van organisaties

Het nieuwe beleidskader maakt per beleidsperiode voor organisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied (al dan niet met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) een bredere instroom en ook uitstroom vlotter mogelijk.

Nog niet erkende of binnen het decreet van 2003 gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties kunnen, één keer per beleidsperiode (nl. in het vierde jaar van de beleidsperiode) een subsidieaanvraag indienen.
Het maximum aantal 'nieuwe' organisaties wordt niet langer decretaal bepaald zodat optimaal kan ingespeeld worden op maatschappelijke ontwikkelingen. Kwaliteit, inhoud en maatschappelijke relevantie, die een landelijke dimensie en uitstraling heeft, krijgen dus voorrang op kwantitatieve instroombeperkingen.

Organisaties worden in het midden van elke beleidsperiode geëvalueerd door een visitatiecommissie. Bij een negatieve beoordeling krijgen organisaties de kans hun werking te remediëren gedurende een periode van maximaal 24 maanden. Indien de visitatiecommissie na die remediëringsperiode opnieuw een negatief eindoordeel velt, kan de Vlaamse Regering beslissen de subsidie stop te zetten.
Wanneer zou blijken dat organisaties wel positief remedieerden maar de beoordelingscommissie een negatief eindoordeel zou geven op basis van de subsidieaanvraag, heeft de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid de subsidie stop te zetten.

Het decreet maakt per beleidsperiode een flexibele organisatieontwikkeling mogelijk. In de beleidscyclus volgen elementen als zelfevaluatie, beleidsplanning, beoordeling, subsidiëring, opvolging, evaluatie en bijsturing van de werking van gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties elkaar in een cirkelbeweging op. Dat betekent dat een organisatie haar werking kan uitbreiden, dat ze andere accenten kan leggen, andere functies kan opnemen, maar evengoed dat ze haar werking kan inkrimpen of stopzetten.

3.4.3. Een dynamisch financieel kader

Het nieuwe decreet maakt een dynamisch financieel kader mogelijk waarbij zowel groei- als afbouwmogelijkheden worden ingebouwd. Er wordt niet langer uitgegaan van een 'foto', een momentopname van een organisatie, als basis om een subsidie toe te kennen maar er wordt gedacht

in termen van een 'film' – een meer continu bijstellen van de ondersteuning aan organisaties door middel van een reeks foto's zodat de middelenstroom de realiteit beter volgt. Per beleidsperiode kunnen middelen dan ook stijgen of dalen of eventueel ook worden stopgezet. Binnen de doelstellingen van dit decreet en met de vier sociaal-culturele functies voor ogen, kunnen organisaties, vanuit de kracht van hun missie en visie zelf aangeven hoe zij een kwalitatieve werking ontplooien die bijdraagt aan de vervulling van de drie maatschappelijke rollen en welke subsidie-enveloppe zij nodig hebben om hun ambities waar te maken.

Het decreet voorziet voor organisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad een minimale subsidie-enveloppe per organisatie van 150.000 euro. Voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's, in het decreet van 2003 de volkshogescholen genoemd, wordt een bedrag van 1,7 euro per inwoner voorzien met een minimum van 600.000 euro. Dit bedrag houdt naast de middelen voor de uitvoering van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, ook rekening met de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten, de middelen houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling (DAC-middelen) en de middelen interne staatshervorming die nu ook al in de sector aanwezig zijn.

Een beoordelingscommissie zal om de vijf jaar een subsidieadvies geven aan de Vlaamse Regering waarbij voor de al eerder gesubsidieerde organisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied (al dan niet met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) het advies een verhoging, behoud of verlaging van de subsidie kan zijn. De maximale stijging of daling t.o.v. de totaal toegekende subsidie-enveloppe per organisatie van het laatste werkjaar van de vorige beleidsperiode, is begrensd op 25%. Voor organisaties waarvan de toegekende subsidie-enveloppe voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode kleiner of gelijk is aan 260.000 euro bedraagt de maximale stijging 65.000 euro. Ook voor kleinere organisaties moet het immers mogelijk zijn om in een onderbouwd groeiperspectief, een voltijds equivalent bij aan te werven. Het bedrag is bepaald op basis van de geldende barema's voor een A-niveau of masterdiploma, aangevuld met een werkingskost. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan het advies van de SARC om voor kleinere organisaties groeimogelijkheid volwaardig te honoreren.

De beoordelingscommissie kan eveneens adviseren om voor de volgende beleidsperiode een organisatie niet langer te subsidiëren. Het subsidieadvies voor al eerder gesubsidieerde organisaties baseert zich zowel op het eindoordeel van de visitatiecommissie als op het eindoordeel van de subsidieaanvraag. Dit decreet wordt uitgevoerd vanuit een globaal budget waarbij verschillende subsidiestromen worden samengebracht: in eerste instantie het huidige budget van het Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk, inclusief de middelen die naar aanleiding van de interne staatshervorming vanaf 2014 aan de subsidie-enveloppes van de binnen het decreet van 2003 gesubsidieerde organisaties werden toegevoegd. Verder ook de middelen die binnen het Participatiedecreet worden voorzien voor de initiatieven laagdrempelige educatie, de DAC-middelen voor het sociaal-cultureel werk en de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten.

3.4.4. Mogelijkheden voor sociaal-cultureel ondernemerschap

Het nieuw beleidskader laat de verplichte vzw-vorm los en laat ook andere rechtspersonen toe voor subsidiëring. Een bindende voorwaarde is dat de winst van deze rechtspersonen uitsluitend naar het maatschappelijk doel van de organisatie gaat. Louter commerciële initiatieven, waarbij de winst wordt uitgekeerd aan de leden van de vereniging komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring. Om die afbakening scherp te stellen, wordt de term 'rechtspersoon met niet-commercieel karakter' gebruikt, naar analogie met het Kunstendecreet.

Door geen strikte juridische vormen op te leggen, moet het nieuwe decreet compatibel zijn met toekomstige wijzigingen in de wetgeving en mogelijke nieuwe ontwikkelingen toelaten.

3.5. Een sterkere kwalitatieve benadering

De eigen ambities van sociaal-culturele volwassenenorganisaties vormen de vertrekbasis voor de uitbouw van een werking en de daaraan gekoppelde financiering. De organisaties kiezen zelf in grote mate de kaders waarbinnen ze hun missie willen waarmaken en kunnen daar per beleidsperiode ook in evolueren en andere accenten leggen. Dit nieuwe decreet legt dus geen kwantitatieve normen op en gaat uit van een grote mate van 'zelfsturing': organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hoe ze precies vorm geven aan hun werking, aan hun praktijken. Zij weten wat er leeft en beweegt in de samenleving. Zij houden de vinger aan de maatschappelijke pols. Ze bepalen zelf hun doelen, ze ontwikkelen een eigen verhaal over en een eigen visie op hun organisatie. Ze hebben hun eigen procedures, een eigen format en kiezen zelf hoe ze de processen managen.

Die ambities moeten bijdragen aan de doelstelling van het decreet en worden in de loop van de beleidsperiode geëvalueerd en beoordeeld op basis van een kwalitatief beoordelingskader. Dat betekent dat in tegenstelling tot het decreet van 4 april 2003, kwantitatieve normen niet langer een erkennings- of subsidiecriterium zijn. Kwantitatieve gegevens maken wél deel uit van een subsidieaanvraag en voortgangsrapport om de omvang van de werking van de organisaties en de resultaten van de werking zowel inhoudelijk als zakelijk in kaart te brengen.

In ruil voor de toegekende middelen verwacht de overheid dat een sociaal-culturele organisatie zijn 'governance' – hoe ze de middelen inzet om vanuit de missie, doelen en principes te komen tot effectieve praktijken - helder kan verantwoorden.

3.6. Klemtoon op verduidelijking van de rollen van het sociaal-cultureel werk

In het decreet van 4 april 2003 en de bijhorende memorie van toelichting is het hanteren van de sociaal-culturele methodiek essentieel als instrument om de identiteit, eigenheid en legitimiteit van de sector te duiden.

De sociaal-culturele methodiek staat voor een manier van denken en handelen. Zij functioneert als een kader om de praktijk structuur te geven en te verbeteren. Een kader waarmee sociaal-cultureel werkers en organisaties worden uitgedaagd hun visie op mens en samenleving te ontwikkelen, hun doeloriëntaties scherp te stellen en hun werk en handelingsprincipes logisch te construeren en vorm te geven. In die zin draagt het kader bij tot de ontwikkeling van kwaliteit in de organisaties en werkt het als dusdanig ook 'verbindend'.

Zoals hoger vermeld, stellen zich twee problemen. Enerzijds is het kader te abstract en complex, anderzijds te open zodat eigenlijk ook praktijken en organisaties uit andere sociaal-cultureel werksectoren als jeugdwerk en samenlevingsopbouw er zich van kunnen bedienen.

Om die redenen schuift het nieuwe decreet de sociaal-culturele methodiek niet langer naar voren als een essentieel element. Het behoudt wel de fundamentele elementen ervan in een geactualiseerde en meer hanteerbare vorm: de relatie tussen visie, missie en doelstellingen tot de decretale doelstellingen, de drie sociaal-culturele rollen, de vier functies en de eigen functiemix, en de interventiestrategieën vormen het eenduidige uitgangspunt voor zowel het beleidskader als voor het opzetten van sociaal-culturele praktijken. Deze meer open benadering moet meer kansen bieden om te innoveren, duurzame samenwerkingsverbanden aan te gaan en de rol als civiele actor ten volle op te nemen.
De bouwstenen van een sociaal-culturele methodiek zitten in het nieuw decreet onder andere verankerd in het beoordelingskader zoals de opdracht om missie en visie te expliciteren, om doelen en de hiertoe gekozen acties te expliciteren alsook om werk- en handelingsprincipes te duiden.
Bovendien zijn de elementen uit de sociaal-culturele methodiek, zoals geformuleerd in het decreet van 2003, terug te wijzen naar of zelfs rechtstreeks te verbinden met de rollen en functies die worden opgenomen door het sociaal-cultureel werk voor volwassenen.
De verbindende rol, de cultuur- en gemeenschapsvormende functie en de doelstelling van het decreet omvatten bijvoorbeeld:

- 'de mens als zin- en waardezoeker, als cultuurschepper en sociaal wezen';
- 'als doelstellingen staan het ontwikkelen van een eigen identiteit, het bevorderen van sociale integratie en maatschappelijke participatie voorop';
- 'er wordt aangezet tot de vorming van sociale netwerken en culturele symbolen';
- 'als doelstellingen staan de opbouw van een democratische, duurzame en inclusieve samenleving voorop.

De kritische rol, de laboratoriumrol, de leerfunctie en de maatschappelijke bewegingsfunctie hebben een directe relatie met:

- 'de mens als kennisverwerker en vaardige actor';
- 'er worden processen van kritische bewustwording, reflexieve verantwoording en persoonlijke bekwaming gestimuleerd';
- 'de mens als creatieve explorator'.

3.7. Opereren op drie niveaus

De ondersteuning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is geen unieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap. Die subsidieert in eerste instantie sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking met relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
In tweede instantie maakt ze de keuze om sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in afgebakende regio's te ondersteunen. Dit beleidskader voorziet om één sociaal-culturele organisatie te subsidiëren per regio of voor meerdere bepaalde regio's samen. Het gaat om de volgende regio's: het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Halle-Vilvoorde, Leuven, Aalst-Oudenaarde, Sint-Niklaas-Dendermonde, Gent-Eeklo, Brugge, Ieper-Veurne-Oostende, Kortrijk-Roeselare-Tielt en de provincie Limburg. Deze organisaties zijn pluralistisch en ontwikkelen een sociaal-culturele werking rond de vier functies. Het is van belang dat de werking

zich richt op sociaal-culturele participatie van iedereen binnen de regio en dit binnen het bereik brengt van zo veel mogelijk inwoners met een doordachte werking naar specifieke gemeenschappen, doelgroepen en kansengroepen. De werking moet afgestemd zijn op de culturele en maatschappelijke context van de regio, inzetten op wat relevant is voor de regio en ook zo veel als mogelijk complementair zijn aan de werking van andere spelers. Deze spelers kunnen zowel culturele spelers als onderwijs-, welzijns-, educatieve-, economische-, milieu- en andere relevante spelers zijn.
Het beleidskader laat de mogelijkheid dat twee of meerdere organisaties in de toekomst fuseren of een gezamenlijke werking uitbouwen.
Ten derde kunnen bovenlokale projecten van sociaal-culturele volwassenenorganisaties of -initiatieven worden gesubsidieerd. Een project moet opgebouwd zijn vanuit minstens twee sociaal-culturele functies en inzetten op het doel van het decreet. Bovendien moet het project ofwel de laboratoriumrol vervullen, in maatschappelijke innoverende praktijken experimenteren met nieuwe maatschappelijke spelregels als antwoord op complexe samenlevingsvraagstukken, ofwel een expliciete bijdrage leveren aan een actuele maatschappelijke uitdaging die door de Vlaamse Regering op de agenda wordt geplaatst.

4. De beleidscyclus

4.1. Het tijdspad van de beleidscyclus voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied

1. Organisaties dienen een subsidieaanvraag in uiterlijk op 31 december van het vierde jaar van de beleidsperiode. Deze aanvraag omvat naast de nodige documenten op basis waarvan de ontvankelijkheid kan worden getoetst, een beleidsplan voor de volgende beleidsperiode van 5 jaar. Het beleidsplan bestaat uit een inhoudelijk deel en een zakelijk deel voor de volgende beleidsperiode, de kerngegevens en cijfers die de omvang en de resultaten van de werking duidelijk maken op het vlak van financiën voor het tweede en derde jaar van de beleidsperiode, voor het personeel en de werking voor het derde en vierde jaar van de beleidsperiode, een zelfevaluatie van de voorbije jaren van de beleidsperiode, de gevraagde subsidie-enveloppe per organisatie, een managementsamenvatting en desgevallend een plan van aanpak waarin wordt aangegeven hoe de sociaal-culturele volwassenenorganisatie die een positieve evaluatie met aanbevelingen kreeg, is omgegaan met die aanbevelingen.
2. De administratie toetst de subsidieaanvraag aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden.
3. Een beoordelingscommissie, samengesteld uit externe deskundigen, maakt vervolgens per sociaal-culturele volwassenenorganisatie een gemotiveerd preadvies.
   Voor organisaties die de voorbije beleidsperiode al subsidie kregen vanuit dit decreet (of het decreet van 4 april 2003), bevat het preadvies eveneens een advies over de indicatie van de evolutie van de subsidie-enveloppe voor de nieuwe beleidsperiode. Voor deze organisaties houdt de beoordelingscommissie voor haar advies ook rekening met het eindoordeel van de visitatiecommissie.
   Voor nieuwe organisaties wordt in het preadvies geadviseerd of aan de organisatie al dan niet een subsidie-enveloppe wordt toegekend.
4. Bij een positief preadvies kan de subsidieaanvrager een schriftelijke reactie indienen op basis van feitelijke onjuistheden in het preadvies.

De schriftelijke reactie op een positief subsidieadvies wordt voor definitief advies voorgelegd aan dezelfde beoordelingscommissie, uitgebreid met één bijkomend lid.

5. Bij een negatief preadvies kan de subsidieaanvrager een schriftelijke reactie indienen. De schriftelijke reactie kan geen nieuwe inhoudelijke of zakelijke elementen bevatten ten opzichte van de ingediende subsidieaanvraag.
   De schriftelijke reactie op een negatief preadvies wordt voor definitief advies voorgelegd aan een andere beoordelingscommissie dan degene die de subsidieaanvraag oorspronkelijk behandelde.
6. Het definitief advies aan de Vlaamse Regering bevat per organisatie een concreet voorstel van de subsidie-enveloppe binnen de door de Vlaamse Regering vastgelegde totale subsidie-enveloppe .
7. De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 1 oktober van het laatste jaar van de beleidsperiode over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de volgende beleidsperiode. Die enveloppe kan per beleidsperiode stijgen, dalen, gelijk blijven of de subsidiëring kan stopgezet worden. Voor nieuwe organisaties kan de gevraagde subsidie-enveloppe per organisatie, na beslissing van de Vlaamse Regering om over te gaan tot subsidiëring, gelijk of lager zijn dan de subsidieaanvraag. Indien de organisatie van mening is dat ze haar voorziene beleidsplan niet volledig kan uitvoeren met de (lager dan gevraagde) toegekende subsidie-enveloppe, heeft ze tot uiterlijk 1 april van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode de tijd om haar beleidsplan aan te passen aan de toegekende subsidie-enveloppe.
8. Jaarlijks dient elke gesubsidieerde organisatie een financieel verslag in dat bestaat uit een financiële afrekening, een balans, een resultatenrekening en een bijhorende toelichting bij het voorbije werkjaar en een begroting voor het lopende jaar. In het derde jaar van de beleidsperiode dient elke gesubsidieerde organisatie ook een voortgangsrapport in.
9. In het derde jaar van de beleidsperiode gaat bij elke gesubsidieerde organisatie een visitatiecommissie langs om de werking te evalueren.

Het tijdspad voor organisaties die van de visitatiecommissie een negatieve evaluatie met aanbevelingen kregen, doorloopt dezelfde stappen als hierboven beschreven maar de timing kan er anders uitzien. Aangezien de maximale remediëringstermijn 24 maanden is, komt het tweede bezoek ter plaatse en de daaruit voortvloeiende beslissing van de Vlaamse Regering om de organisatie al dan niet verder te subsidiëren, in een ander tijdspad terecht. Pas nadat de Vlaamse Regering uiterlijk in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode heeft beslist de organisatie verder te subsidiëren, wordt haar subsidieaanvraag ter advisering voorgelegd aan de beoordelingscommissie. Indien de Vlaamse Regering beslist de subsidie stop te zetten, wordt de subsidieaanvraag niet behandeld en stopt de subsidiëring vanaf het tweede jaar van de beleidsperiode. De beslissing valt uiterlijk op 31 december van het eerste jaar van de beleidsperiode.

4.2. Het tijdspad van de beleidscyclus voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.

1. Organisaties dienen een subsidieaanvraag in uiterlijk op 31 december van het vierde jaar van de beleidsperiode. Deze aanvraag omvat naast de nodige documenten op basis waarvan de ontvankelijkheid kan worden getoetst, een beleidsplan voor de volgende beleidsperiode van 5 jaar. Het beleidsplan bestaat uit een inhoudelijk deel en een zakelijk deel voor de volgende beleidsperiode, de kerngegevens en cijfers die de omvang en de resultaten van de werking duidelijk maken op het vlak van financiën voor het tweede en derde jaar van de

beleidsperiode, voor het personeel en de werking voor het derde en vierde jaar van de beleidsperiode, een zelfevaluatie van de werking van de voorbije jaren van de beleidsperiode, een managementsamenvatting.

2. De administratie toetst of de organisatie aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.
3. Een beoordelingscommissie, samengesteld uit externe deskundigen en de administratie, beoordeelt de werking van de organisatie op basis van een bezoek ter plaatse in het eerste kwartaal van het vijfde jaar en een afweging op basis van alle informatie en gegevens ~~ingediende stukken~~ aan de hand van de beoordelingselementen. De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de nieuwe beleidsperiode van de sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Die enveloppe bedraagt jaarlijks een equivalent van zoveel maal 1,7 euro als er inwoners zijn in de betrokken regio en minimaal 600 000 euro per sociaal-culturele volwassenenorganisatie.
4. Jaarlijks dient elke gesubsidieerde organisatie een financieel verslag in dat bestaat uit een financiële afrekening, een balans, een resultatenrekening en een toelichting bij het voorbije werkjaar en een begroting voor het lopende jaar. In het derde jaar van de beleidsperiode dient elke gesubsidieerde organisatie ook een voortgangsrapport in.

Het tijdspad voor organisaties die van de beoordelingscommissie een negatief oordeel met aanbevelingen kregen, doorloopt dezelfde stappen als hierboven beschreven maar de timing ziet er anders uit. Aangezien de maximale remediëringstermijn 12 maanden is, komt het tweede bezoek ter plaatse en de daaruit voortvloeiende beslissing van de Vlaamse Regering om de organisatie al dan niet verder te subsidiëren, in een ander tijdspad terecht. De beslissing valt uiterlijk op 1 oktober van het eerste jaar van de beleidsperiode. Indien de Vlaamse Regering beslist de organisatie niet verder te subsidiëren, neemt zij initiatief om de continuïteit van sociaal-cultureel volwassenenwerk en sociaal-culturele participatie te voorzien in die specifieke regio.

4.3. De werking van de commissies

4.3.1. De visitatiecommissies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Het voorliggend voorontwerp van decreet bouwt op verschillende momenten in de beleidsperiode kwaliteitstoetsen in.

Een eerste toets situeert zich in het derde jaar van elke beleidsperiode, wanneer een visitatiecommissie bij elke gesubsidieerde organisatie langsgaat en de werking evalueert op basis van het beleidsplan, het voortgangsrapport, de jaarlijkse begrotingen, de financiële verslagen, kerngegevens en cijfers met betrekking tot de financiën, het personeel en de werking, algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen. In het visitatieverslag geeft de visitatiecommissie aan of zij de organisatie een positieve evaluatie geeft zonder aanbevelingen, een positieve evaluatie met aanbevelingen of een negatieve evaluatie met aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben een dwingend karakter. Van organisaties wordt dan ook verwacht dat zij aan de slag gaan met de aanbevelingen en doordachte, kwalitatieve processen en acties opzet om de werking te verbeteren.

Een visitatieverslag met een positieve evaluatie met aanbevelingen als besluit, houdt in dat de visitatiecommissie van oordeel is dat de aanbevelingen van dien aard zijn dat ze op relatief korte termijn kunnen worden aangepakt om de werking kwalitatief te verbeteren. De organisatie maakt via een plan van aanpak, dat deel uitmaakt van het volgende beleidsplan, duidelijk welke processen en acties ze al heeft ondernomen en welke er gepland zijn om aan de aanbevelingen tegemoet te komen. Visitaties hebben zo als doel om organisaties de kans te geven hun werking gedurende de beleidsperiode kwalitatief bij te sturen, zowel inhoudelijk als zakelijk.

Een visitatieverslag met een negatieve evaluatie met aanbevelingen als besluit, houdt in dat de visitatiecommissie de werking van de organisatie fundamenteel in vraag stelt en van mening is dat de aard van of de hoeveelheid aanbevelingen meer tijd vergt om aan te pakken. De organisatie krijgt in dat geval een maximale termijn van 24 maanden om te remediëren. Deze termijn begint te lopen nadat het definitieve visitatieverslag werd bezorgd. Voor het verstrijken van die termijn dient de organisatie een remediëringsrapport in waarin staat hoe ze met de aanbevelingen is omgegaan, welke processen en acties er uit voortgevloeid zijn en nog zullen worden ontwikkeld. Een tweede visitatiecommissie, die indien mogelijk op dezelfde wijze zal worden samengesteld om de continuïteit zoveel mogelijk te garanderen, brengt een tweede bezoek ter plaatse en beoordeelt de kwaliteit en de effectiviteit van de ondernomen processen en acties, zoals aangegeven in het remediëringsrapport. Op basis daarvan formuleert de visitatiecommissie een positief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de organisatie verder te subsidiëren) of een negatief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de subsidie aan de organisatie stop te zetten).

Een visitatiecommissie evalueert de werking van een tiental sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Het is de intentie deze organisaties te clusteren op basis van de grootte van hun subsidie-enveloppe per organisatie binnen dit decreet.

Het is een beleidsintentie om een visitatiecommissie te laten bestaan uit vijf leden waarvan vier externe deskundigen en één deskundige uit de administratie. Minstens twee van de vier externe deskundigen brengen samen met de deskundige uit de administratie, een bezoek ter plaatse bij de organisatie. Bij de samenstelling van de visitatiecommissie wordt er op toegezien dat zowel leden met inhoudelijke als zakelijke expertise en expertise op het vlak van het werken met doelgroepen en kansengroepen, aanwezig zijn.

In het uitvoeringsbesluit worden per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 10 van het decreet, een aantal beoordelingscriteria geformuleerd.

Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet’ indien op alle onderliggende criteria ”voldoet” is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet ten dele’ als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een ‘onvoldoende’ wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een ‘voldoet ten dele’. In beide gevallen kan de visitatiecommissie niet bindende verbetersuggesties formuleren die de organisatie kan opnemen om haar werking te versterken, beter te maken. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord. In dat geval is het de intentie om de visitatiecommissie een bindende, dwingende aanbeveling te laten formuleren over dat beoordelingselement.

Elke visitatiecommissie voorgezeten door de administratie, formuleert dan d.m.v. peer review, gezamenlijk een voorlopig eindoordeel (positieve evaluatie zonder aanbevelingen, positieve evaluatie met aanbevelingen of negatieve evaluatie met aanbevelingen) over elk van de haar toegewezen dossiers. Elke organisatie krijgt, uiterlijk vijfendertig dagen nadat ze werd gevisiteerd, een voorlopig visitatieverslag. Ze krijgt achtentwintig dagen de tijd om daarop te reageren. De visitatiecommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan wordt aan de organisatie het eindverslag van de visitatie betekend en dit uiterlijk negenenveertig dagen na het bezorgen van het voorlopig visitatieverslag.

4.3.2. De beoordelingscommissies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Een tweede kwaliteitstoets situeert zich voor de meeste organisaties (met name de organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen en de organisaties die in de voorafgaande beleidsperiode een positieve evaluatie kregen van de visitatiecommissie) in het laatste jaar van elke beleidsperiode, wanneer een beoordelingscommissie een gemotiveerd advies over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de nieuwe beleidsperiode maakt voor de Vlaamse Regering.

Om tot dat advies te komen, houdt de beoordelingscommissie rekening met de kwaliteit van zowel de voorbije, de huidige als de toekomstige werking van de organisatie. Met deze cyclische, dynamische benadering wil het decreet de nadruk leggen op het duurzame karakter en de noodzakelijke continuïteit van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

De kwaliteit van de voorbije werking wordt bekeken aan de hand van het voortgangsrapport (een stand van zaken over de uitvoering van het beleidsplan in de eerste twee jaren van de beleidsperiode en een vooruitblik op de geplande uitvoering van het beleidsplan voor het lopende jaar en de laatste twee jaar van de beleidsperiode) en het visitatieverslag dat opgemaakt werd na het bezoek ter plaatse in het derde jaar van de beleidsperiode. Belangrijke elementen om de kwaliteit van de huidige werking in rekening te brengen zijn algemene informatie en gegevens m.b.t. de werking (websites, brochures, tijdschriften, campagnes, activiteiten, …) en de kerngegevens en cijfers op het vlak van financiën, personeel en de werking die de organisatie zelf aanlevert in haar beleidsplan. Centraal in de beoordeling van de toekomstige werking staat het beleidsplan voor de komende beleidsperiode dat aan verschillende in het uitvoeringsbesluit bepaalde inhoudelijke en zakelijke kwaliteitscriteria wordt getoetst. In het geval dat het visitatieverslag resulteerde in een positieve evaluatie met aanbevelingen, maakt ook de manier waarop organisaties met die aanbevelingen zijn omgegaan, neergeschreven in een plan van aanpak, deel uit van het beleidsplan en dus van de beoordeling.

De beoordelingscommissie baseert zich voor het advies op het voortgangsrapport, het visitatieverslag, informatie met betrekking tot de werking, het beleidsplan en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen. Voor nieuwe organisaties die op het moment dat ze een subsidieaanvraag indienen, geen subsidie krijgen binnen het voorliggende voorontwerp van decreet, en als dusdanig over geen voortgangsrapport of visitatieverslag beschikken, zal de beoordelingscommissie zich baseren op het beleidsplan, de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen, algemene informatie en gegevens m.b.t. de werking en een gesprek met de organisatie.

Het is de beleidsintentie dat een beoordelingscommissie de werking van een twintigtal sociaal-culturele volwassenenorganisaties zou beoordelen. Elke beoordelingscommissie zou bestaan uit een samenvoeging van twee visitatiecommissies. Elke beoordelingscommissie zou voorgezeten worden door een externe voorzitter, die geen deel uitmaakt van één van de beide visitatiecommissies en die zowel over inhoudelijke als procedurele expertise beschikt.

Het is de intentie om in het uitvoeringsbesluit per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 10 van het decreet, een aantal beoordelingscriteria te formuleren.
Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet' indien op alle onderliggende criteria 'voldoet' is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet ten dele' als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een 'onvoldoende' wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een 'voldoet ten dele'. In beide gevallen kan de visitatiecommissie niet bindende verbetersuggesties formuleren die de organisatie kan opnemen om haar werking te versterken, beter te maken. Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'onvoldoende', indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement 'onvoldoende' is gescoord. Elke beoordelingscommissie formuleert gezamenlijk een preadvies over de haar toegewezen dossiers. Na behandeling van de schriftelijke reactie volgt een definitief advies: een positief subsidieadvies, een positief subsidieadvies met aandachtspunten of een negatief subsidieadvies.

De combinatie van het eindoordeel van de visitatiecommissie (positieve evaluatie zonder aanbevelingen, positieve evaluatie met aanbevelingen of negatieve evaluatie met aanbevelingen) en het eindoordeel van de beoordelingscommissie (positief, positief met aandachtspunten of negatief) bepaalt of de beoordelingscommissie zal adviseren om de subsidie-enveloppe per organisatie te doen stijgen, dalen, status quo te houden of stop te zetten.

Een stijging of daling van de subsidie is begrensd tot maximaal 25% ten opzichte van de toegekende subsidie-enveloppe per organisatie van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode. Voor organisaties waarvan de toegekende subsidie-enveloppe van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode kleiner of gelijk is aan 260 000 euro bedraagt de maximale stijging 65 000 euro. Dit bedrag is minimaal nodig om één voltijds equivalent te kunnen aanwerven op basis van de geldende barema's voor een A-niveau of masterdiploma, aangevuld met een werkingskost en dus nodig om als kleine organisatie voldoende te kunnen groeien. Als ondergrens wordt een bedrag van 150 000 euro gehanteerd. Dit bedrag is minimaal nodig om een landelijke werking te kunnen garanderen.

Organisaties hebben de mogelijkheid om een schriftelijke reactie in te dienen. Een schriftelijke reactie op een gemotiveerd positief preadvies kan enkel betrekking hebben op feitelijke onjuistheden. De schriftelijke reactie op een positief preadvies wordt behandeld door de beoordelingscommissie die de subsidieaanvraag oorspronkelijk behandelde uitgebreid met één nieuw lid. Bij een schriftelijke reactie op een negatief preadvies wordt de subsidieaanvraag samen met het preadvies en de schriftelijke reactie voorgelegd aan een andere beoordelingscommissie dan degene die de subsidieaanvraag oorspronkelijk behandelde. Na behandeling formuleren de beoordelingscommissies een definitief advies.

4.3.3. De beoordelingscommissie voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's

De kwaliteitstoets bij deze organisaties situeert zich in het laatste jaar van elke beleidsperiode, wanneer een beoordelingscommissie een beoordeling overmaakt aan de Vlaamse Regering, die een beslissing neemt over subsidiëring voor de nieuwe beleidsperiode.

Om tot dat oordeel te komen, houdt de beoordelingscommissie rekening met de kwaliteit van zowel de voorbije, de huidige als de toekomstige werking van de organisatie. Met deze cyclische, dynamische benadering wil het decreet de nadruk leggen op het duurzame karakter en de noodzakelijke continuïteit van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.

In het eerste kwartaal van het vijfde jaar van de beleidsperiode gaat de beoordelingscommissie ter plaatse. De beoordelingscommissie baseert zich voor haar oordeel op het voortgangsrapport, algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking, het beleidsplan van de lopende beleidsperiode en het beleidsplan van de volgende beleidsperiode en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen. Belangrijke elementen om de kwaliteit van de huidige werking in rekening te brengen zijn algemene informatie en gegevens m.b.t. de werking (websites, brochures, tijdschriften, campagnes, activiteiten, …) en de kerngegevens en cijfers op het vlak van financiën, personeel en de werking die de organisatie zelf aanlevert in haar beleidsplan. Ook de voortgangsrapportering, met inbegrip van een plan van aanpak en beschrijving van acties die zijn ondernomen om aan aanbevelingen vanuit de vorige beleidsperiode tegemoet te komen, wordt in aanmerking genomen. Centraal in de beoordeling van de toekomstige werking staat het beleidsplan voor de komende beleidsperiode dat aan verschillende, in het uitvoeringsbesluit bepaalde, inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria wordt getoetst.

Het is de beleidsintentie dat één beoordelingscommissie de werking van alle regionale organisaties zou beoordelen. De beoordelingscommissie zou bestaan uit vier externe deskundigen en een deskundige van de administratie. De beoordelingscommissie zou voorgezeten worden door een externe voorzitter, die zowel over inhoudelijke als procedurele expertise beschikt. Minstens twee van de vier externe deskundigen brengen samen met de deskundige uit de administratie, een bezoek ter plaatse bij de organisatie. Bij de samenstelling van de beoordelingscommissie wordt er op toegezien dat zowel leden met inhoudelijke als zakelijke expertise en expertise op het vlak van het werken met doelgroepen en kansengroepen, aanwezig zijn.

Het is de intentie om in het uitvoeringsbesluit per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 35 van het decreet, een aantal beoordelingscriteria te formuleren.

Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet' indien op alle onderliggende criteria 'voldoet' is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet ten dele' als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een 'onvoldoende' wordt behaald en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een 'voldoet ten dele'. In beide gevallen kan de beoordelingscommissie niet bindende verbetersuggesties formuleren die de organisatie kan opnemen om haar werking te versterken, beter te maken. Een beoordelingselement krijgt het oordeel

‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord.

De beoordelingscommissie formuleert gezamenlijk d.m.v. peer review een advies over de haar toegewezen dossiers: een positief oordeel zonder aanbevelingen, een positief oordeel met aanbevelingen of een negatief oordeel met aanbevelingen. Elke organisatie krijgt, uiterlijk vijfendertig dagen nadat ze werd bezocht, een preadvies. Ze krijgt achtentwintig dagen de tijd om daarop te reageren. De beoordelingscommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan krijgt de organisatie uiterlijk negenenveertig dagen na het bezorgen van het preadvies aan de organisatie, een definitief oordeel.

Een negatief oordeel met aanbevelingen, houdt in dat de beoordelingscommissie de werking van de organisatie fundamenteel in vraag stelt en van mening is dat de aard van of de hoeveelheid aanbevelingen meer tijd vergt om aan te pakken. De organisatie krijgt in dat geval een maximale termijn van 12 maanden om te remediëren. Deze termijn begint te lopen nadat het definitief oordeel werd bezorgd. Voor het verstrijken van die termijn, dient de organisatie een remediëringsrapport in waarin staat hoe ze met de aanbevelingen is omgegaan, welke processen en acties er uit voortgevloeid zijn en nog zullen worden ontwikkeld. Een tweede beoordelingscommissie, die indien mogelijk op dezelfde wijze zal worden samengesteld om de continuïteit zoveel mogelijk te garanderen, brengt een tweede bezoek ter plaatse en beoordeelt de kwaliteit en de effectiviteit van de ondernomen processen en acties, zoals aangegeven in het remediëringsrapport. Op basis daarvan formuleert de beoordelingscommissie een positief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de organisatie verder te subsidiëren) of een negatief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de subsidie aan de organisatie stop te zetten).

Omdat de beoordelingscommissie zowel terugblikt op de voorbije werking van de lopende beleidsperiode als op de toekomstige werking in de volgende beleidsperiode, wordt als overgangsbepaling voorzien dat de visitaties voor de beleidsperiode 2016-2020 zoals bepaald in het decreet van 2003, niet zullen plaats vinden in het derde jaar van de beleidsperiode. De evaluatie van de werking 2016-2020 wordt geïntegreerd in de beoordeling door de beoordelingscommissie in 2020.

4.3.4. De adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk

De adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk heeft als opdracht om het beoordelingskader en de procedure verder op elkaar af te stemmen en te verfijnen. Ze ontwikkelt daartoe een visie en methodiek en zet een evaluatie op voor een kwaliteitsvol proces van de inhoudelijke en zakelijke beoordeling en de samenhang tussen beide. Dit moet garanderen dat er een optimale afstemming mogelijk is tussen de verschillende commissies en dat de beoordeling op een gelijkaardige manier tot stand komt.

5. Advies strategische adviesraad en advies Raad van State

5.1. Strategische Adviesraad: advies

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk SARC formuleert een aantal aanbevelingen m.b.t. het beleidstraject en een algemene appreciatie en gaat vervolgens in op het doel van het decreet, een aantal elementen m.b.t. de toegang van het decreet en de beoordeling en de evaluatie.

a) Beleidstraject: en algemene appreciatie

De sectorraad wijst op de rol van de SARC om als transversaal klankbord op strategische niveau mee na te denken en hoopt in de toekomst proactief betrokken te worden bij de uittekening van belangrijke decreetwijzigingen.

Het is eveneens van belang dat het verdere traject rond dit decreet en de implementatie ervan op het terrein verder in transparantie en samenspraak met de sector gebeurt. Dit is essentieel om de transitie van het huidige decreet naar het volgende op een goede manier te maken. Een succesvolle transitie houdt in dat de regels voor de overgang toepasbaar zijn, de externe deskundigen goed op de hoogte zijn van de invulling van het vigerende decreet en dat de organisaties tijdig en helder op de hoogte worden gebracht van de verwachtingen vanwege de overheid.

De sectorraad onderschrijft de verschillende positieve elementen in het nieuwe decreet zoals het herformuleren van de integratierol naar de verbindende rol, een vlottere in- en uitstroom, de versoepeling van de juridische vorm etc.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk uit in het advies nogmaals zijn bezorgdheid over het evenwicht tussen continuïteit en dynamiek. De impact van dit nieuwe decreet is niet zo makkelijk in te schatten, noch op de individuele organisaties en het landschap in zijn geheel, noch op de maatschappelijke ontwikkelingen op lange termijn. Een toekomstgerichte visie over het vormgeven van de sector kan in deze noodzakelijk zijn.

De sectorraad stelt dat het voorontwerp van decreet nog op veel terreinen te veel ruimte voor interpretatie laat.

b) Doel van het decreet

Een aantal begrippen in het doel van het decreet bieden volgens de sectorraad aanleiding tot diverse invullingen (en dus discussies) bij de beoordeling. De sectorraad stelt dat de maatschappelijke analyse en de politieke keuzes niet gekoppeld mogen worden aan het doel van het decreet op lange termijn. Het decreet is legislatuur overschrijdend, in tegenstelling tot politieke prioriteiten en beleidslijnen die een plaats krijgen in politieke nota's (vb. beleidsbrieven).

c) Toegang tot het decreet

Het voorgestelde format voor een vlottere in-en uitstroom brengt volgens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk te veel en te lang onzekerheid voor een grote groep van organisaties.

De voorziene projectsubsidiëring biedt de mogelijkheid om op tijdelijke basis bijkomende subsidies te verwerven voor een welomschreven project. De sectorraad vraagt om bij de verdere uitwerking ook de mogelijkheid tot een startsubsidie of opstapregeling in te bouwen. Dit moet startende initiatieven voldoende kansen geven om te professionaliseren.

De sectorraad geeft positief advies aan de flexibilisering van de juridische structuur van organisaties, de ruimte om een deel van de werking buiten de vrije tijd van deelnemers te organiseren en de omvorming van de integratierol naar de verbindende rol.
Wat het verlaten van de methodiek betreft, vraagt de sectorraad om deze verder te onderzoeken als sectoroverstijgend en inspirerend referentiekader.

De sectorraad vraagt dat de verbindende rol ook in de memorie van toelichting breed benaderd wordt. Ook de niet lineaire benadering van de functies beschouwt de sectorraad als een sterkte. De functiemix is het kern-DNA van organisaties; van hieruit moeten zij hun verhaal kunnen vertellen. De sectorraad vraagt om ook bij de verdere uitwerking van de uitvoeringsbesluiten te vertrekken vanuit de functiemix.
Het voorontwerp van decreet voorziet een regeling voor fusionerende organisaties tot 2020. De sectorraad vraagt om ook nadien een beleidskader te voorzien voor fusionerende organisaties en federaties.

d) Beoordeling en evaluatie

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk stelt dat alle beoordelaars voldoende kennis en expertise moeten hebben over het DNA van de sector, de maatschappelijke ontwikkelingen en de regelgeving. De opleiding van visitatoren die in het verleden samen door de administratie, de sectorfederatie en het steunpunt werd georganiseerd verdient bestendiging.

De sectorraad is tevreden dat de beoordelingselementen ruimte bieden voor internationale en intergenerationele werkingen, alsook voor categoriale organisaties. Maar merkt op dat de regelgeving lijkt te vertrekken van “verantwoording”, eerder dan van “vertrouwen” wat voor onnodig veel complexiteit zorgt.

Bij de verdere uitwerking van de beoordelingselementen vraagt de sectorraad om met de zorg voor beheersbaarheid en minimalisering van de subjectiviteit tegelijk voldoende ruimte te laten. voor de specificiteit van organisaties en verborgen planlast te beperken waar mogelijk.

Organisaties met een positieve beoordeling van de reële werking (met aanbevelingen) moeten voldoende subsidiegaranties krijgen. De sectorraad vraagt met aandrang om de mogelijkheid tot stopzetting van subsidiëring te schrappen.

Om historisch gegroeide ongelijkheden tussen organisaties weg te werken, vraagt de sectorraad om voor organisaties die minder dan 250.000 krijgen de subsidies onbeperkt te laten stijgen, uiteraard steeds binnen de budgettaire ruimte.

5.2. Gevolgen aan het advies Strategische Adviesraad

a) Doel van het decreet

Over het doel van het decreet werd met verschillende stakeholders overlegd. De aangebrachte wijzigingen zijn afkomstig uit de goedgekeurde “Resolutie tegen radicalisering” (366/19 mei 2015).

b) Toegang tot het decreet

Met het voorliggende beleidskader kan de instroom veel vlotter gebeuren omdat niet langer bepaald wordt hoeveel organisaties er maximaal kunnen instromen, wat in het decreet van 2003 wel het geval is.
Ook de uitstroom van sociaal-culturele organisaties met een kritische evaluatie, wordt in het decreet mogelijk gemaakt, wat voorheen niet het geval was.
Het decreet gaat uit van een systematiek waarbij de combinatie van een evaluatie-uitspraak van een visitatiecommissie op basis van de voorbije werking en het advies van de beoordelingscommissie op basis van de toekomstige werking, bepalend is of de Vlaamse Regering een subsidie-enveloppe kan toekennen die gelijk, hoger of lager is ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode. In twee gevallen kan de Vlaamse Regering daarbij ook beslissen om de subsidie stop te zetten, meer bepaald wanneer een positieve evaluatie met aanbevelingen of een negatieve evaluatie met aanbevelingen gecombineerd wordt met een negatief subsidieadvies.
In het eerste geval (een positieve evaluatie met aanbevelingen en een negatief subsidieadvies) kan de Vlaamse Regering de subsidie stopzetten van organisaties die in hun beleidsplan onvoldoende aantonen dat ze met de kritische aanbevelingen uit de visitatie aan de slag zijn gegaan en in de werking voor de nieuwe beleidsperiode daar ook geen verdere ambitie toe tonen. Hoewel deze situatie allicht zelden zal voorkomen, is ze niet uitgesloten.
In het tweede geval (een negatieve evaluatie met aanbevelingen en een negatief subsidieadvies) krijgen de organisaties al de kans om een remediëringstraject van 24 maanden af te leggen. De Vlaamse Regering kan ook hier beslissen om de subsidie stop te zetten.
Het is geenszins de bedoeling om organisaties van subsidie uit te sluiten louter op basis van hun beleidsplan. Organisaties worden altijd in hun geheel (het samenspel van evaluatie van de voorbije werking en de beoordeling van de toekomstige werking) bekeken.
De sector was nauw betrokken bij de onderhandelingen over het decreet en de systematiek waarbij evaluatie en beoordeling samen kunnen leiden tot stijgen, dalen, gelijk blijven of stopzetten van subsidie.

Het decreet beoogt de ondersteuning van nieuwe sociaal-culturele dynamieken en kansen voor veelbelovende sociaal-culturele praktijken. Daarom wordt geopteerd om extra middelen te investeren in projecten die in eerste instantie inzetten op maatschappelijk innoverende praktijken (de laboratoriumrol van het sociaal-cultureel volwassenenwerk) of inspelen op maatschappelijke uitdagingen die door de Vlaamse Regering worden geformuleerd. In het regiodecreet kan ruimte worden gemaakt voor nieuwe spelers. Diegenen die ambitie hebben om volwaardig landelijk te opereren kunnen intekenen op dit decreet.

In de memorie wordt, in het kader van de verbindende rol, de verbinding met de samenleving meer centraal gesteld.

In het decreet is een nieuw artikel (art.13) opgenomen. Dit artikel regelt dat organisaties, tijdens lopende beleidsperiodes, kunnen fuseren met het behoud van hun subsidie-enveloppes op voorwaarde dat de middelen worden aangewend voor de uitvoering van de doelstellingen zoals die in de beleidsplannen zijn goedgekeurd.

c) Beoordeling en evaluatie

Net zoals in het verleden het geval was, zal worden samengewerkt met het steunpunt en de sectorfederatie om de lijst van externe deskundigen samen te stellen.

Bij het begin van de onderhandelingen met de sector stonden enkel de beoordelingselementen in het decreet vermeld. De sector was vragende partij om meer kapstokken in te bouwen zodat het voor organisaties duidelijk is waarop ze beoordeeld zullen worden.
Meer kapstokken zijn ook nodig om de subjectiviteit van beoordelaars tot een minimum te herleiden. De hele uitbouw van het beoordelingskader voor visitaties en beoordelingscommissies is een antwoord om aan deze vraag tegemoet te komen en om alle sociaal-culturele volwassenenorganisaties daaronder te kunnen vatten. Ook werd, op vraag van de sector, de mogelijkheid ingebouwd dat organisaties kwantitatieve gegevens kunnen inbrengen om de reikwijdte van de werking meer in beeld te brengen bij de beoordelaars. In het verlengde daarvan is er ook voor geopteerd om organisaties te groeperen volgens schaalgrootte bij de samenstelling van de visitatiecommissies.

Het decreet voorziet nu een maximale stijging of daling van 25% voor alle sociaal-culturele volwassenenorganisaties, ongeacht hoeveel subsidie ze krijgen.
Omdat het mogelijk moet zijn om in een onderbouwd groeiperspectief, een voltijds equivalent bij aan te werven, ook voor kleinere organisaties, is het decreet aangepast. Er wordt ingeschreven dat de subsidie van organisaties met een subsidiebedrag lager of gelijk aan 260 000 euro, per beleidsperiode maximaal kan stijgen met een bedrag van 65 000 euro.

5.3. Advies Raad van State

Op 25 april 2017 gaf de Raad van State haar advies. Quasi alle concrete opmerkingen werden in het decreet en de memorie aangepast

Met betrekking tot vier eerder kleine suggesties van de Raad van State worden gemotiveerd niet of slechts gedeeltelijk gevolgd.
In concreto gaat dit om het volgende:

a) de opmerking om in artikel 3 van het decreet de zinsnede ‘de gemeenschappelijke sokkel van waarden’ weg te laten omdat deze weinig meerwaarde biedt, wordt niet gevolgd. Het is immers een rechtstreekse verwijzing naar de toelichting bij de parlementaire resolutie (366/19 mei 2015) betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering van 19 mei 2015 die quasi unaniem door het Vlaamse Parlement is aangenomen.

b) de opmerking om in artikel 3 het tweede lid te schrappen wordt niet gevolgd omdat het in een oogopslag de structuur van het decreet weergeeft en duidelijk maakt welke subsidiemogelijkheden er zijn om de doelstelling van het decreet mogelijk te maken.

c) De opmerking om in artikel 29 de kans op subsidiëring open te stellen voor nieuwe sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio’s dan diegenen die gesubsidieerd werden op basis van het decreet van 4 april 2003, wordt niet gevolgd. De huidige 13 regionale volkshogescholen, erkend en gesubsidieerd op basis van het decreet van 4 april 2003, beantwoorden aan de gestelde doelstellingen om Vlaanderen-breed een sociaal-culturele werking uit te bouwen die afgestemd is op de 13 vastgelegde regio’s en complementair is aan wat andere spelers binnen die regio’s brengen. Deze regionale

volkshogescholen zijn voor het eerst erkend en gesubsidieerd in 2003 en hebben gedurende die periode een herkenbare en zichtbare werking uitgebouwd en plaats ingenomen in hun specifieke regio. Het is de bedoeling deze inspanningen en resultaten te verduurzamen. Wanneer een sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een werking binnen een specifieke regio, niet langer zou voldoen, liggen er kansen open voor een andere organisatie die de opdracht voor deze regio zou kunnen invullen. Dit wordt bepaald in artikel 31.

d) Tot slot geeft de Raad aan om in artikel 31 van het ontwerp beter aan te geven wat bedoeld wordt met 'initiatief nemen' in het licht van de noodzaak om de continuïteit van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de sociaal-culturele participatie in de betrokken regio te garanderen. Artikel 31 wordt zelf niet verder uitgewerkt omdat het niet wenselijk is om verschillende mogelijkheden in het decreet op te sommen en ze daardoor ook te limiteren. De Vlaamse Regering moet alle mogelijke initiatieven kunnen nemen die zij op dat moment opportuun acht en daar vrij in kunnen zijn. Dit wordt toegelicht in de memorie.

De Raad van State geeft ook mee dat als het ontwerp ook betrekking zou hebben op de subsidiëring van economische activiteiten, er dient te worden nagegaan of het een subsidiëring betreft die op grond van verordening (EU) nr.651/2014 van de commissie van 17 juni 2014 'waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard' van aanmelding is vrijgesteld. En, indien dit niet het geval is, die aanmelding wel is vereist, tenzij een beroep kan worden gedaan op een andere vrijstellingsregeling.

Overeenkomstig de Mededeling van de Commissie betreffende het begrip "staatsteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn de regels van staatsteun niet van toepassing voor het grootste deel van de activiteiten van sociaal-culturele volwassenenorganisaties, gesubsidieerd op basis van dit decreet. Het gaat hier om activiteiten die kosteloos (bijvoorbeeld openbare activiteiten van sociaal-culturele bewegingen in de publieke ruimte) of tegen een fractie van de kostprijs (bijvoorbeeld activiteiten van verenigingen en vormingsinstellingen) beschikbaar zijn.

Overeenkomstig vermelde Mededeling vallen activiteiten van organisaties die economisch van aard zijn echter wel onder de staatssteunregels. Enkele organisaties onder dit decreet kunnen dergelijke activiteiten ontplooien.

Bijgevolg worden een aantal bepalingen toegevoegd aan het decreet die verwijzen naar de verordening nr/ 651/2014 en zal het decreet overeenkomstig deze verordening ter kennis worden gegeven aan de Europese Commissie. Deze bepalingen zijn in het decreet ingevoegd in artikel 2 (definitie 31°), artikel 3 en artikel 50.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1
Dit artikel verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2
In dit artikel worden de basisbegrippen, en tegelijkertijd het toepassingsgebied van dit decreet, toegelicht en vastgelegd.

1° sociaal-cultureel volwassenenwerk
Het sociaal-cultureel werk als beleidsveld omvat verschillende domeinen of onderdelen: de openbare bibliotheken, de cultuurcentra, de amateurkunsten, het lokaal cultuurbeleid, het jeugdwerk, het sociaal-cultureel volwassenenwerk … Onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een bijdrage leveren aan de emancipatie van mensen en groepen én aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door sociaal-culturele participatie van volwassenen te bevorderen, gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken en praktijken die hierop een werkend antwoord kunnen bieden, te ontwikkelen en te verspreiden.

2° sociaal-culturele volwassenenorganisatie
Een sociaal-culturele organisatie is, als civiele actor, een missie- en waarden gedreven organisatie die op een aantoonbare en een specifieke wijze streeft naar sociaal-culturele participatie van iedereen en naar een samenleving waarin inclusie, duurzaamheid, democratie en solidariteit centraal staan.

Een sociaal-culturele volwassenenorganisatie expliciteert de specifieke wijze waarop ze dat doet in haar missie, visie, strategische en operationele doelen. Daarmee geeft de organisatie duidelijk aan op welke specifieke domeinen van de samenleving en in welke publieke discussies ze actief is en op basis van welke specifieke waarden en normen ze dat doet.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties ontplooien daartoe sociaal-culturele praktijken voor en met volwassenen, grotendeels in hun vrije tijd, de tijd die ze niet besteden aan betaalde arbeid en school- en beroepsopleiding. In sommige specifieke gevallen kan een organisatie ook sociaal-culturele praktijken ontplooien voor volwassenen in de tijd die ze aan betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding besteden, indien dit inhoudelijk en zakelijk voldoende wordt verantwoord.

3° sociaal-culturele rol
De punten 4° tot en met 6° omschrijven de drie rollen die het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de samenleving opneemt.

4° verbindende rol
De ‘verbindende rol’ verwijst naar processen waarbij actoren (mensen, groepen, gemeenschappen) op elkaar betrokken geraken met wederzijdse erkenning, vertrouwen en wederkerigheid tot gevolg. In relatienetwerken, groepen en gemeenschappen kunnen individuen zich actief verhouden op anderen, de omgeving en de brede samenleving en er verantwoordelijkheid en eigenaarschap in opnemen. Individuen ontwikkelen zo hun relationeel burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de verbindende rol.

5° kritische rol
De ‘kritische rol’ verwijst naar processen van reflexieve waardering en stellingname ten aanzien van de heersende cultuur en samenleving. Mensen worden zich bewust van kwesties, betrekken er zich op en maken ze mee tot publieke kwestie. Individuen ontwikkelen zo hun kritisch burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de kritische rol. Uiteraard moet dit gebeuren met respect voor het

kader en de doelstelling van het decreet en in het bijzonder voor de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens.

6° laboratoriumrol

De 'laboratoriumrol' verwijst naar processen van maatschappelijke verandering als antwoord op samenlevingskwesties. In maatschappelijk innoverende praktijken, zoeken en proberen mensen, groepen, organisaties en gemeenschappen al lerend antwoorden te vinden op maatschappelijke uitdagingen. Organisaties kunnen daartoe exploreren met nieuwe strategieën, methodes, thema's functiemixen, … en mogen daar ook in mislukken. Individuen ontwikkelen zo hun ondernemend burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de laboratoriumrol.

7° gemeenschap

De woorden 'gemeenschap en gemeenschappen' zijn complexe en meerlagige begrippen, die zich niet zo makkelijk laten definiëren. Vanuit een sociaal-cultureel perspectief en in de context van dit decreet gaat het om een netwerk van mensen die in zelforganisatie en samenwerking iets delen met elkaar, zoals normen en waarden, een agenda of een ambitie, een gemeen goed, een geografische ruimte. Binnen één gemeenschap kunnen verschillende doelgroepen zijn.

Een samenleving bestaat uit een dynamisch en heterogeen geheel van gemeenschappen, die elkaar gedeeltelijk overlappen**.** Voorbeelden van gemeenschappen zijn: buurten, wijken, de holebi-gemeenschap, Turkse, Italiaanse of Marokkaanse gemeenschap, geloofsgemeenschappen, online gemeenschappen…

8° sociaal-culturele praktijken

Kenmerkend voor sociaal-culturele praktijken is dat ze multifunctioneel zijn. Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie bouwt een werking uit die gebaseerd is op een keuze uit de vier volgende functies: de cultuurfunctie, de leerfunctie, de gemeenschapsvormende functie en de maatschappelijke bewegingsfunctie. Sociaal-culturele praktijken ontstaan op heel diverse plaatsen vanuit een bevlogenheid van mensen voor een thema of maatschappelijk probleem. Die praktijken sluiten aan bij één of meerdere levenssferen (waaronder werk, wonen, mobiliteit, cultuur, leefmilieu, welzijn, gezondheid, recreatie, onderwijs en vorming,…) en één of meerdere bestaansdimensies (zinzoeker, kennisverwerker, vaardige en creatieve actor, cultuurschepper en sociaal wezen) van mensen.

9° sociaal-culturele functies

Een sociaal-culturele functie is een weloverwogen keuze over de aard van de beoogde sociaal-culturele interventies.

10° cultuurfunctie

Cultuur verwijst naar een sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin die zowel mensen als samenlevingen oriënteert en een bestaansgrond geeft.[5]

Cultuur draait om betekenisgeving, en zegt daarmee iets over wat we waardevol vinden in het leven, en hoe we tegen de wereld aankijken. Betekenisgeving veronderstelt bovendien een *praktijk*. Cultuur is niet een verzameling objecten, maar krijgt vorm in het handelen van mensen. Cultuur wordt levend

[5] naar de definitie van Rudi Laermans (2002) gebruikt door Pascal Gielen in "De waarde van cultuur" (2014)

gehouden door mensen – door herhaling, aanpassing, actualisering, duiding en kritiek – en is daarom steeds in ontwikkeling.
De cultuurfunctie beoogt sociaal-culturele interventies die er op gericht zijn om cultuur als sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin te creëren, te bewaren, te delen en er aan deel te nemen.

11° leerfunctie
Een leeromgeving is opgevat als het totaal aan middelen, strategieën, personen en faciliteiten dat de lerende in staat stelt om te leren. De lerende leert door middel van interactie met die leeromgeving.[6]

12° maatschappelijke bewegingsfunctie
Samenlevingsvraagstukken zijn maatschappelijke kwesties die voorwerp worden van publiek debat en politieke discussie en besluitvorming. Politisering gaat over het politiek bewust worden of betrokken raken bij kwesties die als politiek (en dus niet langer als een louter persoonlijke kwestie) beschouwd worden[7].

13° gemeenschapsvormende functie
Een groep is het geheel van deelnemers aan en deelhebbers in een sociaal-culturele praktijk. Een gemeenschap is een netwerk van personen die in zelforganisatie en samenwerking samen iets delen. Zij kunnen persoonskenmerken (demografisch, sociaaleconomisch,…) delen, of betekenissen (cultuur, overtuiging,…), of goederen (ruimte, middelen,…).
Wanneer we groepen of gemeenschappen vormen spreken we ook over bonding. Dan versterken we de band tussen mensen die zich in elkaar herkennen: bijvoorbeeld mensen met gelijke leeftijd, ras, religie enzovoort. Wanneer we de interactie tussen groepen en/of gemeenschappen versterken spreken we over bridging. Dan verbinden we mensen die van elkaar verschillen.

14° sociaal-culturele participatie
Sociaal-culturele participatie omvat het deelnemen aan en deelhebben in sociaal-culturele praktijken wat zich uit in participatie in informele netwerken, maatschappelijke instituties, kunst en cultuur en politiek en beleid. “Deelnemen aan” verwijst naar gebruik maken van, mee doen met een initiatief van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. “Deelhebben in” verwijst naar het actief mee vorm en inhoud geven aan een sociaal-culturele praktijk.
Om sociaal-culturele participatie van iedereen mogelijk te maken kan een organisatie op verschillende manieren te werk gaan. Ze kan inclusief werken voor haar volledige werking of een deelaspect ervan. Deze benadering is er op gericht dat specifieke groepen, met elk hun eigen kenmerken, samen kunnen participeren. Ze kan er ook voor opteren om voor haar volledige werking of een deelaspect ervan categoriaal te werken (al dan niet met inclusie als ultieme doelstelling). Deze benadering is gericht op specifieke groepen van mensen met specifieke kenmerken.

15° vrije tijd
Sociaal-culturele volwassenenorganisaties ontplooien een werking die zich grotendeels richt op volwassenen in hun vrije tijd en hen aanspreekt in hun verschillende bestaansdimensies en

[6] Lexicon-E-cultuur. Bouwstenen voor praktijk en beleid
[7] Bart Van Bouchaute, 2013

levenssferen (werk, gezin, vrije tijd, wijk…). Mensen nemen er vrijwillig aan deel, los van enig schoolverband of van enige beroepsopleiding.

16° beleidsperiode
Een sociaal-culturele volwassenenorganisatie kan telkens voor een beleidsperiode van vijf jaar een subsidieaanvraag indienen en gesubsidieerd worden. De eerste beleidsperiode loopt van 2021 tot en met 2025. De tweede beleidsperiode loopt van 2026 tot en met 2030 en de daaropvolgende beleidsperiodes lopen dus ook telkens voor vijf jaar.

17° subsidie-enveloppe
Het totale budget dat de organisatie jaarlijks krijgt voor de uitvoering van het beleidsplan.

18° beoordelingselementen
Beoordelingselementen zijn generieke omschrijvingen waaraan een sociaal culturele organisatie moet voldoen met het oog op subsidies. Zij zijn decretaal vastgelegd. Door hun generieke omschrijving en zonder de definitie uit breiden of in te krimpen kunnen zij vertaald worden in geëigende visitatie- en beoordelingscriteria.

19° werkjaar
Behoeft geen verdere toelichting.

20° decreet van 4 april 2003
Behoeft geen verdere toelichting.

21° administratie
Het betreft de afdeling Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

22° beleidsplan
Behoeft geen verdere toelichting.

23° doelgroep
Het woord ‘doelgroep’ functioneert altijd binnen de context van het ontwerpen van een strategie of een aanbod met de bedoeling iets te veranderen of te realiseren. Bijgevolg is een ‘doelgroep’ als groep in de context van sociaal-cultureel volwassenenwerk gerelateerd aan een vorm van interventie of agogisch handelen. Voorbeelden van doelgroepen zijn: ouders van jonge kinderen, vrouwen, senioren, werklozen,…

24° kansengroep
Een kansengroep is een specifiek benoemde doelgroep waarvan op basis van onderzoek blijkt dat ze minder bereikt wordt door het sociaal-culturele aanbod. Het woord ‘kansengroep’ functioneert in die zin ook altijd binnen de context van het ontwerpen van een strategie of een aanbod met de bedoeling iets te veranderen of te realiseren. Bijgevolg is een ‘kansengroep’ als groep in de context van sociaal-cultureel volwassenenwerk gerelateerd aan een vorm van interventie of agogisch handelen.

Mensen in armoede:
Hiervoor vallen we terug op de definitie van armoede volgens het Vlaams actieplan armoedebestrijding 2015 -2019. Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt mensen in armoede van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Tussen het leven van mensen in armoede en mensen zonder armoede-ervaring bestaat er dus een kloof, die zich manifesteert op verschillende vlakken: participatie, vaardigheden en kennis. Deze kloof kunnen ze niet altijd op eigen kracht overbruggen. Deze definitie toont dat armoede een complex probleem is dat een aanpak in meerdere beleidsdomeinen vraagt (waaronder dus ook het beleidsdomein cultuur).

Mensen met een beperking:
Hiervoor vallen we terug op het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (door België geratificeerd in 2009). Personen met een handicap worden er als volgt gedefinieerd: personen met langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.

Personen van vreemde herkomst:
Hiervoor verwijzen we naar artikel 1,4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid. Daarin staat volgende omschrijving: “personen die legaal en langdurig in Vlaanderen en Brussel verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens één van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder degenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden.” Verder behoren ook vreemdelingen zonder wettig verblijf tot de doelgroep van het Vlaams integratie en inburgeringsbeleid. Meer bepaald vreemdelingen die zich in Vlaanderen en Brussel bevinden zonder wettig verblijfstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.

Gedetineerden:
Hiervoor vallen we terug op het Vlaams decreet betreffende hulp en dienstverlening aan gedetineerden waarin een gedetineerde gedefinieerd staat als een verdachte, veroordeelde of geïnterneerde die zich voltijds of deeltijds in een gevangenis bevindt.

25° principes van goed bestuur
De principes van goed bestuur zoals ze worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilsen Fonds zijn een voorbeeld voor de toepassing ervan in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Ze werken inspirerend en vormen voor dit decreet een voorbeeld. Het gaat om volgende vijf principes:

1) de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
2) de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;
3) de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;

4) de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;
5) de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

26° voortgangsrapport
Behoeft geen verdere toelichting.

27° beoordelingscriteria
Beoordelingscriteria zijn uitgewerkte beoordelingselementen en vormen de concrete leidraad voor de visitatie- en beoordelingscommissies. Het uitwerken van beoordelingselementen in beoordelingscriteria zal leiden tot meer uniforme uitspraken van de visitatie- en beoordelingscommissies. Zie ook de toelichting bij artikel 22, 23 en 42.

28° totale subsidie-enveloppe
Behoeft geen verdere toelichting.

29° functiekeuze
Sociaal-culturele volwassenenorganisaties kunnen zelf vrij de functiemix kiezen die het beste kan ingezet worden om hun eigen missie en werking te realiseren.

30° functiemix
Sociaal-culturele volwassenenorganisaties werken altijd vanuit een combinatie van functies en ontplooien in die zin een werking die een vertaling is van een eigen weloverwogen integratie van twee of meerdere functies.

31° algemene groepsvrijstellingsverordening
Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 3
Dit artikel formuleert het doel van het decreet.
Onze samenleving is een democratische rechtstaat met gewaarborgde rechten en vrijheden; die van gelijkheid, solidariteit, respect, burgerschap en pluralisme. Deze staan borg voor een inclusieve, gedeelde samenleving en iedereen die deel uitmaakt van onze samenleving wordt geacht ze te onderschrijven en na te leven. Het is een rechtstreekse verwijzing naar de toelichting bij de parlementaire resolutie (366/19 mei 2015) betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering van 19 mei 2015 die quasi unaniem door het Vlaamse Parlement is aangenomen.
De Vlaamse overheid wenst de samenleving te stimuleren en te versterken door zeer bewust te investeren in een gedeeld burgerschap. Dat gedeelde burgerschap gaat over de wil om deel uit te maken van een samenleving die stoelt op grondbeginselen als het recht op vrije meningsuiting, de gelijkheid tussen man en vrouw, de scheiding van kerk en staat, maar ook het bieden van gelijke kansen, het uitsluiten van discriminatie en het bestrijden van racisme. Op deze fundamentele principes kunnen en willen we niet toegeven. Iedereen die deel uitmaakt aan onze samenleving heeft de plicht deze te respecteren.

De Vlaamse samenleving wil een open, democratische en toekomstgerichte samenleving zijn. Het aanzwengelen van een opwaartse sociale mobiliteit binnen die samenleving is bijzonder belangrijk. Burgerschap door actieve deelname aan onze samenleving ontleent daartoe de nodige kansen en rechten. Daartegenover staat ook een verantwoordelijkheid ten opzichte van onze gedeelde samenleving. Er deel van uitmaken, is niet vrijblijvend. Gemeenschapsvorming is pas mogelijk als we zeggen waar die gemeenschap, dat burgerschap voor staat. Uiteraard is er binnen onze samenleving ook plaats voor individuele of groepsgebonden identiteitsbeleving.
Gemeenschapsvorming en identiteit zijn dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. Enkel de erkenning van de meerwaarde van een gezonde en sterke identiteitsbeleving zal tot meer burgerschap leiden. Geen gesloten burgerschap, dat uitsluit op basis van tegenstelling, maar een inclusief burgerschap, dat mensen insluit en betrekt.

Gemeenschapsvorming is daarom een gedeelde verantwoordelijkheid. Het gaat om actieve betrokkenheid van mensen bij de samenleving, waarbij we met en niet naast elkaar leven, waarbij we segregatie tegengaan, met respect voor elkaars vrijheid en eigenheid. Dit kan de overheid niet alleen realiseren. Ook het brede middenveld, de levensbeschouwelijke gemeenschappen, de media, de welzijns- en onderwijsinstellingen, de jeugd- en sportverenigingen hebben een rol te spelen. Essentieel is bij deze gemeenschapsvorming een klimaat van dialoog en respect voor diversiteit.
Binnen dit kader heeft het voorliggend decreet het civiel perspectief als eerste uitgangspunt. Dat betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die vanuit hun missie en visie een eigen plaats innemen in het democratische proces: ze verbinden burgers en zetten in op dialoog en respect voor diversiteit, versterken de capaciteit van burgers om hun rol te spelen, bieden plekken waar burgerschap echt vorm krijgt en geven ook publiek stem aan de noden en verzuchtingen van burgers.
Ze ontwikkelen op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid praktijken die op kleine of grote schaal uitdagende of moeilijke maatschappelijke kwesties aanpakken en schuiven deze naar voor op de publieke agenda. Ze spelen een rol bij het inleiden in en het doorgeven, het bewaren, het voortdurend scheppen van cultuur in de brede zin van het woord en geven daarmee ook vorm en betekenis aan het publieke.
Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, dynamiek die moet leiden tot een meer duurzame, inclusieve en solidaire democratie. Ze spelen een rol in het verfijnen en verdiepen van een gezonde democratie.
Sociaal-culturele participatie betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties mensen en groepen stimuleren en versterken om deel te nemen aan of deel te hebben in informele netwerken (sociale participatie), maatschappelijke instituties (maatschappelijke participatie), kunst en cultuur (culturele participatie) of politiek en beleid (politieke en beleidsparticipatie).

Om tot een divers sociaal-cultureel landschap te komen subsidieert de Vlaamse overheid via dit decreet:

- sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooien met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooien die afgestemd is op de culturele en maatschappelijke context van de regio of regio's waarin ze werken en die complementair is aan de werking van andere spelers.

- Projecten met een bovenlokaal karakter van sociaal-culturele volwassenenorganisaties, die een bijdrage leveren aan de laboratoriumrol of aan de door de Vlaamse Regering bepaalde maatschappelijke uitdagingen.

In navolging van het advies van de raad van state werden bijkomende bepalingen m.b.t. de staatssteun opgenomen.

Artikel 4
Een belangrijk criterium om in aanmerking te komen voor subsidiëring, is een werking ontplooien hetzij in het Nederlandse taalgebied hetzij in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Aan dit criterium zijn geen kwantitatieve normen gekoppeld. De organisatie toont aan hoe zij opereert in het Nederlandse taalgebied al dan niet met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en illustreert dit met kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking.

Een ander belangrijk criterium om in aanmerking te komen voor subsidiëring, is het ontplooien van een werking, die inzet op het doel van het decreet en gebaseerd is op minstens twee sociaal-culturele functies. Het decreet laat aan de organisatie zelf over welke functies zij zich wil toe-eigenen. De organisatie kan daar, over beleidsperiodes heen, ook evoluerende keuzes in maken. Het moet wel steeds gaan om een mix van functies, in die zin dat ze een werking ontplooien die een vertaling is van een eigen weloverwogen integratie van twee of meerdere functies. Net die verstrengeling van verschillende functies is een specifiek kenmerk van het sociaal-cultureel werkveld voor volwassenen.

De toegekende subsidie-enveloppe is voorzien voor een kern van personeelsleden, een basistoelage voor de werking en een subsidiëring op basis van werkelijk te presteren activiteiten en voldoet in die zin aan artikel 11 van de Cultuurpactwet. Indien uit de verantwoordingsstukken of de visitatie zou blijken dat er geen activiteiten werden gepresteerd, kunnen de middelen worden verminderd, teruggevorderd of stopgezet zoals in artikel 48, §3.

Organisaties die gesubsidieerd worden via het decreet, zijn automatisch erkend. De erkenning betekent dat de Vlaamse overheid de sociaal-culturele volwassenenorganisatie erkent als actor die een bijdrage levert aan het doel van het decreet. Die erkenning is duurzaam en niet gebonden aan beleidsperiodes. Een organisatie verliest de subsidiëring en dus ook de erkenning als op basis van de beoordelingsprocedure wordt beslist dat de organisatie niet of onvoldoende bijdraagt aan het doel van het decreet. De erkenning is vooral een symbolische kwestie. In het decreet van 4 april 2003 werd een verschil gemaakt tussen erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden. In dit decreet vervalt dat juridische onderscheid. Toch is een erkenning van de Vlaamse overheid, symbolisch wel belangrijk voor de sector. Het impliceert een soort kwaliteitslabel, iets waar je als organisatie mee kan uitpakken. Een erkenning kan ook effect hebben op de toegang tot andere faciliteiten zoals bijvoorbeeld goedkopere tarieven bij de huur van culturele infrastructuur.

Artikel 5
§1 De subsidiëring van organisaties verloopt via de techniek van de subsidie-enveloppe per organisatie die jaarlijks wordt toegekend en telkens voor de betrokken beleidsperiode van vijf jaar wordt vastgelegd. De eerste beleidsperiode loopt van 2021 tot en met 2025.

De jaarlijkse subsidie-enveloppe per organisatie bedraagt minimaal 150.000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op een werking met 2 VTE en daaraan verbonden werkingsmiddelen en is nodig om een duurzame, structurele werking te kunnen uitbouwen. Vanaf de eerste beleidsperiode wordt gewerkt met een nieuwe invulling van de subsidie-enveloppe per organisatie waarbij verschillende bestaande tot nu toe gescheiden subsidiestromen, zoals opgesomd in artikel 65 van dit decreet, worden samengebracht tot één budgettair geheel. De maximale stijging of daling t.o.v. de effectief toegekende subsidie-enveloppe voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode, is begrensd op 25%. Voor organisaties waarvan de toegekende subsidie-enveloppe van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode kleiner of gelijk is aan 260 000 euro bedraagt de maximale stijging 65 000 euro. Dit bedrag is minimaal nodig om één voltijds equivalent te kunnen aanwerven op basis van de geldende barema's voor een A-niveau of masterdiploma, aangevuld met een werkingskost en dus nodig om als kleine organisatie voldoende te groeien.

In paragraaf 2 tot en met paragraaf 8 worden de mogelijke combinaties van het eindoordeel van de visitatiecommissie (positieve evaluatie zonder aanbevelingen, positieve evaluatie met aanbevelingen of negatieve evaluatie met aanbevelingen) en het eindoordeel van de beoordelingscommissie (positief advies, positief advies met aandachtspunten of negatief advies) opgesomd. Deze combinaties bepalen of de beoordelingscommissie zal adviseren om de subsidie-enveloppe per organisatie te doen stijgen, dalen, status quo te houden of stop te zetten.

§2 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie zonder aanbevelingen van de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies, al dan niet met aandachtspunten, van de beoordelingscommissie zal hebben op de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§3 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies van de beoordelingscommissie zal hebben op de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§4 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies met aandachtspunten van de beoordelingscommissie zal hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een daling, behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§5 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie zonder aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie zal hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een daling of maximaal een behoud van de subsidie voorstelt.

§6 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. Gecombineerd met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan de beoordelingscommissie de stopzetting van de subsidie voorstellen. Indien de Vlaamse Regering beslist om de subsidiëring alsnog verder te zetten dan moet de subsidie-enveloppe een daling zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.

§7 omschrijft welke gevolgen een negatieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies, al dan niet met aandachtspunten, van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een daling of maximaal een behoud van de subsidie voorstelt.
De kans om gedurende 24 maanden te remediëren heeft tot mogelijk gevolg dat deze organisaties op het moment dat het beleidsplan moet worden ingediend (uiterlijk 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode), nog bezig zijn aan hun remediëringstraject. Aangezien de beoordelingscommissie pas na afloop van het remediëringstraject, het beleidsplan kan behandelen, kan de doorlooptijd zoals voorzien voor organisaties die een positieve evaluatie kregen door de visitatiecommissie, hier niet worden gegarandeerd. Omdat de kans bestaat dat de Vlaamse Regering voor deze organisaties niet kan beslissen over de subsidie-enveloppe voor 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode, wordt voorzien dat de subsidie-enveloppe voor deze organisaties in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode gelijk is aan de subsidie-enveloppe voor deze organisaties van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode.

§8 omschrijft welke gevolgen een negatieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.
Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. Gecombineerd met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan de beoordelingscommissie de stopzetting van de subsidie voorstellen. Indien de Vlaamse Regering beslist om de subsidiëring alsnog

verder te zetten dan moet de subsidie-enveloppe een daling zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.
Omdat de kans bestaat dat de Vlaamse Regering ook voor deze organisaties niet kan beslissen voor 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode over het al dan niet verder subsidiëren van de organisatie, wordt voorzien dat de subsidie-enveloppe voor deze organisaties in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode gelijk is aan de subsidie-enveloppe voor deze organisaties van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode.

§9 omschrijft welk gevolg een positief subsidieadvies, een positief subsidieadvies met aandachtspunten of een negatief subsidieadvies kan hebben voor een nieuwe organisatie.

Artikel 6
Het eerste lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een positieve evaluatie door de visitatiecommissie en van nieuwe sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe van sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een negatieve evaluatie met aanbevelingen van de visitatiecommissie kregen, gekoppeld aan een positief of negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie. De doorlooptijd voor deze organisaties is immers anders en duurt langer omwille van de duurtijd van maximaal 24 maanden waarin ze een remediëringstraject kunnen afleggen. Afhankelijk van het moment waarop de visitatie plaatsvindt, bestaat de kans dat deze organisaties nog bezig zijn aan hun remediëringstraject op het moment waarop zij hun beleidsplan moeten indienen (uiterlijk 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode). Aangezien de beoordelingscommissie pas na afloop van het remediëringstraject, het beleidsplan kan behandelen, kan de normale doorlooptijd hier niet worden gegarandeerd. Bijgevolg beslist de Vlaamse Regering voor deze organisaties uiterlijk op 31 december van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode over de subsidie-enveloppe.

Artikel 7
Dit artikel omschrijft welke documenten de sociaal-culturele volwassenenorganisatie moet indienen om een subsidie aan te vragen. Enerzijds dient ze een beleidsplan in, anderzijds dient ze documenten in die aantonen dat ze voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden omschreven in artikel 8 van het decreet.
De nadere regels over de samenstelling, de vorm en de indiening van de subsidieaanvraag worden via het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 8
Dit artikel bepaalt aan welke voorwaarden een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie. De administratie gaat na of de subsidieaanvraag aan alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.
1° De sociaal-culturele organisatie moet uiterlijk op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode een subsidieaanvraag indienen voor de volgende vijfjarige beleidsperiode.

2° De aanvrager moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut.
3° Behoeft geen verdere toelichting.
4° Een andere voorwaarde betreft de noodzakelijke garantie van betaalde beroepskrachten. Hierdoor wordt de vereiste gesteld van minstens één voltijds equivalent personeelslid of de intentie om binnen de drie maanden na het begin van de beleidsperiode één voltijds equivalent personeelslid aan te werven.
5° De aanvrager moet het Nederlands gebruiken in de communicatie met de overheid, vandaar dat de subsidieaanvraag in het Nederlands moet gebeuren.
6° Tenslotte moet de aanvrager aantonen dat hij minstens twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag, dus het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend en het jaar daar aan voorafgaand, een sociaal-culturele werking ontplooit. Deze laatste voorwaarde is een belangrijk aspect voor nieuwe organisaties die in aanmerking willen komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie.

Artikel 9
§1 omschrijft welke elementen het beleidsplan bevat.
1° Het inhoudelijk deel bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen en te evalueren op basis van negen inhoudelijke beoordelingselementen, vermeld in artikel 10.
2° Het zakelijk deel bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen en te evalueren op basis van drie zakelijke beoordelingselementen, eveneens vermeld in artikel 10.
3° De omvang en de resultaten van de werking worden aangetoond met:

a) kerngegevens en cijfers over de financiën voor jaar twee en drie van de lopende beleidsperiode, met name de twee laatste boekjaren die zijn afgesloten. Met cijfers over financiën worden cijfers bedoeld die aantonen hoeveel middelen er naar de diverse onderdelen van de werking stromen. Met kerngegevens over financiën worden gegevens bedoeld die deze cijfers kunnen illustreren. Aangezien op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode de financiële afrekening, de balans en de begroting van jaar twee en drie reeds zijn ingediend, moet de organisatie deze documenten niet nogmaals aanleveren.
b) kerngegevens en cijfers over het personeel voor jaar drie en vier van de lopende beleidsperiode.
c) kerngegevens en cijfers over de werking voor jaar drie en vier van de lopende beleidsperiode: deze dienen een duidelijk beeld te geven van de omvang en de aard van de activiteiten en de praktijken.

4° Een zelfevaluatie geeft een beeld van sterktes en zwaktes van de werking en schetst welke uitdagingen en opportuniteiten dit geeft voor de toekomst. Deze zelfevaluatie wordt opgemaakt aan het begin van het beleidsplanningsproces in de organisatie en heeft dus betrekking op de voorbije jaren van de beleidsperiode. De adviezen van de visitatiecommissie kunnen in deze zelfevaluatie worden opgenomen.
5° De gevraagde subsidie-enveloppe staat in relatie tot de werking en de ambities van de organisatie.
6° Een plan van aanpak is van toepassing voor organisaties die in het kader van de visitatie een positieve evaluatie kregen met één tot vier aanbevelingen en die als gevolg daarvan een plan van aanpak moeten uitwerken dat moet tegemoet komen aan de aanbevelingen uit de visitatie. Dit plan van aanpak wordt aan het nieuwe beleidsplan toegevoegd. In het plan van aanpak omschrijft de organisatie welke inspanningen zij heeft geleverd en welke resultaten zij heeft geboekt met betrekking

tot de aanbevelingen. De organisatie reflecteert zelfkritisch over de kwaliteit en de effectiviteit van die inspanningen en resultaten.
7° Een managementsamenvatting bevat de belangrijkste komende inhoudelijke en zakelijke ambities en doelstellingen die de organisatie wil bereiken en geeft aan hoe ze de verschillen ten opzichte van de werking tijdens de voorbije beleidsperiode (of ten opzichte van de voorbije twee jaar voor organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen binnen dit decreet) zal realiseren.

§2 omschrijft welke gegevens nieuwe organisaties moeten aanleveren in het beleidsplan om de omvang en de resultaten van de werking aan te tonen. Aangezien nieuwe organisaties een sociaal-culturele werking moeten aantonen van minstens twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag hebben alle gegevens betrekking op deze twee jaren. Concreet worden de omvang en de resultaten van de werking aangetoond met:

a) kerngegevens en cijfers over de financiën voor de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag, dus het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend en het jaar daar aan voorafgaand. Met cijfers over financiën worden cijfers bedoeld die aantonen hoeveel middelen er naar de diverse onderdelen van de werking stromen. Met kerngegevens over financiën worden gegevens bedoeld die deze cijfers kunnen illustreren.
b) kerngegevens en cijfers over de werking voor de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag, dus het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend en het jaar daar aan voorafgaand: deze dienen een duidelijk beeld te geven van de omvang en de aard van de activiteiten en de praktijken.
c) Indien van toepassing kerngegevens en cijfers over het personeel voor de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag, dus het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend en het jaar daar aan voorafgaand.

Artikel 10
Dit artikel somt de beoordelingselementen op die van belang zijn voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties om (blijvend) voor subsidie in aanmerking te komen.
Het gaat om een vaste set van beoordelingselementen. Deze zullen in het uitvoeringsbesluit verder worden uitgewerkt, enerzijds in beoordelingscriteria die van toepassing zijn bij het beoordelen van de subsidieaanvraag door beoordelingscommissies en anderzijds in beoordelingscriteria die van toepassing zijn bij de evaluatie van de werking door visitatiecommissies. Er is een verschil tussen de criteria eigen aan het beoordelingskader, die qua terminologie en formulering meer gericht zijn op de strategie die een organisatie voor de volgende beleidsperiode voor ogen heeft, en de criteria eigen aan het evaluatiekader die meer gericht zijn op de evaluatie van de voorbije werking.
In de artikelsgewijze toelichting van artikel 22 en artikel 23 wordt beschreven hoe de respectievelijke set van beoordelingscriteria er zou kunnen uitzien.

Dit artikel geeft aan welke set van beoordelingselementen elke beleidsperiode, zowel bij de subsidieaanvraag als bij de evaluatie van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties, zal worden getoetst door de beoordelings- en de visitatiecommissies.

In het eerste lid, 1° tot en met 9°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het inhoudelijk deel van de subsidieaanvraag of de werking wordt getoetst.

1° De organisatie draagt door haar missie en visie bij tot het doel van het decreet; de organisatie verantwoordt op deze wijze haar positie in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De organisatie kan hier bepalen en toelichten of en in welke mate ze een werking ontplooit in een internationale context.
2° De organisatie geeft aan welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie (inclusief desgevallend de internationale aspecten).
3° De organisatie geeft aan hoe ze bijdraagt aan de drie sociaal-culturele rollen: de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol.
4° De organisatie formuleert strategische en operationele doelstellingen om haar missie en visie te realiseren.
5° De organisatie maakt een keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies, licht deze toe en werkt deze uit in relatie tot haar missie en visie. De 'vrije keuze' uit de functies zorgt ervoor dat organisaties kunnen inzetten op een doordachte functiemix.
6° De organisatie ontplooit een werking in het Nederlandse taalgebied, of in het Nederlandse taalgebied én het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en toont dit aan de hand van kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect aan.
7° Het nieuwe decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich grotendeels richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.
De organisatie moet inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten binnen de vrije tijd van mensen. Ook kunnen hier desgevallend de internationale aspecten van de werking aan bod komen. Uitzonderlijk en op een verantwoorde manier kan ze met de haar toegekende subsidies ook een werking of activiteiten ontplooien buiten de vrije tijd van mensen. Een aantal voorbeelden stellen dit scherp:

- Mobiel 21 is een beweging voor duurzame mobiliteit. Mobiel 21 kiest ervoor de leefomgeving op een meer milieuvriendelijke en veiligere manier bereikbaar en leefbaar te maken. Mobiel 21 inspireert en activeert mensen, groepen, organisaties en beleid om doordacht om te gaan met verplaatsingen en verplaatsingswijzen. Vanuit deze missie kan de sociaal-culturele organisatie naast het hoofdzakelijk bereiken van burgers in de vrijetijdscontext bijvoorbeeld ook uitzonderlijk mobiliteitsambtenaren in de arbeidscontext aanspreken in functie van de opmaak van een milieuvriendelijk en veilig mobiliteitsplan voor hun gemeente.
- De missie van vzw EVA is "mensen aanzetten om maximaal plantaardige voeding (in tegenstelling tot dierlijke) te produceren en te consumeren, en dit om bij te dragen aan een mens-, dier- en milieuvriendelijke samenleving". Om haar missie breed uit te dragen, wil de organisatie zich ook toeleggen op contacten met (onder meer) lokale overheden die overheidsrestaurants uitbaten en uitbaters van grootkeukens om hen kennis te laten maken met vegetarische recepten, producten, etc. vanuit het idee dat hoe meer lekkere vegetarische maaltijden er beschikbaar zijn, hoe meer er effectief vegetarisch gegeten wordt. Gezien de missie van de organisatie is dit onderdeel van de werking ook uitzonderlijk subsidieerbaar.

Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking andere activiteiten te ontplooien buiten hun vrije tijd, bijvoorbeeld in hun arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding. Hoewel het decreet zich in eerste instantie richt tot volwassenen, kunnen organisaties er voor kiezen om ook intergenerationele praktijken te ontwikkelen.

8° Organisaties die werken voor een breed publiek, doelgroepen of gemeenschappen hebben de mogelijkheid om binnen hun werking specifieke initiatieven te ontwikkelen naar kansengroepen. Anderzijds kunnen organisaties die expliciet kiezen om te werken met kansengroepen, vanuit die keuze hun werking verruimen naar doelgroepen, gemeenschappen en zelfs het brede publiek. De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend. Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen of het brede publiek.
9° De organisatie toont aan welke plaats vrijwilligers binnen de organisatie innemen en hoe zij binnen de organisatie worden betrokken en ondersteund.

In het tweede lid, 1° tot en met 3°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het zakelijk deel van de subsidieaanvraag of de werking wordt getoetst.
Het geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid van de organisatie wordt als volgt vertaald:

- Het zakelijk beleid of de bedrijfsvoering gaat over de manier waarop een organisatie wordt bestuurd of beheerd.
  De leiding van de organisatie heeft daarbij aandacht voor management van personeel (vast in dienst of freelancers), externe communicatie en PR, huisvesting, financiën, informatievoorziening en ICT en de organisatie-inrichting en -cultuur. De aandacht voor deze ondersteunende processen staat ten dienste van de realisatie van de missie en organisatiedoelen.

  In de bedrijfsvoering gaat bijzondere aandacht naar kwaliteitszorg. Het is een dynamische mix van concepten, technieken en methodieken. Kwaliteitszorg is geen doel maar een hulpmiddel waarmee de organisatie, management en medewerkers, zorg dragen voor een voortdurende verbetering van de resultaten. De keuze van de organisatie voor bepaalde concepten, technieken en modellen van kwaliteitszorg as such is geen punt van waardering. Dat betekent dat de keuze voor gehanteerde methodes geen deel uitmaakt van de uitspraak van de commissies of het oordeel kan bepalen.

- Naast kwaliteitszorg gaat ook aandacht naar het financieel beleid in de organisatie.
  Dit houdt in: het verzamelen en interpreteren van financiële gegevens in functie van het financieel gezond houden en het waarborgen van de toekomst van de organisatie.

- Een onderbouwd, geïntegreerd beleid zet in op ontwikkeling en verbetering vertrekkende vanuit de eigenheid en specifieke situatie van de organisatie. De specifieke situatie van de organisatie wordt onder meer bepaald door de grootte van de organisatie, haar ontwikkelingsfase en interne en externe factoren.
  Dit wil zeggen dat bij de beoordeling van het zakelijk beleid van de organisatie er rekening gehouden wordt met de schaalgrootte van de organisatie, met de ontwikkelingsfase waarin de organisatie zich bevindt (vrij jong of niet…), interne veranderingen (bijvoorbeeld een nieuwe directeur) en externe elementen (bijvoorbeeld besparingen of wijzigende omgevingsfactoren).

Ook de toepassing van de principes van goed bestuur, worden door de commissies geëvalueerd en beoordeeld. De principes van goed bestuur zoals ze worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilsen Fonds zijn een voorbeeld voor de toepassing ervan in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Ze werken inspirerend en vormen voor dit decreet een voorbeeld. Het gaat om volgende vijf principes:

1) de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
2) de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;
3) de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;
4) de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;
5) de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

Om de kwaliteit van het zakelijk beheer in te schatten, wordt nagegaan of het zakelijke en het inhoudelijke deel van het beleidsplan en de werking op elkaar zijn afgestemd. De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen inzet om haar strategische en operationele doelen te bereiken.

Artikel 11

Dit artikel bepaalt welke beoordelingselementen het meest elementair zijn om voor subsidie in aanmerking te komen. Het beleidskader gaat er van uit dat als aan één van de volgende beoordelingselementen niet wordt voldaan, er zich een probleem stelt.
De elementaire beoordelingselementen zijn de volgende:

- de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie;
- een werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of een werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd;
- een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid.

Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen voor de eerste beleidsperiode (2021-2025), worden deze elementaire elementen bij alle organisaties door de beoordelingscommissie beoordeeld met een ‘voldoet’, ‘voldoet ten dele’ of ‘onvoldoende’. Een ‘onvoldoende’ op minstens één van deze elementen, geeft aanleiding tot het formuleren van een negatief subsidie-advies.
In functie van de beleidsperiode 2026-2030 en alle volgende beleidsperiodes evalueren de visitatiecommissies voor de reeds gesubsidieerde organisaties deze vier beoordelingselementen, met een ‘voldoet’, ‘voldoet ten dele’ of ‘onvoldoende’. Wanneer de visitatiecommissie minstens één van deze elementen als ‘voldoet ten dele’ of ‘onvoldoende’ evalueert, zal de beoordelingscommissie deze vier elementaire elementen opnieuw beoordelen. Organisaties die op al deze vier elementaire

beoordelingselementen een ‘voldoende’ krijgen van de visitatiecommissie (en dus een positieve evaluatie bekomen zonder één aanbeveling voor deze elementaire criteria) automatisch een ‘voldoende’ op deze vier beoordelingselementen van de beoordelingscommissie. Dit betekent dat de gegevens m.b.t. deze beoordelingselementen niet opnieuw moeten aangereikt worden wat de planlast voor deze organisaties drastisch vermindert.

Artikel 12
De organisatie kan een bijgesteld beleidsplan indienen voor 1 april in het jaar volgend op de beslissing van de Vlaamse Regering. Deze datum valt samen met de indiening van het financieel verslag dat bestaat uit de financiële afrekening van het afgelopen jaar, de balans, resultatenrekening, de bijhorende toelichting bij het voorbije werkjaar en de begroting van het lopende jaar.

Artikel 13
In dit artikel wordt bepaald dat organisaties tijdens een beleidsperiode kunnen fuseren met behoud van de subsidie-enveloppes van de fuserende organisaties. De middelen dienen wel aangewend te worden voor een werking die in het verlengde moet liggen van de beleidsplannen van de oorspronkelijke organisaties.

Artikel 14
In dit artikel wordt bepaald dat er beoordelingscommissies worden samengesteld om de subsidieaanvragen te beoordelen en een subsidieadvies uit te brengen. Om de resultaten van de visitatie maximaal in overweging te kunnen nemen in het cyclisch beoordelingsproces, is het de beleidsintentie dat een beoordelingscommissie zou bestaan uit een samenvoeging van twee visitatiecommissies met uitzondering van het lid van de administratie. Bijgevolg zou elke beoordelingscommissie de werking van een twintigtal sociaal-culturele volwassenenorganisaties evalueren.
De nadere regels voor de samenstelling van de beoordelingscommissies worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de beoordelaars hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de beoordelingscommissies kunnen worden vergoed.

De deskundigen van de visitatie, de beoordelings- en de adviescommissie worden geselecteerd op basis van hun inhoudelijke en zakelijke expertise. In elke commissie zijn ook deskundigen met expertise rond het werken met doelgroepen en kansengroepen. Er wordt samengewerkt met het steunpunt en de sectorfederatie om de lijst van externe deskundigen samen te stellen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop dit zal gebeuren.

Artikel 15
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 16
In dit artikel wordt bepaald dat er een Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk wordt samengesteld. De Adviescommissie bestaat uit externe deskundigen en de administratie. Het is aangewezen om experts uit het sociaal-cultureel werkveld en de onderzoekswereld toe te voegen omwille van hun specifieke expertise.

De nadere regels voor de samenstelling van de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk worden via het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 17
De Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk formuleert een globale visie op de kwaliteitsbeoordeling wat methodiek, visie en werkwijze betreft. De doelstelling is te komen tot consistente advisering, een globaal kader waarin de onderscheiden dossiers kunnen worden geplaatst en beoordeeld, waardoor meer transparantie en helderheid mogelijk wordt. Op basis van deze visie kan de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk de procedures evalueren en voorstellen tot bijsturing formuleren.

Artikel 18
In dit artikel wordt bepaald dat er visitatiecommissies worden samengesteld die telkens bestaan uit vier externe deskundigen en één deskundige van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Het secretariaat van de visitatiecommissie wordt eveneens opgenomen door de administratie.
Minstens twee van de vier externe deskundigen brengen samen met de deskundige uit de administratie, een bezoek ter plaatse bij de organisatie.
De nadere regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de visitatoren hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de visitatiecommissies kunnen worden vergoed.

Artikel 19
In het derde jaar van de beleidsperiode evalueert de visitatiecommissie de gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisatie door middel van een bezoek ter plaatse. De visitatiecommissie baseert zich op het beleidsplan, het voortgangsrapport, de begrotingen, de financiële verslagen en de algemene informatie en gegevens m.b.t. de werking. De verschillende beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 van het decreet dienen als leidraad voor de evaluatie, zowel tijdens het gesprek als in het visitatieverslag.
Na het bezoek ter plaatse formuleert elke visitatiecommissie door middel van peer review, gezamenlijk een voorlopige evaluatie (positieve evaluatie zonder aanbevelingen, positieve evaluatie met aanbevelingen of negatieve evaluatie met aanbevelingen). Elke organisatie krijgt, uiterlijk vijfendertig dagen nadat ze werd gevisiteerd, een voorlopig visitatieverslag waarin de bevindingen en de voorlopige evaluatie van de visitatiecommissie wordt meegedeeld. De organisatie krijgt achtentwintig dagen de tijd om daarop te reageren. De visitatiecommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan wordt aan de organisatie het eindverslag van de visitatie betekend en dit uiterlijk negenenveertig dagen na het bezorgen van het voorlopig visitatieverslag.
De Vlaamse Regering bepaalt hoe het definitief verslag wordt bezorgd aan de organisaties.

Indien de visitatie resulteert in een negatieve evaluatie met aanbevelingen wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie, na een remediëringstraject van maximaal 24 maanden, opnieuw bezocht door een visitatiecommissie die de geleverde inspanningen en de geboekte resultaten met betrekking tot de aanbevelingen beoordeelt. Om de continuïteit te garanderen, wordt er naar gestreefd om de visitatiecommissie zo goed als mogelijk identiek samen te stellen. Op basis van de tweede visitatie formuleert de visitatiecommissie een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering.

Artikel 20
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 21
De administratie is verantwoordelijk voor het beheer van de subsidieaanvraag, die elektronisch wordt ingediend door de sociaal-culturele volwassenenorganisatie. Na indiening toetst de administratie de subsidieaanvraag aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in artikel 8 van het decreet. Vervolgens verzamelt en bezorgt de administratie alle nuttige informatie aan de beoordelingscommissie in functie van de kwaliteitsbeoordeling van de subsidieaanvraag.

Artikel 22
Voor elke subsidieaanvraag wordt een gemotiveerd advies inclusief een voorstel over de subsidie-enveloppe per organisatie opgesteld door een beoordelingscommissie. Het advies betreft zowel het inhoudelijk als het zakelijk deel van het beleidsplan vermits deze met elkaar verweven zijn en ze door dezelfde beoordelingscommissie worden behandeld.
Aangezien het decreet opeenvolgende beleidsperiodes als een cyclisch, filmisch gegeven ziet, waarbij plannen, opvolgen, bijsturen en evalueren als een continuüm wordt benaderd, wordt bij het formuleren van het advies zowel rekening gehouden met het visitatieverslag, alle elementen vervat in het beleidsplan, vermeld in artikel 9, algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking en desgevallend het tweede visitatieverslag.

In paragrafen 1 en 2 wordt een onderscheid gemaakt tussen de wijze waarop reeds gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties en nieuwe sociaal-culturele volwassenenorganisaties worden beoordeeld. Paragraaf 1 is van toepassing voor de reeds gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties, terwijl paragraaf 2 van toepassing is voor de nieuwe sociaal-culturele volwassenenorganisaties die in een voorafgaande beleidsperiode geen subsidie kregen in het kader van dit decreet. Bij deze laatste groep gebeurt de beoordeling van de huidige werking op basis van een gesprek met de organisatie, alle elementen vervat in het beleidsplan, vermeld in artikel 9, algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking en de beoordelingselementen, vermeld in artikel 10.

De derde paragraaf laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specifiëren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

De beoordelingscommissies hanteren de uitgewerkte beoordelingscriteria om tot een gemotiveerd advies te komen. Het is de beleidsintentie om in deze criteria vooral de ambities aan te geven van de organisatie voor de komende beleidsperiode. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen uit artikel 10 (eerste kolom) uit te werken in specifieke beoordelingscriteria voor de beoordelingscommissies (tweede kolom).

	Inhoudelijk deel	
1.	de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet	• Uit het beleidsplan blijkt dat de organisatie een duidelijke en geëxpliciteerde missie en visie heeft. • De organisatie expliciteert haar ambities voor de komende beleidsperiode om bij te dragen aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door: - aan te geven hoe ze sociaal-culturele participatie van volwassenen bevordert, - aan te geven welke samenlevingsvraagstukken ze wil behandelen en tot publieke zaak maakt - aan te geven hoe en welke maatschappelijke praktijken ze zal ontwikkelen en verspreiden die hierop een werkend antwoord bieden
2.	de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context	• In een maatschappelijke contextanalyse, als onderdeel van het beleidsplan, expliciteert de organisatie welke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie. • De organisatie geeft aan welke maatschappelijke ontwikkelingen ze effectief als uitdaging wil aangrijpen om een werking rond te ontplooien in de komende beleidsperiode en welke impact ze hierbij nastreeft.
3.	de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	• De organisatie expliciteert haar visie op de drie sociaal-culturele rollen en hoe ze via haar werking deze rollen de komende beleidsperiode zal waarmaken.
4.	de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.	• De organisatie heeft een onderbouwd en samenhangend geheel van strategische en operationele doelstellingen die ze wenst te realiseren in de komende beleidsperiode. • De organisatie expliciteert de relatie tussen haar eigen doelen en haar missie, visie en door zichzelf omschreven actuele maatschappelijke context.
5.	de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie	• De organisatie geeft in haar beleidsplan aan op welke functies ze wil inzetten en verantwoordt haar keuze. • Uit het beleidsplan blijkt een onderbouwde visie op de gekozen functiemix en de onderscheiden functies en welke werkwijze(n) de organisatie wil hanteren om de gekozen functies te realiseren in de komende beleidsperiode. - **voor de cultuurfunctie:**

	a) de visie op cultuur in relatie tot de missie van de organisatie; b) een verantwoorde toekomstige werkwijze van de organisatie voor het opzetten van praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur. - **voor de leerfunctie:** a) de visie op leren in relatie tot de missie van de organisatie; b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het opzetten van leeromgevingen. - **voor de gemeenschapsvormende functie:** a) de visie op groepen en gemeenschappen en interacties daartussen in relatie tot de missie van de organisatie; b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het ondersteunen en faciliteren van processen die leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen of tot interacties tussen groepen en gemeenschappen; - **voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:** a) de visie op engagement en politisering en op relevante samenlevingsvraagstukken in relatie tot de missie van de organisatie; b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het opzetten van praktijken waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken.
6. de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	• De organisatie expliciteert in haar beleidsplan waar de werking waarvoor een subsidie wordt aangevraagd zich zal afspelen door kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de reeds eerder gerealiseerde sociaal-culturele werking aan te reiken. Hieruit blijkt de relevantie en uitstraling van de organisatie in het Nederlandse taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel.
7. een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	• Uit het beleidsplan blijkt dat de werking waarvoor de organisatie een subsidieaanvraag doet zich aantoonbaar en hoofdzakelijk zal afspelen binnen de vrije tijd van volwassenen. • Het (eventuele) gedeelte van de werking dat zich buiten de vrije tijd zal afspelen wordt in de

	subsidieaanvraag omschreven en verantwoord vanuit de missie en visie van de organisatie
8. A) de werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of kansengroepen.	• De organisatie expliciteert in haar beleidsplan haar werking naar het brede publiek en welke keuzes ze daarin maakt naar doelgroepen, gemeenschappen of kansengroepen. • Binnen de gemaakte keuzes expliciteert en verantwoordt de organisatie haar toekomstig beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van iedereen na te streven.
B) de werking naar kansengroepen en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek	• De organisatie expliciteert in haar beleidsplan haar werking naar (een) specifieke kansengroep(en) en welke keuzes ze daarin maakt naar doelgroepen, gemeenschappen of het brede publiek. • De organisatie expliciteert en verantwoordt haar toekomstig beleid en aanpak die ze wil hanteren om sociaal-culturele participatie van deze kansengroepen te realiseren.
9. de plaats van vrijwilligers in de organisatie en de manier waarop ze betrokken en ondersteund worden.	• De organisatie geeft in haar beleidsplan aan welke rollen en taken vrijwilligers zullen opnemen in de organisatie en/of werking in de komende beleidsperiode. • De organisatie expliciteert haar toekomstig ondersteuningsbeleid ten aanzien van vrijwilligers en hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm wil geven in de komende beleidsperiode.
Zakelijk deel	
1. een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid	• De organisatie expliciteert hoe ze in de komende beleidsperiode een professioneel beleid zal voeren. • De organisatie expliciteert hoe ze in de komende beleidsperiode een integraal kwaliteitsbeleid zal voeren. • De organisatie expliciteert een onderbouwd en realistisch financieel meerjarenbeleid voor de volgende beleidsperiode.
2. de toepassing van principes van goed bestuur	• De organisatie geeft aan hoe ze transparantie en verantwoording van en in zijn bestuur zal organiseren de komende beleidsperiode. • De organisatie expliciteert vanuit haar missie en doelen de samenstelling van de bestuursorganen en hun rol- en bevoegdheidsverdeling. • Het bestuur geeft aan hoe ze interne en externe stakeholders betrokken heeft in strategische

	beslissingen die genomen zijn in het kader van het ingediende beleidsplan.
3. de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke deel van het beleidsplan	• De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen zal inzetten de komende beleidsperiode ter realisatie van de strategische en operationele doelstellingen.

In de vierde paragraaf worden de drie mogelijke subsidieadviezen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, bepaald.

In de vijfde paragraaf wordt aangegeven hoe de drie mogelijke subsidieadviezen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, worden bepaald.
Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de beoordelingscommissie een positief subsidieadvies.
Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de beoordelingscommissie een positief subsidieadvies met aandachtspunten. Indien echter één van die vier beoordelingselementen elementair is, geeft de commissie een negatief subsidieadvies.
De beoordelingscommissie geeft dus een negatief subsidieadvies wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 11 een onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 een onvoldoende wordt gehaald.

Onderstaand schema geeft weer hoe de drie mogelijke adviezen worden bepaald:

	Beoordeling 4 elementaire beoordelingselementen	**Beoordeling 8 andere beoordelingselementen**	
Positief subsidieadvies	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 8 “voldoet” of “voldoet ten dele”	
Positief subsidieadvies met aandachtspunten	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 5 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 6 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 7 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “onvoldoende” - 3 “onvoldoende” - 2 “onvoldoende” - 1 “onvoldoende”
Negatief subsidieadvies	- 1 onvoldoende		
Negatief subsidieadvies	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 3 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 2 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 1 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 5 “onvoldoende” - 6 “onvoldoende” - 7 “onvoldoende” - 8 “onvoldoende”

	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 0 “voldoet” of “voldoet ten dele”	

Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet’ indien op alle onderliggende criteria ‘voldoet’ is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet ten dele’ als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een ‘onvoldoende’ wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een ‘voldoet ten dele’. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord.

Artikel 23
De visitatiecommissie evalueert de werking van elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie door middel van een bezoek ter plaatse. De visitatiecommissie evalueert de werking op basis van de beoordelingselementen en houdt zowel rekening met het beleidsplan, waarin de plannen van de organisatie voor de beleidsperiode worden omschreven, het voortgangsrapport, de jaarlijkse begroting, de financiële verslagen en algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking.

Paragraaf 2 laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specifiëren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

De visitatiecommissies hanteren de evaluatiecriteria om tot een gemotiveerde evaluatie te komen van de voorbije werking gedurende de eerste twee jaar van de beleidsperiode. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen uit artikel 10 (eerste kolom) uit te werken in specifieke evaluatiecriteria voor de visitatiecommissies (tweede kolom).

Inhoudelijk deel	
1. de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet	• Werkingsgegevens en resultaten tonen de effectieve bijdrage van de organisatie aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving aan.
2. de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context	• Werkingsgegevens tonen aan rond welke maatschappelijke uitdagingen de organisatie effectief werkt in de praktijk, hoe deze werking vorm krijgt en welke resultaten ze hiermee bereikt.
3. de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	• Werkingsgegevens tonen aan hoe de organisatie de drie sociaal-culturele rollen waarmaakt

4. de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.	• De organisatie toont aan hoe ze uitvoering geeft aan de strategische en operationele doelstellingen van haar beleidsplan • De organisatie geeft aan hoe ze haar werking opvolgt, zelfkritisch evalueert en indien nodig, bijstuurt
5. de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie	• Werkingsgegevens tonen aan op welke manier de gekozen functiemix en onderscheiden functies in de praktijk worden gebracht en tot welke resultaten dit leidt. - **voor de cultuurfunctie:** a) de organisatie geeft aan welke praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en doorgeven van cultuur werden opgezet b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol processen en resultaten in relatie tot het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur in beeld; - **voor de leerfunctie:** a) de organisatie geeft aan welke praktijken werden gerealiseerd om leren vorm te geven b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol leerprocessen en leerresultaten in beeld - **voor de gemeenschapsvormende functie:** a) de organisatie geeft aan welke initiatieven ondernomen werden voor het ondersteunen en faciliteren van de vorming van groepen en gemeenschappen en/of welke initiatieven ondernomen werden in functie van interacties tussen groepen en gemeenschappen; b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol gemeenschapsvormende processen en praktijken en de resultaten die daar uit voortvloeien in beeld. - **voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:** a) de organisatie geeft aan welke praktijken werden opgezet waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken; b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol veranderingsprocessen en gerealiseerde veranderingen in relatie tot maatschappelijk denken en handelen en tot de inrichting van de maatschappij in beeld.
6. de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of de	• De organisatie toont aan dat de binnen dit decreet gesubsidieerde werking zich afspeelt in het Nederlandse

werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel. • De organisatie staaft haar relevantie en uitstraling in het Nederlandse taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel aan de hand van kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de werking in de lopende beleidsperiode.
7. een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	• Aan de hand van kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking staaft de organisatie: o dat de binnen dit decreet gesubsidieerde werking zich effectief hoofdzakelijk afspeelt binnen de vrije tijd. o welk gedeelte van de gesubsidieerde werking zich effectief buiten de vrije tijd afspeelt, welke omvang het aanneemt en de verantwoording ervan vanuit de missie en visie van de organisatie
8. A) een werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of kansengroepen.	• De organisatie toont haar publieksbereik aan. • De organisatie toont aan welke resultaten ze bereikt met haar beleid en aanpak om binnen de gemaakte keuzes sociaal-culturele participatie van iedereen te realiseren en welke eventuele bijsturingen ze in dat beleid en die aanpak wenst door te voeren.
B) een werking naar kansengroepen en de keuze daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek	• De organisatie toont haar bereik van kansengroepen aan: • De organisatie toont welke resultaten ze bereikt met haar beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van kansengroepen te realiseren en welke eventuele bijsturingen ze in dat beleid en die aanpak wenst door te voeren.
10. de plaats van vrijwilligers in de organisatie en de manier waarop ze betrokken en ondersteund worden.	• De organisatie toont haar bereik van vrijwilligers aan en welke rollen en taken zij effectief opnemen in de organisatie en/of werking. • De organisatie toont aan hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft en wat ze realiseerde ter ondersteuning van de vrijwilligers. • De organisatie geeft aan hoe ze haar beleid ten aanzien van vrijwilligers evalueert en bijstuurt.
Zakelijk deel	
1. een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid	• De organisatie geeft aan welke verbeteracties ze ondernam in het kader van haar professioneel beleid en welke ze nog wenst te nemen tijdens de beleidsperiode. • De organisatie geeft aan welke verbeteracties ze ondernam in het kader van haar integraal kwaliteitsbeleid

	en welke ze nog wenst te nemen tijdens de beleidsperiode. • De organisatie geeft transparantie over haar financiële situatie, de genomen maatregelen in het kader van haar financieel meerjarenbeleid en de effecten ervan. • De organisatie legt financiële afrekeningen van de voorbije twee begrotingsjaren voor en maakt een prognose van de evolutie van haar financiële situatie voor de komende begrotingsjaren tijdens de beleidsperiode.
2. de toepassing van principes van goed bestuur	• De organisatie toont aan hoe ze de principes van goed bestuur in de organisatie toepast, waar ze eventueel verder wil in groeien en welke initiatieven ze daartoe nam of zal nemen.
3. de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke deel van het beleidsplan	• De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen heeft ingezet de voorbije twee jaren in realisatie van de strategische en operationele doelen. • De organisatie geeft op basis van een evaluatie aan welke bijsturingen ze wil doen in de laatste jaren van de beleidsperiode met betrekking tot de inzet van financiën, mensen en middelen.

Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet’ indien op alle onderliggende criteria ‘voldoet’ is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet ten dele’ als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een ‘onvoldoende’ wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een ‘voldoet ten dele’. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord.
De derde paragraaf bepaalt de drie mogelijke vormen die de evaluatie in het visitatieverslag kan aannemen.

In de vierde paragraaf van dit artikel wordt bepaald hoe de drie mogelijke evaluatieoordelen, die de visitatiecommissie kan formuleren, worden bepaald.
Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de visitatiecommissie een positieve evaluatie zonder aanbevelingen.
Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de visitatiecommissie een positieve evaluatie met aanbevelingen. Indien één van de vier beoordelingselementen die als onvoldoende zijn geëvalueerd een elementair beoordelingselement is, geeft de visitatiecommissie een negatieve evaluatie met aanbevelingen.
De visitatiecommissie geeft dus een negatieve evaluatie met aanbevelingen wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 11 een onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 een onvoldoende wordt gehaald.

Onderstaand schema geeft weer hoe de drie mogelijke evaluatieoordelen worden bepaald:

	Evaluatie 4 elementaire beoordelingselementen	Evaluatie 8 andere beoordelingselementen	
Positieve evaluatie zonder aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 8 “voldoet” of “voldoet ten dele”	
Positieve evaluatie met aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 5 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 6 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 7 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “onvoldoende” - 3 “onvoldoende” - 2 “onvoldoende” - 1 “onvoldoende”
Negatieve evaluatie met aanbevelingen	- 1 onvoldoende		
Negatieve evaluatie met aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 3 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 2 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 1 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 0 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 5 “onvoldoende” - 6 “onvoldoende” - 7 “onvoldoende” - 8 “onvoldoende”

Artikel 24

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een ‘negatieve evaluatie met aanbevelingen’ heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

§1 De organisatie moet binnen maximaal 24 maanden, nadat het visitatieverslag met een negatieve evaluatie met aanbevelingen werd bezorgd, een remediëringsrapport bezorgen aan de administratie.

§2 Na het indienen van het remediëringsrapport wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie opnieuw bezocht door een visitatiecommissie die de geleverde inspanningen en de geboekte resultaten met betrekking tot de aanbevelingen beoordeelt. Op basis van die tweede visitatie formuleert de visitatiecommissie, die indien mogelijk identiek is samengesteld als de eerste visitatiecommissie, een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering.

§3 Pas wanneer de Vlaamse Regering het positief advies van de visitatiecommissie bevestigt, wordt de nieuwe subsidieaanvraag van de sociaal-culturele volwassenorganisatie ter advisering voorgelegd aan de beoordelingscommissie.

Bij een positief advies van de visitatiecommissie na het tweede bezoek ter plaatse, blijft met het oog op het bepalen van de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode het eindoordeel van de visitatiecommissie ‘een negatieve evaluatie met aanbevelingen’. Samen met het eindoordeel van de beoordelingscommissie bepaalt dit of de beoordelingscommissie kan adviseren om de subsidie-enveloppe te doen dalen, status quo te houden of stop te zetten.

Zoals vermeld in artikel 5, §7 kan de Vlaamse Regering aan de sociaal-culturele volwassenenorganisatie die na een tweede visitatie een positief advies kreeg van de visitatiecommissie (of een negatieve evaluatie met aanbevelingen) en een positief subsidieadvies (al dan niet met aandachtspunten) van de

beoordelingscommissie een subsidie-enveloppe toekennen die lager of maximaal gelijk is ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.
Zoals vermeld in artikel 5, §8 kan de Vlaamse Regering van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie die na een tweede visitatie een positief advies kreeg van de visitatiecommissie (of een negatieve evaluatie met aanbevelingen) en een negatief subsidieadvies van de beoordelingscommissie de subsidiëring stopzetten vanaf 1 januari van het tweede jaar van de nieuwe beleidsperiode. Indien de Vlaamse Regering beslist om de subsidiëring voort te zetten, moet de subsidie-enveloppe lager zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.
Wanneer de Vlaamse Regering het negatief advies van de visitatiecommissie bevestigt, wordt de nieuwe subsidieaanvraag van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie niet meer voorgelegd aan de beoordelingscommissie en wordt de subsidie stopgezet vanaf 1 januari van het jaar volgend op de beslissing van de stopzetting van de subsidiëring. Deze beslissing valt uiterlijk op 31 december van het eerste jaar van de beleidsperiode.
§4 Als de remediëringstermijn verstreken is en de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen remediëringsrapport heeft ingediend, wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen tweede keer bezocht door de visitatiecommissie en stopt de subsidiëring vanaf 1 januari van het jaar volgend op het verstrijken van de remediëringstermijn.

Artikel 25
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 26
De subsidieaanvragen van sociaal-culturele volwassenenorganisaties worden voorgelegd aan beoordelingscommissies die een preadvies formuleren. Dit advies kan de vorm aannemen van een positief subsidieadvies, een positief subsidieadvies met aanbevelingen of een negatief subsidieadvies. Dit advies is gemotiveerd en geeft een indicatie of de enveloppe ten opzichte van de vorige beleidsperiode zal stijgen, dalen, gelijk blijven of eventueel wordt stopgezet. Bij nieuwe subsidie-aanvragen wordt in het preadvies meegedeeld of de beoordelingscommissie adviseert om aan de organisatie al dan niet een subsidie-enveloppe toe te kennen.

Artikel 27
Een aanvrager van een subsidie kan een schriftelijke reactie indienen op het preadvies. De schriftelijke reactie is gebaseerd op het oorspronkelijk ingediende dossier. Deze schriftelijke reactie, kan geen nieuwe inhoudelijke of zakelijke elementen bevatten. Dit geldt zowel voor de schriftelijke reactie na een positief als voor de schriftelijke reactie na een negatief preadvies

Organisaties die een preadvies krijgen dat de vorm aanneemt van een positief subsidie-advies of een positief subsidie-advies met aanbevelingen, kunnen een schriftelijke reactie indienen op basis van feitelijke onjuistheden die in het preadvies staan vermeld. Feitelijke onjuistheden zijn elementen in een advies waarvan ondubbelzinnig kan aangetoond worden dat ze gebaseerd zijn op foutieve, onvolledige of verkeerd geïnterpreteerde informatie.
Dit wordt gemotiveerd vanuit de idee dat de organisaties twee jaar eerder werden geëvalueerd door externe deskundigen in visitatiecommissies die ook lid zijn van de beoordelingscommissie die de subsidieaanvragen van diezelfde organisaties beoordelen. De werking van de organisaties is als dusdanig goed gekend bij de commissies. Schriftelijke reacties op basis van een positief subsidie-

advies, worden voorgelegd en behandeld door de zelfde beoordelingscommissie die met één extern deskundige wordt uitgebreid.

Organisaties die een preadvies krijgen dat de vorm aanneemt van een negatief subsidieadvies kunnen een schriftelijke reactie indienen op alle elementen van het preadvies.
Schriftelijke reacties op basis van een negatief preadvies, worden voorgelegd en behandeld door een andere beoordelingscommissie dan diegene die de aanvraag oorspronkelijk behandelde.

Artikel 28
De administratie bezorgt het definitief advies aan de organisaties en aan de Vlaamse Regering met een concreet voorstel tot subsidie-enveloppe binnen de door de Vlaamse Regering vastgelegde totale subsidie-enveloppe.

Artikel 29
De sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio, zijn de in het decreet van 4 april 2003 erkende en gesubsidieerde volkshogescholen wiens opdracht binnen dit decreet wordt aangepast.

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moet de organisatie een werking ontplooien in één of meerdere regio's zoals bepaald in dit decreet: het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Halle-Vilvoorde, Leuven, Aalst-Oudenaarde, Sint-Niklaas-Dendermonde, Gent-Eeklo, Brugge, Ieper-Veurne-Oostende, Kortrijk-Roeselare-Tielt en de provincie Limburg. De organisatie toont aan hoe zij opereert in en een relevantie en uitstraling heeft voor de betrokken regio of regio's in Vlaanderen. Ze illustreert dit met kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking.
De bepaling 'in één of meerdere regio's' geeft sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio de vrijheid om, indien zij dit noodzakelijk achten, te fuseren.

Het zijn pluralistische organisaties die, om in aanmerking te komen voor subsidiëring, een werking moeten ontplooien vanuit de vier functies.
Deze organisaties vertrekken van de maatschappelijke context van de regio en moeten in staat zijn om de keuze van de manier waarop ze de vier functies inzetten af te stemmen op die regio en om complementair in die regio aan de slag te gaan. Bovendien geeft dit aan deze organisaties de mogelijkheid om flexibel en divers met de functiemix om te gaan en aldus een belangrijke meerwaarde te bieden aan het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de regio.

De huidige 13 regionale volkshogescholen, erkend en gesubsidieerd op basis van het decreet van 4 april 2003, beantwoorden aan de gestelde doelstellingen om Vlaanderen-breed een sociaal-culturele werking uit te bouwen die afgestemd is op de 13 vastgelegde regio's en complementair is aan wat andere spelers binnen die regio's brengen. Deze regionale volkshogescholen zijn voor het eerst erkend en gesubsidieerd in 2003 en hebben gedurende die periode een herkenbare en zichtbare werking uitgebouwd en plaats ingenomen in hun specifieke regio. Het is de bedoeling deze inspanningen en resultaten te verduurzamen.

Wanneer een sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een werking binnen een specifieke regio, niet langer zou voldoen, liggen er kansen open voor een andere organisatie die de opdracht voor deze regio zou kunnen invullen. Dit wordt bepaald in artikel 31.

Organisaties die gesubsidieerd worden via het decreet, zijn automatisch erkend. De erkenning betekent dat de Vlaamse overheid de sociaal-culturele organisatie erkent als actor die een bijdrage levert aan het doel van het decreet. Die erkenning is duurzaam en niet gebonden aan beleidsperiodes. Een organisatie verliest de subsidiëring en dus ook de erkenning als op basis van de beoordelingsprocedure wordt beslist dat de organisatie niet of onvoldoende bijdraagt aan het doel van het decreet. De erkenning is vooral een symbolische kwestie. In het decreet van 4 april 2003 werd een verschil gemaakt tussen erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden. In dit decreet vervalt dat juridische onderscheid. Toch is een erkenning van de Vlaamse overheid symbolisch wel belangrijk. Het impliceert een soort kwaliteitslabel, iets waar je als organisatie mee kan uitpakken. Een erkenning kan ook effect hebben op de toegang tot andere faciliteiten zoals bijvoorbeeld goedkopere tarieven bij de huur van culturele infrastructuur.

Artikel 30
§1 De subsidiëring van organisaties verloopt via een subsidie-enveloppe die jaarlijks voor de verantwoorde personeels- en werkingskosten wordt toegekend en telkens voor de betrokken beleidsperiode van vijf jaar wordt vastgelegd. De eerste beleidsperiode loopt van 2021 tot en met 2025.

§2 De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt een equivalent van zoveel maal 1,7 euro als er inwoners zijn in de betrokken regio. Voor de organisatie actief in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt rekening gehouden met de Brusselnorm en wordt voor de berekening dertig procent van de inwoners in aanmerking genomen. Het minimum van 600.000 euro geldt voor elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een werking binnen specifieke regio's. Door een minimum van 600.000 euro in te voeren, worden in de kleinste regio's organisaties ook in staat gesteld een werking te ontplooien die voldoende relevant is.

§3 omschrijft welke gevolgen een positief oordeel door de beoordelingscommissie heeft op het toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

§4 omschrijft wat de gevolgen zijn voor een organisatie die na een remediëringsperiode van maximaal 12 maanden als gevolg van een negatief oordeel door de beoordelingscommissie, opnieuw werd bezocht en waarvan de Vlaamse Regering na een positief advies van de beoordelingscommissie kan beslissen of ze de organisatie al dan niet verder subsidieert.

§5 omschrijft wat de gevolgen zijn voor een organisatie die na een remediëringsperiode van maximaal 12 maanden als gevolg van een negatief oordeel door de beoordelingscommissie, opnieuw werd bezocht en waarvan de Vlaamse Regering na een negatief advies van de beoordelingscommissie kan beslissen of ze de subsidiëring van de organisatie al dan niet stop zet.

Artikel 31

Het eerste lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een positief oordeel door de beoordelingscommissie.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe van sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een negatief oordeel kregen door de beoordelingscommissie. Het tijdspad voor deze organisaties is immers anders en duurt langer omwille van de duurtijd van maximaal 12 maanden waarin ze een remediëringstraject kunnen afleggen. De Vlaamse Regering beslist voor deze organisaties uiterlijk op 1 oktober van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode of zij deze organisatie nog verder wil subsidiëren. Indien de Vlaamse Regering beslist de organisatie niet verder te subsidiëren, moet zij vrij zijn om alle mogelijke initiatieven te kunnen nemen die zij op dat moment opportuun acht om een blijvend sociaal-cultureel aanbod te voorzien in die specifieke regio. Het decreet somt daarom geen gelimiteerde mogelijkheden op.

Artikel 32
Dit artikel hoeft geen verdere toelichting.

Artikel 33
Dit artikel bepaalt aan welke voorwaarden een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie.
1° De sociaal-culturele organisatie moet uiterlijk op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode een beleidsplan indienen voor de volgende vijfjarige beleidsperiode.
2° De organisatie moet gevestigd zijn in één of meerdere regio's zoals bepaald in dit decreet.
3° a) De organisatie moet doelstellingen hebben waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit die specifiek afgestemd is op en relevant is voor de culturele en maatschappelijke context van de regio en complementair is aan andere spelers in de regio. 'Afgestemd' betekent dat de organisatie vanuit haar werking belangrijke maatschappelijke kwesties uit de regio detecteert en hierop inspeelt. De spelers kunnen zowel culturele spelers als onderwijs-, educatieve-, welzijns-, economische-, milieu- en andere relevante spelers zijn. 'Complementair' betekent dat de organisatie aanvullend werkt t.a.v. bestaande werkingen in de regio zodat in de regio een brede werking gericht op sociaal-culturele participatie wordt gerealiseerd.
b) Daarnaast heeft de organisatie doelstellingen waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit die de sociaal-culturele participatie mogelijk maakt van zoveel mogelijk inwoners met bijzondere aandacht voor kansengroepen. Met het oog op een maximaal bereik van zoveel mogelijk mensen, werkt de organisatie zoveel mogelijk inclusief, met en voor groepen mensen, ongeacht hun thuistaal, afkomst, sociale klasse, graad van maatschappij- of milieubewustzijn... Daarnaast werkt ze, indien een specifieke aanpak een belangrijke meerwaarde heeft, categoriaal en op maat.
c) Tot slot heeft de organisatie doelstellingen waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit rond de vier functies.
4° De organisatie moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut…
5° De communicatie met de overheid gebeurt in het Nederlands, het beleidsplan moet als dusdanig in het Nederlands zijn opgesteld.

6° Er moet een permanent overleg plaats vinden tussen de verschillende sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's, zoals bepaald in dit decreet, in functie van expertiseontwikkeling en het opzetten van gemeenschappelijke projecten.

Artikel 34

Dit artikel omschrijft welke elementen het beleidsplan bevat.

1° Het inhoudelijk deel bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen op basis van de beoordelingselementen in artikel 35.

2° Het zakelijk deel bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen op basis van de beoordelingselementen in artikel 35.

3° de omvang en de resultaten van de werking worden aangetoond met:

a) kerngegevens en cijfers over de financiën voor jaar twee en drie van de lopende beleidsperiode, met name de twee laatste boekjaren die zijn afgesloten. Met cijfers over financiën worden cijfers bedoeld die aantonen hoeveel middelen er naar de diverse onderdelen van de werking stromen. Met kerngegevens over financiën worden gegevens bedoeld die deze cijfers kunnen illustreren. Aangezien op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode de financiële afrekening, de balans en de begroting van jaar twee en drie reeds zijn ingediend, moet de organisatie deze documenten niet nogmaals aanleveren.
b) kerngegevens en cijfers met betrekking tot het personeel voor jaar drie en vier van de lopende beleidsperiode
c) kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking voor jaar drie en vier van de lopende beleidsperiode: deze dienen een duidelijk beeld te geven van omvang en aard van activiteiten en praktijken.

4° een zelfevaluatie geeft een beeld van de sterktes en zwaktes van de werking en schetst welke uitdagingen en opportuniteiten dit geeft voor de toekomst. Deze zelfevaluatie wordt opgemaakt aan het begin van het beleidsplanningsproces in de organisatie en heeft dus betrekking op de voorbije jaren van de beleidsperiode.

5° Een managementsamenvatting bevat de belangrijkste komende inhoudelijke en zakelijke ambities en doelstellingen die de organisatie wil realiseren en geeft aan hoe ze de verschillen ten opzichte van de werking tijdens de voorbije beleidsperiode.

Artikel 35

Per beleidsperiode en naar aanleiding van elke nieuwe beleidsperiode vindt voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties een beoordeling van de werking plaats door een beoordelingscommissie. Aan de hand van beoordelingselementen wordt zowel het inhoudelijk als het zakelijk deel van de werking beoordeeld. Dit artikel geeft de set van beoordelingselementen aan die de beoordelingscommissie zal hanteren om de werking te beoordelen.

Het gaat om een vaste set van verplichte beoordelingselementen. Deze zullen in het uitvoeringsbesluit verder worden uitgewerkt in een set van criteria die zowel de voorbije werking van de organisaties als de geplande werking voor de volgende beleidsperiode kunnen beoordelen. In de artikelsgewijze toelichting van artikel 42 wordt beschreven hoe de respectievelijke set van beoordelingscriteria er zou kunnen uitzien.

In het eerste lid, 1° tot en met 9°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het inhoudelijk deel van de werking wordt getoetst.
1° De organisatie draagt door haar missie en visie bij tot het doel van het decreet; de organisatie verantwoordt op deze wijze haar positie binnen de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De organisatie kan hier bepalen en toelichten of en in welke mate ze een werking ontplooit in een internationale context.
2° De organisatie geeft aan welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie.
3° De organisatie draagt bij tot de drie sociaal-culturele rollen: de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol.
4° De organisatie formuleert strategische en operationele doelstellingen om haar missie en visie te realiseren.
5° De organisatie ontplooit een werking, opgebouwd vanuit de vier functies.
De uitwerking van de functies in relatie tot de missie en visie wordt per functie specifiek ingevuld, waardoor de inhoudelijke beoordeling op maat wordt gegarandeerd.
6° De organisatie ontplooit een werking met relevantie en uitstraling voor de betrokken regio of regio's en die afgestemd is op de specifieke maatschappelijke uitdagingen van deze regio of regio's. Dat betekent dat zij tegen de achtergrond van een algemene maatschappelijke contextanalyse zoals bedoeld in punt 2, een analyse maakt met betrekking tot de specifieke kenmerken, tendensen en uitdagingen van de regio. In haar werking moet zichtbaar zijn dat de organisatie juist ook op die specificiteit inspeelt. De organisatie ontplooit deze werking complementair aan wat andere spelers realiseren.
7° Het decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich voornamelijk richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.
De organisatie moet inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten binnen de vrije tijd van mensen. Uitzonderlijk en op een verantwoorde manier kan ze met de haar toegekende subsidies ook een werking of activiteiten ontplooien buiten de vrije tijd van mensen. Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking andere activiteiten te ontplooien buiten hun vrije tijd, bijvoorbeeld in hun arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding. Hoewel het decreet zich in eerste instantie richt tot volwassenen, kunnen organisaties er voor kiezen om ook intergenerationele praktijken te ontwikkelen.
8° De organisatie werkt voor een breed publiek, doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen, afgestemd in de regio en complementair aan andere spelers binnen hun regio. De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend. Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een werking binnen een specifieke regio maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen en het brede publiek.
9° De organisatie toont aan welke plaats vrijwilligers binnen de organisatie innemen en hoe zij worden betrokken en ondersteund binnen de organisatie.

In het tweede lid, 1° tot en met 3°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het zakelijk deel van het beleidsplan wordt getoetst.
Het geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid van de organisatie wordt als volgt vertaald:

- Het zakelijk beleid of de bedrijfsvoering gaat over de manier waarop een organisatie wordt bestuurd of beheerd.
  De leiding van de organisatie heeft daarbij aandacht voor management van personeel (vast in dienst of freelancers), externe communicatie en PR, huisvesting, financiën, informatievoorziening en ICT en de organisatie-inrichting en -cultuur. De aandacht voor deze ondersteunende processen staat ten dienste van de realisatie van de missie en organisatiedoelen.

  In de bedrijfsvoering gaat bijzondere aandacht naar kwaliteitszorg. Het is een dynamische mix van concepten, technieken en methodieken. Kwaliteitszorg is geen doel maar een hulpmiddel waarmee de organisatie, management en medewerkers, zorg dragen voor een voortdurende verbetering van de resultaten.
  De keuze van de organisatie voor bepaalde concepten, technieken en modellen van kwaliteitszorg as such is geen punt van waardering. Dat betekent dat de keuze voor gehanteerde methodes geen deel uitmaakt van de uitspraak van de commissies of het oordeel kan bepalen.

- Naast kwaliteitszorg gaat ook aandacht naar het financieel beleid in de organisatie. Dit houdt in: het verzamelen en interpreteren van financiële gegevens in functie van het financieel gezond houden en het waarborgen van de toekomst van de organisatie.

- Een onderbouwd, geïntegreerd beleid zet in op ontwikkeling en verbetering vertrekkende vanuit de eigenheid en specifieke situatie van de organisatie in de regio waarin zij actief moet zijn. De specifieke situatie van de organisatie wordt onder meer bepaald door de grootte van de organisatie en interne en externe factoren. Dit wil zeggen dat bij de beoordeling van het zakelijk beleid van de organisatie er rekening gehouden wordt met de grootte van de organisatie, haar werking in de regio, interne veranderingen (bijvoorbeeld een nieuwe directeur) en externe elementen (bijvoorbeeld besparingen of wijzigende omgevingsfactoren).

Ook de toepassing van de principes van goed bestuur, worden door de commissies geëvalueerd en beoordeeld. De principes van goed bestuur zoals ze worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilsen Fonds zijn een voorbeeld voor de toepassing ervan in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Ze werken inspirerend en vormen voor dit decreet een voorbeeld. Het gaat om volgende vijf principes:

1) de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
2) de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;
3) de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;
4) de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;

5) de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

Om de kwaliteit van het zakelijk beheer in te schatten, wordt nagegaan of het zakelijke en het inhoudelijke deel van het beleidsplan op elkaar zijn afgestemd. De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen inzet om haar strategische en operationele doelen te bereiken.

Artikel 36

Dit artikel bepaalt welke vier beoordelingselementen het meest elementair zijn om voor subsidie in aanmerking te komen. Het beleidskader bepaalt dat als aan één van de volgende beoordelingselementen niet wordt voldaan, de organisatie een negatief oordeel krijgt met aanbevelingen en een remediëringstermijn krijgt van maximaal 12 maanden.

De elementaire beoordelingselementen zijn de volgende:

- de uitwerking van de vier sociaal-culturele functies;
- de werking met een relevantie en uitstraling voor de betrokken regio of regio's, afgestemd op de culturele en maatschappelijke context van de regio en die complementair is aan de werking van andere spelers in de specifieke regio;
- een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd;
- een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid.

Artikel 37

In dit artikel wordt bepaald dat er een beoordelingscommissie wordt samengesteld door de Vlaamse Regering. De beoordelingscommissie bestaat uit externe deskundigen en één deskundige van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Het secretariaat wordt opgenomen door de administratie. Het voorzitterschap wordt opgenomen door een externe deskundige.

De nadere regels voor de samenstelling van de beoordelingscommissie worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de externe deskundigen hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de beoordelingscommissie kunnen worden vergoed. Ook de nadere regels voor de beoordelingsprocedure worden via het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 38

De beoordelingscommissie evalueert en beoordeelt de gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisatie door middel van een bezoek ter plaatse. Na het bezoek ter plaatse formuleert de beoordelingscommissie door middel van peer review, gezamenlijk een preadvies (positief oordeel zonder aanbevelingen, positief oordeel met aanbevelingen of negatief oordeel met aanbevelingen). Elke organisatie krijgt, uiterlijk vijfendertig dagen na het bezoek ter plaatse het preadvies van de beoordelingscommissie waarin de bevindingen en het voorlopig oordeel van de beoordelingscommissie wordt meegedeeld. De organisatie krijgt achtentwintig dagen de tijd om daarop te reageren. De beoordelingscommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan wordt aan de organisatie het definitief advies betekend en dit uiterlijk negenenveertig dagen na het bezorgen van het preadvies aan de organisatie.

De Vlaamse Regering bepaalt hoe het definitief advies wordt bezorgd aan de organisaties.

Artikel 39
In dit artikel wordt bepaald dat de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk, samengesteld voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of met een werking in het Nederlandse taalgebied identiek is aan de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.

Artikel 40
De opdrachten van de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk worden in artikel 17 opgesomd.

Artikel 41
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 42
Paragraaf 1 bepaalt dat de beoordelingscommissie de werking van de sociaal-culturele volwassenenorganisaties beoordeelt aan de hand van het beleidsplan van de lopende beleidsperiode, het voortgangsrapport, de begrotingen, de financiële verslagen, de algemene informatie en gegevens met betrekking tot de werking en het beleidsplan van de volgende beleidsperiode. De beoordelingselementen dienen als leidraad, voor de beoordeling van de huidige werking en de toekomstige ambities.

Paragraaf 2 laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specifiëren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

De beoordelingscommissie hanteert de beoordelingscriteria om tot een gemotiveerd advies te komen. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de inhoudelijke en zakelijke beoordelingselementen uit artikel 35 (eerste kolom) uit te werken in specifieke beoordelingscriteria voor de beoordelingscommissie (tweede kolom).

Inhoudelijk deel	
1. de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet	• De organisatie heeft een duidelijke en geëxpliciteerde missie en visie. • De organisatie toont haar gerealiseerde bijdrage aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving aan en expliciteert haar ambities hierin voor de toekomst: o Aan de hand van werkingsgegevens en bereikte resultaten o Door aan te geven hoe ze sociaal-culturele participatie van volwassenen zal bevorderen,

	welke samenlevingsvraagstukken ze tot publieke zaak zal maken en welke praktijken ze zal ontwikkelen en verspreiden die hierop een werkend antwoord beiden.
2. de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context	• De organisatie toont door werkingsgegevens aan rond welke maatschappelijke uitdagingen de organisatie effectief heeft gewerkt, hoe deze werking vorm kreeg en welke resultaten ze hiermee bereikte. • De organisatie expliciteert in een maatschappelijke contextanalyse welke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie, welke ontwikkelingen ze als uitdaging wil aangrijpen om een toekomstige werking rond te ontplooien en welke impact ze hierbij nastreeft.
3. de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	• De organisatie expliciteert haar visie op de drie sociaal-culturele rollen • De organisatie toont door werkingsgegevens aan hoe ze de drie sociaal-culturele rollen waarmaakt en geeft aan hoe ze in de toekomst verder wil inzetten op de realisatie van die rollen.
4. de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.	• De werking van de organisatie is gestoeld op een onderbouwd en samenhangend geheel van strategische en operationele doelstellingen • De organisatie toont aan hoe ze haar werking ter realisatie van deze doelen vorm geeft, opvolgt, zelfkritisch evalueert en indien nodig bijstuurt.
5. de uitwerking van de vier sociaal-culturele functies	• De organisatie heeft een onderbouwde visie op de 4 functies en op de werkwijze(n) die de organisatie hanteert om de gekozen functies te realiseren. • De organisatie kan aan de hand van werkingsgegevens aangeven hoe ze de 4 functies in de praktijk bracht, welke resultaten ze boekte en wat haar ambities zijn voor de toekomst. - **voor de cultuurfunctie:** a) de visie op cultuur in relatie tot de missie van de organisatie en de verantwoording van de werkwijze van de organisatie voor het opzetten van praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur b) de organisatie geeft aan welke praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur werden opgezet c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol processen en resultaten in relatie tot het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur in beeld; - **voor de leerfunctie:** a) de visie op leren in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de

	werkwijze voor het opzetten van leeromgevingen; b) de organisatie geeft aan welke praktijken werden gerealiseerd om leren vorm te geven c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol leerprocessen en leerresultaten in beeld. - **voor de gemeenschapsvormende functie:** a) de visie op groepen en gemeenschappen en interacties daartussen in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de werkwijze voor het ondersteunen en faciliteren van processen die leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen of tot interacties tussen groepen en gemeenschappen; b) de organisatie geeft aan welke initiatieven ondernomen werden voor het ondersteunen en faciliteren van de vorming van groepen en gemeenschappen en/of welke initiatieven ondernomen werden in functie van interacties tussen groepen en gemeenschappen; c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol gemeenschapsvormende processen en praktijken en de resultaten die daar uit voortvloeien in beeld. - **voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:** a) de visie op engagement en politisering en op relevante samenlevingsvraagstukken in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de werkwijze voor het opzetten van praktijken waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken b) de organisatie geeft aan welke praktijken werden opgezet waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken c) de organisatie brengt kwaliteitsvolle en zinvolle veranderingsprocessen en gerealiseerde veranderingen in relatie tot maatschappelijk denken en handelen en tot de inrichting van de maatschappij in beeld.
6. de werking met een relevantie en uitstraling voor de betrokken regio, afgestemd op de culturele en maatschappelijke context van de regio en complementair aan de werking van andere spelers in de specifieke regio.	• In een regionale contextanalyse expliciteert de organisatie welke maatschappelijke ontwikkelingen specifiek relevant zijn voor de regio, verantwoordt ze en toont ze aan op welke manier ze daar in de werking specifiek op inspeelt en welke daarvan de resultaten zijn. • De organisatie staaft haar relevantie en uitstraling in de regio aan de hand van kerngegevens en cijfers over

	aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de werking. • De organisatie toont aan dat ze een werking ontplooit complementair aan de werking van andere spelers in de regio.
7. een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	• De organisatie toont aan dat de regio-werking waarvoor de organisatie wordt gesubsidieerd zich aantoonbaar en hoofdzakelijk afspeelt en zal afspelen binnen de vrije tijd van volwassenen, gestaafd aan de hand van kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking. • Het eventuele gedeelte van de werking dat zich buiten de vrije tijd afspeelt of zal afspelen wordt omschreven en verantwoord vanuit de missie en visie van de organisatie.
8. de werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen en kansengroepen	• De organisatie expliciteert haar werking naar het brede publiek en welke keuzes ze daarbinnen maakt naar doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen. • Binnen de gemaakte keuzes expliciteert en verantwoordt de organisatie haar beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van iedereen, met specifieke aandacht voor kansengroepen, in de regio na te streven, welke resultaten ze bereikt en hoe ze dat beleid opvolgt en desgewenst bijstuurt. • De organisatie toont haar brede publieksbereik en het specifieke bereik van kansengroepen aan in relatie tot gemaakte keuzes rond doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen.
9. de plaats van vrijwilligers in de organisatie en hoe ze betrokken en ondersteund worden.	• De organisatie toont haar bereik van vrijwilligers aan. • De organisatie geeft aan welke rollen en taken vrijwilligers hebben of zullen krijgen in de organisatie en/of de regio-werking. • De organisatie expliciteert haar ondersteuningsbeleid ten aanzien van vrijwilligers en hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft en zal geven • De organisatie geeft aan hoe ze haar beleid ten aanzien van vrijwilligers evalueert en bijstuurt.
Zakelijk deel	
1. Een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid	• De organisatie expliciteert haar professioneel beleid en geeft aan welke verbeteracties ze hierrond ondernam en welke ze nog wenst te nemen. • De organisatie expliciteert haar integraal kwaliteitsbeleid en geeft aan welke verbeteracties ze hierrond ondernam en welke ze nog wenst te nemen. • De organisatie geeft transparantie over haar financiële situatie, de genomen maatregelen in het kader van haar financieel meerjarenbeleid en de effecten ervan.

	• De organisatie legt financiële afrekeningen voor en maakt een prognose van de evolutie van haar financiële situatie voor de komende beleidsperiode.
2. de toepassing van principes van goed bestuur	• De organisatie geeft aan hoe ze transparantie en verantwoording van en in haar bestuur organiseert. • De organisatie expliciteert, vanuit haar missie en doelen, de samenstelling van de bestuursorganen en hun rol- en bevoegdheidsverdeling. • Het bestuur geeft aan hoe ze interne en externe stakeholders betrekt in strategische beslissingen • De organisatie toont aan hoe ze de principes van goed bestuur in de organisatie toepast, waar ze eventueel verder wil in groeien en welke initiatieven ze daartoe nam of zal nemen.
3. de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke deel van het beleidsplan	• De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen ingezet heeft en zal inzetten ter realisatie van de strategische en operationele doelstellingen. • De organisatie geeft aan hoe ze de afstemming tussen haar inhoudelijk en zakelijk plan opvolgt, evalueert en eventueel bijstuurt.

Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet’ indien op alle onderliggende criteria ‘voldoet’ is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet ten dele’ als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een ‘onvoldoende’ wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een ‘voldoet ten dele’. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord.

In de derde paragraaf worden de drie mogelijke beslissingen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, bepaald.

In de vierde paragraaf wordt aangegeven hoe deze drie mogelijke beslissingen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, worden bepaald.
Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de beoordelingscommissie een positief oordeel zonder aanbevelingen.
Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de beoordelingscommissie een positief oordeel met aanbevelingen. Indien één van de vier beoordelingselementen die als onvoldoende zijn beoordeeld een elementair beoordelingselement is, geeft de commissie een negatief oordeel met aanbevelingen.
De beoordelingscommissie geeft dus een negatief oordeel met aanbevelingen wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 36 een onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 35 een onvoldoende wordt gehaald.
Onderstaand schema geeft weer hoe de drie mogelijke adviezen worden bepaald:

	Beoordeling 4 elementaire beoordelingselementen	Beoordeling 8 andere beoordelingselementen	
Positief oordeel zonder aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 8 “voldoet” of “voldoet ten dele”	
Positief oordeel met aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 5 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 6 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 7 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 4 “onvoldoende” - 3 “onvoldoende” - 2 “onvoldoende” - 1 “onvoldoende”
Negatief oordeel met aanbevelingen	- 1 onvoldoende		
Negatief oordeel met aanbevelingen	- 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 4 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 3 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 2 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 1 “voldoet” of “voldoet ten dele” - 0 “voldoet” of “voldoet ten dele”	- 5 “onvoldoende” - 6 “onvoldoende” - 7 “onvoldoende” - 8 “onvoldoende”

Artikel 43

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een ‘positief oordeel met aanbevelingen’ heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie. De ondernomen of te ondernemen stappen van de organisatie om tegemoet te komen aan de aanbevelingen vormen een bijkomend element bij de beoordeling in de volgende beleidsperiode. De organisatie rapporteert over de acties en de resultaten daarvan in het voortgangsrapport.

Artikel 44

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een ‘negatief oordeel met aanbevelingen’ heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

§1 De organisatie moet binnen maximaal 12 maanden, nadat het definitieve advies met een negatief oordeel met aanbevelingen werd bezorgd, een remediëringsrapport bezorgen aan de administratie.

§2 Na het indienen van het remediëringsrapport en na een bezoek ter plaatse wordt de organisatie opnieuw beoordeeld. Op basis van het tweede bezoek formuleert de beoordelingscommissie een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering. Deze commissie wordt bij voorkeur en indien mogelijk op dezelfde wijze samengesteld als de commissie die het eerste oordeel heeft geveld.

§3 Wanneer de Vlaamse Regering beslist het positieve advies te volgen, wordt de subsidiëring verdergezet. Wanneer de Vlaamse regering beslist het negatieve advies te volgen, wordt de subsidiëring stopgezet en wordt initiatief genomen zodat de continuïteit van sociaal-cultureel volwassenenwerk en sociaal-culturele participatie in de betrokken regio gegarandeerd blijft.

§4 Als de remediëringstermijn verstreken is en de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen remediëringsrapport heeft ingediend, wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen tweede keer bezocht door de beoordelingscommissie en stopt de subsidiëring vanaf 1 januari van het jaar

volgend op het verstrijken van de remediëringstermijn. De Vlaamse Regering neemt initiatief, zodat de continuïteit van sociaal-cultureel volwassenenwerk en sociaal-culturele participatie in de betrokken regio gegarandeerd blijft.
5§ behoeft geen verdere uitleg

Artikel 45
Via een projectregeling wil de Vlaamse Regering enerzijds de laboratoriumrol in het sociaal-cultureel volwassenenwerk stimuleren en anderzijds mogelijkheden voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk creëren om in te spelen op zeer actuele maatschappelijke uitdagingen.
Naast structurele werkingsmiddelen, toegekend voor een beleidsperiode van vijf jaar, voorziet het decreet ook projectsubsidies. Deze projecten moeten zoals reeds gesteld in punt 3.7 van deze memorie betrekking hebben op ofwel de invulling van een laboratoriumfunctie ofwel een expliciete bijdrage leveren aan actuele maatschappelijke uitdagingen. Derhalve vallen deze projecten onder artikel 12 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd blijft. Zowel erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in het Nederlandse taalgebied (al dan niet inclusief een werking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) en sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's als niet-erkende en niet-gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties of -initiatieven met een bovenlokaal karakter komen in aanmerking voor projectsubsidies.

Artikel 46
De Vlaamse Regering bepaalt prioriteiten en nadere regels met betrekking tot de inhoudelijke en vormelijke voorwaarden waaraan het projectdossier moet voldoen, zoals ontvankelijkheidsvoorwaarden, beoordelingscriteria, de datum waarop projecten kunnen worden ingediend, de doorlooptijd van aanvragen, de manier waarop de aanvraag moet worden samengesteld en hoe de beoordeling en verantwoording moet gebeuren, het toezicht en de sancties en de grootte van het beschikbare krediet.

Artikel 47
Om te bewaken dat projecten in de geest van het decreet passen, worden in dit artikel de ontvankelijkheidsvoorwaarden en beoordelingscriteria vastgelegd.

Het projectdossier wordt ingediend bij de administratie. De administratie gaat na of de subsidieaanvraag aan alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.
1° De aanvrager moet tijdig een projectdossier indienen. De specifieke timing wordt bepaald in het uitvoeringsbesluit.
2° De aanvrager moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut…
3° Behoeft geen verdere toelichting.
4° Behoeft geen verdere toelichting.
5° De aanvrager moet het Nederlands gebruiken in de communicatie met de overheid, vandaar dat de subsidieaanvraag in het Nederlands moet gebeuren.

De gehanteerde beoordelingscriteria zijn als volgt:
1° De aanvrager draagt via het project bij tot het doel van het decreet; de aanvrager verantwoordt welke positie het project heeft in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
2° De aanvrager maakt een keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies, licht deze toe en werkt deze uit in relatie tot het project.
3° De aanvrager geeft aan welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot het project.
4° a) De aanvrager kan er voor opteren om een project in te dienen dat een bijdrage levert aan de invulling van de laboratoriumrol. De aanvrager kan daarbij een maatschappelijk innoverende praktijk voorop stellen die ofwel een eerder experimenteel karakter heeft ten opzichte van de reguliere werking van de organisatie dan wel eerder een experimenteel karakter heeft als sociaal-culturele praktijk in Vlaanderen b) De aanvrager kan er evenzeer voor opteren om een project in te dienen dat een bijdrage levert aan de door de Vlaamse overheid bepaalde prioriteiten.
5° Het project overstijgt het lokaal, gemeentelijk belang en heeft minimaal een relevantie en uitstraling op bovenlokaal niveau.
6° Het project moet zich voornamelijk richten op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding. De aanvrager moet inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de projectsubsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor activiteiten en acties binnen de vrije tijd van mensen. Uitzonderlijk en op een verantwoorde manier kan ze met de haar toegekende projectsubsidies ook activiteiten of acties organiseren buiten de vrije tijd van mensen.
7° Behoeft geen verdere toelichting.

Tot slot is het van belang dat projectsubsidies vanaf 2018 kunnen worden toegekend en dit voor maximaal drie opeenvolgende jaren.

Artikel 48
Elke sociaal-culturele organisatie die gesubsidieerd wordt via dit decreet, moet voldoen aan een aantal verplichtingen om die subsidie te kunnen behouden. Alle documenten dienen in het Nederlands te zijn opgesteld.
§ 1 omschrijft de verplichtingen waaraan de organisaties zijn onderworpen die gesubsidieerd zijn op basis van titel 2 en 3.
Een eerste verplichting betreft de indiening van een voortgangsrapport in het derde jaar van de beleidsperiode voor de inhoudelijke verantwoording van de subsidie-enveloppe. In dit document geeft de organisatie enerzijds aan hoe de doelstellingen uit het beleidsplan in de eerste twee jaar van de beleidsperiode vorm hebben gekregen en werpt ze een kritische blik op de werking van de voorbije twee jaren. Anderzijds geeft ze aan hoe ze in het lopende en de twee daaropvolgende jaren de verdere uitvoering van de plannen ziet.
Een tweede verplichting betreft de jaarlijkse indiening van de financiële afrekening, balans en begroting op het sjabloon dat door de administratie wordt aangereikt. Uit de afrekening en de balans moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Indien een sociaal-culturele volwassenenorganisatie een positief financieel resultaat heeft, kan ze dit enkel aanwenden voor het maatschappelijk doel van de organisatie. Bepalingen inzake de aanwending van subsidies, de verantwoording van de subsidies en sancties en onverenigbaarheden

worden geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de algemene regels inzake subsidiëring van 8 november 2013.
Een derde verplichting betreft het jaarlijks aanleveren van alle nuttige en noodzakelijke gegevens over de werking in de gevraagde vorm. Dit betekent onder meer dat alle sociaal-culturele volwassenenorganisaties jaarlijks allerlei beleidsrelevante gegevens aanleveren via de webtoepassing Sisca (Sector Informatie Sociaal-Cultureel volwassenenwerk en Amateurkunsten).
Verder legt dit artikel de organisatie nog een aantal verplichtingen op in verband met de besteding van de subsidie, de boekhouding en de principes van goed bestuur.
Een vierde verplichting gaat om het gebruik van het Nederlands. Om bij te dragen aan de doelstelling van het decreet en een verbindende rol te kunnen spelen in onze samenleving, is het noodzakelijk dat alle verantwoordelijken binnen elke organisatie over een actieve kennis van het Nederlands beschikken.
De vermelde code Cultural Governance werkt volgens het principe 'comply or explain' en is bijgevolg niet bindend. Via het uitvoeringsbesluit is het mogelijk om bepaalde principes van goed bestuur alsnog bindend te verklaren. Het is de intentie om, net zoals in het Kunstendecreet, regels rond goed bestuur nader te bepalen via uitvoeringsbesluit.
De organisatie moet de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens toepassen in de werking.
Tot slot moet de organisatie te allen tijde blijven voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden zoals die in artikel 8 of 33 zijn bepaald.

§2 omschrijft de verplichtingen waaraan de aanvragers die een projectsubsidie ontvangen, zijn onderworpen
1° behoeft geen verdere toelichting
2° gaat om het gebruik van het Nederlands. Om bij te dragen aan de doelstelling van het decreet en een verbindende rol te kunnen spelen in onze samenleving, is het noodzakelijk dat alle verantwoordelijken binnen elke organisatie over een actieve kennis van het Nederlands beschikken.
3° behoeft geen verdere toelichting
4° De organisatie moet de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens toepassen in de werking.
5° De organisatie moet te allen tijde blijven voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden zoals die in artikel 47, tweede lid, zijn bepaald.

Indien de organisatie deze verplichtingen niet nakomt, kan de subsidie worden stopgezet, verminderd of teruggevorderd. De nadere regels voor de termijnen, de manier waarop de verantwoordingsstukken ingediend worden en de nadere voorwaarden inzake de stopzetting, vermindering of terugvordering van subsidies worden in het uitvoeringsbesluit geregeld.

Dit vormt een duidelijk onderscheid met het niet voldoen aan de beoordelingselementen die vooral richtinggevend zijn en toetsstenen zijn waarop geremedieerd kan worden. De beoordelingselementen zijn in die zin geen subsidievoorwaarden die vallen onder artikel 13 van de wet van 16 mei 2013.

Artikel 49
In het kader van het toezicht is het van belang dat alle documenten en gegevens die nodig zijn om toezicht te kunnen uitoefenen, in het Nederlands ter beschikking zijn.

Het is de bedoeling om in het uitvoeringsbesluit nog een aantal praktische regels uit te schrijven over de manier waarop het toezicht zal worden uitgeoefend en welke termijnen daarbij in acht moeten worden genomen.

Artikel 50
Dit artikel bepaalt dat alle ondersteuningsvormen van dit decreet worden toegekend binnen de perken van de kredieten die jaarlijks worden ingeschreven op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. In navolging van het advies van de raad van state werd bijkomende bepaling m.b.t. de staatsteun opgenomen.

Artikel 51
Dit artikel bepaalt dat de jaarlijkse subsidie-enveloppes gekoppeld worden aan het prijsindexcijfer, de gezondheidsindex zoals bepaald in artikel 2, §1, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 'ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen'.

Artikel 52
Dit artikel preciseert de uitbetalingsmodaliteiten van de jaarlijkse subsidie-enveloppe. De jaarlijkse subsidie-enveloppe wordt uitbetaald via twee voorschotten van 45% van de jaarlijkse enveloppe en een saldo van 10%.

Artikel 53
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 54
Dit artikel wijzigt het decreet houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004 voor de sector van het lokaal cultuurbeleid en het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
Het tweede lid bepaalt dat de middelen die voor de aanvullende subsidie voor tewerkstelling beschikbaar zijn binnen de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk vanaf 2021 worden toegevoegd aan de subsidie-enveloppe van sociaal-culturele volwassenenorganisaties en dus niet langer specifiek voorbehouden zijn voor tewerkstelling van personeelsleden maar kunnen worden aangewend voor de uitvoering van het beleidsplan.

Het derde lid bepaalt dat de middelen die vanaf 2018 vrijkomen na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met geregulariseerde DAC-werknemers binnen de sector van het lokaal cultuurbeleid (door pensionering of een overlijden) zullen worden gebruikt voor de financiering van projecten.

Het vierde lid bepaalt dat de middelen die voor de aanvullende subsidie voor tewerkstelling beschikbaar zijn binnen de sector van het lokaal cultuurbeleid vanaf 1 januari 2021 volledig zullen besteed worden aan projecten. Vanaf 1 januari 2021 worden met andere woorden niet langer middelen toegekend voor de arbeidsovereenkomsten met geregulariseerde DAC-werknemers binnen de sector van het lokaal cultuurbeleid. Deze regeling is qua concept ook identiek als wat voorzien is in het nieuwe decreet cultureel erfgoed met betrekking tot het lokaal erfgoedbeleid.

Artikel 55

1° bepaalt een wijziging in het decreet houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004, waardoor de middelen die vrijkomen in het kader van DAC-projecten die niet te situeren zijn binnen erkende of gesubsidieerde organisaties, niet langer worden toegevoegd aan de middelen van het Participatiedecreet maar aan het budget voor de uitvoering van dit decreet.
2° bepaalt eveneens een wijziging in het decreet houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004, waardoor de vrijgekomen middelen na stopzetting van de arbeidsovereenkomst van de geregulariseerde DAC-werknemers binnen een erkende of gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisatie in 2018, 2019 en 2020 zullen worden gebruikt voor de verdere invulling van het trekkingsrecht van erkende en gesubsidieerde organisaties in het kader van de DAC-normalisering. De regels met betrekking tot de verdeling van de middelen die beschikbaar zijn voor de aanvullende subsidies voor tewerkstelling voor de erkende of gesubsidieerde sociaal-culturele organisaties zijn opgenomen in 'het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector voor wat betreft de erkende of gesubsidieerde organisaties uit het sociaal-culturele volwassenenwerk'.

Artikel 56

Dit artikel heft het Decreet van 4 april 2003 betreffende het Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk op, met uitzondering van de bepalingen aangaande het landelijk steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en aangaande de federatie van organisaties sociaal-cultureel werk.
In dit artikel worden eveneens de bepalingen m.b.t. de (her)verdeling van de provinciale middelen opgeheven met ingang van 1 januari 2021.

Artikel 57

Dit artikel heft de artikelen op die de subsidiëring van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen uit het Participatiedecreet van 18 januari 2008 regelen. De initiatieven die hieronder vielen en duidelijk sociaal-culturele praktijken realiseren, of een aanbod hebben dat ook door sociaal-culturele vormingsinstellingen voor personen met een handicap kon worden georganiseerd, vinden een plaats in onderhavig nieuw decreet. Een derde initiatief dat onder deze maatregel werd gesubsidieerd, betreft een duidelijk sectorale (sport)organisatie, die een plaats krijgt binnen het ondertussen uitgebouwde G-sportbeleid.

Artikel 58

Dit artikel heft het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector voor wat betreft de erkende of gesubsidieerde organisaties uit het sociaal-culturele volwassenenwerk op vanaf 1 januari 2021.

Artikel 59

Dit artikel biedt organisaties die gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk de garantie op de subsidie-enveloppe die hen werd toegekend voor de beleidsperiode 2016-2020 op voorwaarde dat ze aan de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden blijven voldoen. Het jaarlijks indienen van een voortgangsrapport is niet

langer een subsidiëringsvoorwaarde. Het laatste voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 maart 2018 ingediend.

Artikel 60
Dit artikel bepaalt de wijze waarop verenigingen, bewegingen, gespecialiseerde vormingsinstellingen, syndicale vormingsinstellingen, vormingsinstellingen voor personen met een handicap en de federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap die gesubsidieerd worden op basis van het decreet van 4 april 2003, geëvalueerd zullen worden tijdens de beleidsperiode 2016-2020.

De organisaties worden geëvalueerd op basis van de beoordelingselementen van het decreet van 4 april 2003.
De visitatie wordt georganiseerd en uitgevoerd op basis van het nieuwe model uitgewerkt in dit nieuwe decreet. De beoordelingselementen van het decreet van 4 april 2003 worden dus ook per werksoort uitgewerkt in evaluatiecriteria die als leidraad gelden voor de op basis van het nieuwe decreet samengestelde visitatiecommissies.

De visitatiecommissies hanteren de evaluatiecriteria om tot een gemotiveerde evaluatie te komen van de voorbije werking gedurende de eerste twee jaar van de beleidsperiode. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de beoordelingselementen per werksoort uit te werken in specifieke evaluatiecriteria voor de visitatiecommissies (tweede kolom).

§1 bepaalt dat de evaluatie van de werking van de sociaal-culturele organisatie gebeurt door een visitatiecommissie die is samengesteld volgens de nieuwe regelgeving, zodat een link kan worden gelegd met de beoordeling van de subsidieaanvraag.

§2 bepaalt dat de visitatiecommissie zich voor de evaluatie baseert op het beleidsplan 2016-2020, de voortgangsrapporten 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018, de begrotingen 2016 tot en met 2018 en de financiële verslagen 2016 en 2017. Ze neemt eveneens de kwantitatieve gegevens mee die betrekking hebben op de werking die uit de voortgangsrapporten, de jaarlijkse begroting en de financiële verslagen en de algemene informatie kunnen afgeleid worden. Dit is noodzakelijk omdat de huidige subsidie-enveloppe van sociaal-culturele organisaties, is vastgelegd op basis van globale kwantitatieve gegevens die dateren van het begin van het vorige decennium. Een actualisatie is noodzakelijk, niet alleen omdat deze gegevens in 15 jaar geëvolueerd zijn maar eveneens omdat de analyse van de huidige situatie noodzakelijk is om de gecombineerde benadering van kwantiteit en kwaliteit in deze overgangsperiode globaal te kunnen vatten.
Voor het derde luik van de evaluatie baseert de visitatiecommissie zich op de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 .

§3 t.e.m. §8 geven de beoordelingselementen weer per (sub)werksoort die als basis dienen voor de inhoudelijke evaluatie door de visitatiecommissies en die ongewijzigd zijn geknipt uit het decreet van 4 april 2003. De eerste visitatie kan immers alleen gebaseerd zijn op deze beoordelingselementen omdat de beleidsplanning en de subsidiëring 2016-2020 van de organisaties hierop is gebaseerd.

§9 laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 te specifiëren. Specificatie wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen.
Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 (eerste kolom) uitgewerkt worden in specifieke evaluatiecriteria als leidraad voor de visitatiecommissies (tweede kolom).

Voor de verenigingen:

Beoordelingselementen	Evaluatiecriteria
1° de wijze waarop de vier functies, vermeld in artikel 2, 8°, worden gerealiseerd;	• De organisatie heeft een onderbouwde visie op de vier functies; • De organisatie geeft weer in welke mate elke functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes die tot deze verhouding hebben geleid; • De organisatie expliciteert welke werkwijze(n) ze hanteert om de vier functies te realiseren.
2° de wijze van begeleiding van de afdelingen of groepen: de ontwikkeling van het afdelingswerk en groepswerk, het aantal afdelingen of groepen;	• De vereniging verantwoordt welke strategie zij volgt op het vlak van het aantal afdelingen en groepen; • de vereniging verantwoordt hoe zij het afdelings- en groepswerk ontwikkelt ; • de vereniging motiveert en verduidelijkt hoe zij de begeleiding van de afdelingen of groepen vorm geeft.
3° het beleid ten aanzien van de vrijwilliger;	• De vereniging maakt duidelijk wat zij onder vrijwilligerswerk verstaat en legt haar visie over het vrijwilligersbeleid uit. • De vereniging geeft aan welke strategie zij volgt om deze visie in de praktijk om te zetten. • De vereniging toont aan hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft.
4° de acties met het oog op de verdieping en verbreding van de participatie;	• De vereniging verduidelijkt en motiveert haar strategieën rond het verbreden van participatie van (niet-)leden en eventueel specifieke doelgroepen, en rond het op meer intensieve wijze bereiken van de geviseerde doelgroep(en) (verdiepen); • De vereniging verduidelijkt welke acties zij met het oog op de verbreding en verdieping van de participatie voert.

5° de communicatie met de leden;	• De vereniging geeft aan welke strategieën zij hanteert om met haar leden te communiceren; • De vereniging geeft aan op welke manier zij deze strategieën concretiseert in acties.
6° het ontwikkelen van acties en activiteiten met een landelijk karakter;	• De vereniging geeft aan welke strategieën zij hanteert om acties en activiteiten met een landelijk karakter te ontwikkelen; • De vereniging geeft aan op welke manier zij deze strategieën concretiseert in acties.
7° het ontwikkelen van vernieuwende en bijzondere activiteiten;	• De vereniging geeft aan welke vernieuwende en bijzondere activiteiten zij realiseert; • De vereniging motiveert waarom deze activiteiten vernieuwend en bijzonder zijn voor de vereniging.
8° de aanpak van de diversiteit met specifieke aandacht voor interculturaliteit;	• De vereniging geeft haar visie op diversiteit in de samenleving en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om met diversiteit in de samenleving en in de vereniging om te gaan. • De vereniging geeft haar visie op interculturaliteit en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om interculturaliteit te stimuleren.
9° de samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties;	• De vereniging motiveert en verduidelijkt hoe en met wie ze zich verbindt en aan netwerkvorming doet; • De vereniging motiveert en toont aan welke initiatieven in samenwerking met andere organisaties worden ondernomen en/of welke inspanningen worden geleverd om samenwerking te stimuleren.
10° de manier waarop in de werking rekening gehouden wordt met principes van integrale kwaliteitszorg;	• De vereniging expliciteert en verantwoordt haar integraal kwaliteitsbeleid. • De vereniging verduidelijkt de gekozen verbeterstrategieën en de bijhorende realisaties.
11° de zorg voor professionalisering en professionaliteit;	• De vereniging expliciteert en verantwoordt haar beleid rond professionalisering en ontwikkeling. • De vereniging toont aan welke initiatieven zij in uitvoering van dit beleid onderneemt.

Voor de bewegingen:

Beoordelingselementen	Evaluatiecriteria
a) de knowhow en expertise van de beweging met betrekking tot het thema of het cluster; de wijze waarop die expertise verder wordt	• De beweging toont haar knowhow en expertise met betrekking tot het thema of het cluster aan; • De beweging toont de wijze aan waarop die expertise verder wordt ontwikkeld;

ontwikkeld; de wijze waarop de knowhow wordt ontsloten;	• De beweging toont de wijze aan waarop de expertise wordt ontsloten.
b) de aanpak van diversiteit, met specifieke aandacht voor interculturaliteit;	• De beweging geeft haar visie op diversiteit in de samenleving en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om met diversiteit in de samenleving en in de beweging om te gaan. • De beweging geeft haar visie op interculturaliteit en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om interculturaliteit te stimuleren.
c) de wijze waarop het ruime publiek rechtstreeks of onrechtstreeks wordt benaderd, inclusief de inspanning om andere publieksgroepen aan te trekken;	• De beweging motiveert en toont aan welke kanalen, methoden, communicatiemiddelen gebruikt worden om het ruime publiek te benaderen; • De beweging motiveert en toont aan welke inspanningen geleverd worden om andere publieksgroepen aan te trekken.
d) de creativiteit, de diversiteit en de originaliteit van de gehanteerde methoden, evenals de effectiviteit ervan;	• De beweging expliciteert de diversiteit van de gehanteerde methoden; • De beweging toont aan waarom de gehanteerde methoden origineel en creatief zijn; • De beweging toont aan dat de gehanteerde methoden effectief zijn in functie van de te bereiken doelen.
e) de communicatie met het publiek, de aandacht voor de media;	• De beweging geeft aan welke strategieën zij hanteert om te communiceren met het brede publiek en op welke manier zij deze strategieën concretiseert in acties; • De beweging toont aan welke inspanningen zij levert om de aandacht van de media te trekken
f) de aard en de omvang van de educatieve activiteiten en de werkmaterialen;	• De beweging toont aan op welke manier zij invulling geeft aan de educatieve activiteiten; • De beweging toont aan welke werkmaterialen zij ontwikkelt en gebruikt.
g) de acties en de campagnes;	• De beweging verantwoordt de planning van haar acties en campagnes; • De beweging toont de aard en de omvang van de acties en campagnes aan.
h) de samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties;	• De beweging motiveert en verduidelijkt hoe en met wie ze zich verbindt en aan netwerkvorming doet; • De beweging motiveert en toont aan welke initiatieven in samenwerking met andere organisaties worden ondernomen en/of welke inspanningen worden geleverd om samenwerking te stimuleren.
i) het engagement van vrijwilligers en bestuurders;	• De beweging toont aan op welke manier vrijwilligers en bestuurders betrokken worden bij de organisatie;

	• De beweging toont aan op welke manier vrijwilligers en bestuurders meewerken aan de uitbouw van de organisatie.
j) de zorg voor professionaliteit en professionalisering;	• De beweging expliciteert en verantwoordt haar beleid rond professionalisering en ontwikkeling. • De beweging toont aan welke initiatieven zij in uitvoering van dit beleid onderneemt.
k) de manier waarop in de werking rekening wordt gehouden met principes van integrale kwaliteitszorg;	• De beweging expliciteert en verantwoordt haar integraal kwaliteitsbeleid. • De beweging verduidelijkt de gekozen verbeterstrategieën en de bijhorende realisaties.

Voor de landelijke vormingsinstellingen:

Beoordelingselementen	Evaluatiecriteria
1. de landelijke spreiding van het aanbod en/of het publiek;	• De vormingsinstelling toont aan dat haar aanbod en/of publieksbereik verspreid is over minstens vier Vlaamse provincies. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt beschouwd als een Vlaamse provincie.
2. het beleid ten aanzien van de deelnemers (bestaande en beoogde doelgroepen) en de link naar het communicatiebeleid;	• De vormingsinstelling verduidelijkt welk beleid ze voert ten aanzien van haar deelnemers en haar inspanningen met betrekking tot publieksverbreding en publieksvernieuwing • De vormingsinstelling verheldert de communicatiestrategieën die worden gehanteerd om de deelnemers (zowel de bestaande als de beoogde doelgroepen) te bereiken;
3. de samenwerking met de volkshogescholen; (enkel voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen)	• De gespecialiseerde vormingsinstelling expliciteert en verantwoordt vanuit haar specifieke beleidsopties haar samenwerking met de diverse volkshogescholen, gevestigd in verschillende regio's; • De gespecialiseerde vormingsinstelling toont aan welke samenwerkingen met volkshogescholen werden gerealiseerd.
4. de zorg voor professionalisering en professionaliteit	• De vormingsinstelling expliciteert en verantwoordt haar beleid rond professionalisering en ontwikkeling. • De vormingsinstelling toont aan welke initiatieven zij in uitvoering van dit beleid onderneemt.
5. het aantal uren programma's; (n.v.t. voor de federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap)	• De vormingsinstelling expliciteert en verantwoordt de keuzes met betrekking tot de omvang van het educatieve aanbod. • De vormingsinstelling verduidelijkt de omvang en invulling van de gerealiseerde subsidieerbare uren;
6. de netwerkvorming en samenwerking	• De vormingsinstelling motiveert en verduidelijkt hoe en met wie ze zich verbindt en aan netwerkvorming doet;

	• De vormingsinstelling motiveert en toont aan welke initiatieven in samenwerking met andere organisaties worden ondernomen en/of welke inspanningen worden geleverd om samenwerking te stimuleren.
7. de manier waarop invulling wordt gegeven aan de culturele functie; (n.v.t. voor de federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap)	• De vormingsinstelling heeft een onderbouwde visie op de culturele functie; • De vormingsinstelling geeft weer op welke manier en in welke mate de culturele functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.
8. de manier waarop invulling wordt gegeven aan de gemeenschapsvormende functie	• De vormingsinstelling heeft een onderbouwde visie op de gemeenschapsvormende functie; • De vormingsinstelling geeft weer op welke manier en in welke mate de gemeenschapsvormende functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.
9. de manier waarop in de werking rekening wordt gehouden met principes van integrale kwaliteitszorg;	• De vormingsinstelling expliciteert en verantwoordt haar integraal kwaliteitsbeleid. • De vormingsinstelling verduidelijkt de gekozen verbeterstrategieën en de bijhorende realisaties.
10. de aanpak van de diversiteit met specifieke aandacht voor interculturaliteit;	• De vormingsinstelling geeft haar visie op diversiteit in de samenleving en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om met diversiteit in de samenleving en in de vereniging om te gaan. • De vormingsinstelling geeft haar visie op interculturaliteit en hoe ze zich daartegenover positioneert, en geeft aan welke inspanningen ze levert om interculturaliteit te stimuleren.
11. het engagement ten aanzien van de door de Vlaamse Regering geformuleerde Beleidsprioriteiten (enkel voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen)	n.v.t.
12. de samenwerking binnen de federatie (enkel voor de vormingsinstellingen en -dienst voor personen met een handicap)	• De federatie expliciteert de finaliteit en de doelstellingen van de samenwerking met de andere vormingsinstellingen/-diensten binnen de federatie; • De federatie verduidelijkt op welke wijze er samengewerkt wordt met de andere vormingsinstellingen/-diensten binnen de federatie.
13. De manier waarop invulling wordt gegeven aan de educatieve functie (enkel voor de federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap)	• De vormingsdienst heeft een onderbouwde visie op de educatieve functie; • De vormingsdienst geeft weer op welke manier en in welke mate de educatieve functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.

14. De manier waarop invulling wordt gegeven aan de maatschappelijke activeringsfunctie (enkel voor de federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap)	• De vormingsdienst heeft een onderbouwde visie op de maatschappelijke activeringsfunctie; • De vormingsdienst geeft weer op welke manier en in welke mate de maatschappelijke activeringsfunctie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.

De zakelijke elementen van het decreet van 4 april 2003, artikel 45, §2, §3 en §4 zijn voor alle werksoorten van toepassing.

Zakelijke elementen	Evaluatiecriteria
§ 2. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het voortgangsrapport, het financieel verslag en de begroting. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor de indiening ervan. De organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk legt jaarlijks de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken voor, alsook een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting. Uit de afrekening en de balans moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Een batig saldo in de resultatenrekening verplicht de organisatie tot het opbouwen van een financiële reserve. Die reserve moet aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.	• De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord in het kader van de uitvoering van het beleidsplan.
§ 3. Bij afwijking kan de jaarlijkse verantwoording van de subsidie-enveloppe leiden tot de vorming van een subsidiereserve op voorwaarde dat: 1° de organisatie deze werkwijze expliciet vaststelt in het ingediende en goedgekeurde beleidsplan; 2° de organisatie deze werkwijze telkens expliciet in het voortgangsrapport duidt en verantwoordt; 3° de gereserveerde subsidie in één van de volgende jaren van de beleidsperiode in kwestie besteed wordt conform het voortgangsrapport en beleidsplan; 4° de subsidie-enveloppe, toegekend voor het totaal van de beleidsperiode, niet overschreden wordt.	• Reserves die opgebouwd worden vanuit de subsidies moeten aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.
§ 4. Om subsidies te genieten en te blijven genieten moeten de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk bovendien: 1° een boekhouding voeren volgens het genormaliseerde boekhoudkundige stelsel en die zo	• Er wordt een boekhouding gevoerd volgens het genormaliseerd boekhoudkundig stelsel.

organiseren dat de financiële controle op de aanwending van de subsidies mogelijk is; de Vlaamse regering kan een specifiek boekhoudkundig plan en bijzondere regels betreffende de boekhouding opleggen; 2° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt; 3° hun bestuurders en hun medewerkers verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie.	

Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet' indien op alle onderliggende criteria 'voldoet' is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'voldoet ten dele' als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een 'onvoldoende' wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een 'voldoet ten dele'. Een beoordelingselement krijgt het oordeel 'onvoldoende', indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement 'onvoldoende' is gescoord.

§10 Door de eventuele aanbevelingen geformuleerd bij de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 in overweging te nemen, kan de visitatiecommissie drie mogelijke evaluatieoordelen formuleren: een positieve evaluatie zonder aanbevelingen, een positieve evaluatie met aanbevelingen of een negatieve evaluatie met aanbevelingen. Het visitatieverslag bevat een afzonderlijk luik waarin de bevindingen staan met betrekking tot de kwantitatieve gegevens.
Elke organisatie krijgt, uiterlijk vijfendertig dagen nadat ze werd gevisiteerd, een voorlopig visitatieverslag waarin de bevindingen en de voorlopige evaluatie van de visitatiecommissie wordt meegedeeld. De organisatie krijgt achtentwintig dagen de tijd om daarop te reageren. De visitatiecommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan wordt aan de organisatie het eindverslag van de visitatie betekend en dit uiterlijk negenenveertig dagen na het bezorgen van het voorlopig visitatieverslag.

§11 In deze paragraaf worden de mogelijke combinaties van het eindoordeel van de visitatiecommissie (positief zonder aanbevelingen, positief met aanbevelingen of negatief met aanbevelingen) en het eindoordeel van de beoordelingscommissie (positief subsidie-advies, positief subsidie-advies met aandachtspunten of negatief subsidie-advies met aandachtspunten) opgesomd. Deze combinaties bepalen of de beoordelingscommissie zal adviseren om de subsidie-enveloppe per organisatie te doen stijgen, dalen, status quo te houden of stop te zetten.

§12 omschrijft wat verwacht wordt van organisaties met een positieve evaluatie met aanbevelingen: zij geven in hun beleidsplan via een plan van aanpak aan welke processen en acties ze hebben opgezet en wat de resultaten ervan zijn m.b.t. deze aanbevelingen.

§13 omschrijft welke gevolgen een 'negatieve evaluatie met aanbevelingen' heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

De organisatie moet binnen maximaal 12 maanden, nadat het visitatieverslag met een negatieve evaluatie met aanbevelingen werd bezorgd, een remediëringsrapport bezorgen aan de administratie.
In functie van de eerste beleidsperiode wordt gekozen voor een remediëringsperiode van 12 maanden om volgende redenen (waar dit in het definitieve systeem 24 maanden is):

- De beoordelingselementen in het decreet van 4 april 2003 verschillen inhoudelijk en in aantal over de verschillende werksoorten. Deze worden gehanteerd door de visitatiecommissies.
- De beoordelingselementen in het decreet van 4 april 2003 verschillen van de beoordelingselementen in dit decreet en deze laatste worden gehanteerd door de beoordelingscommissies met het oog op het te formuleren subsidieadvies.

Het remediëren en dus ook de behandeling van het remediëringsrapport moet dus gebeuren in functie van de volgende beleidsperiode in een combinatie van verschillende sets van beoordelingselementen. Bijvoorbeeld voor de werksoort verenigingen: het beoordelingselement “de wijze van begeleiding van de afdelingen of groepen: de ontwikkeling van het afdelingswerk en groepswerk, het aantal afdelingen of groepen” wordt als dusdanig niet meer beoordeeld in het nieuwe beoordelingskader.
De remediëring moet dus kunnen en volstaan in een kortere periode.
Na het indienen van het remediëringsrapport wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie opnieuw bezocht door een visitatiecommissie die de geleverde inspanningen en de geboekte resultaten met betrekking tot de aanbevelingen beoordeelt.
Op basis van de tweede visitatie formuleert de visitatiecommissie, die indien mogelijk identiek is samengesteld als de eerste visitatiecommissie, een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering.
Pas wanneer de Vlaamse Regering het positief advies van de visitatiecommissie bevestigt, wordt de nieuwe subsidieaanvraag van de sociaal-culturele volwassenorganisatie ter advisering voorgelegd aan de beoordelingscommissie.
Bij een positief advies van de visitatiecommissie na het tweede bezoek ter plaatse, blijft, met het oog op het bepalen van de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode, het eindoordeel van de visitatiecommissie ‘een negatieve evaluatie met aanbevelingen’. Samen met het eindoordeel van de beoordelingscommissie bepaalt dit of de beoordelingscommissie kan adviseren om de subsidie-enveloppe te doen dalen, status quo te houden of stop te zetten. Zoals vermeld in artikel 5, §7 kan de Vlaamse Regering aan de sociaal-culturele volwassenenorganisatie die na een tweede visitatie een positief advies kreeg van de visitatiecommissie (of een negatieve evaluatie met aanbevelingen) en een positief subsidieadvies (al dan niet met aandachtspunten) van de beoordelingscommissie een subsidie-enveloppe toekennen die lager of maximaal gelijk is ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode. Zoals vermeld in artikel 5, §8 kan de Vlaamse Regering van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie die na een tweede visitatie een positief advies kreeg van de visitatiecommissie (of een negatieve evaluatie met aanbevelingen) en een negatief subsidieadvies van de beoordelingscommissie de subsidiëring stopzetten vanaf 1 januari van het tweede jaar van de nieuwe beleidsperiode. Indien de Vlaamse Regering beslist om de subsidiëring voort te zetten, moet de subsidie-enveloppe lager zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.

Wanneer de Vlaamse Regering het negatief advies van de visitatiecommissie bevestigt, wordt de nieuwe subsidieaanvraag van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie niet meer voorgelegd aan de beoordelingscommissie en wordt de subsidie stopgezet vanaf 1 januari 2021.

Als de remediëringstermijn verstreken is en de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen remediëringsrapport heeft ingediend, wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie geen tweede keer bezocht door de visitatiecommissie en stopt de subsidiëring vanaf 1 januari 2021.

§14 bepaalt dat de maximale stijging of daling van de subsidie-enveloppe 2021-2025 begrensd is tot 25% t.o.v. de effectief toegekende subsidie-enveloppe (de som van de enveloppe op grond van het decreet van 4 april 2003, de enveloppe op grond van artikel 23 en 24 van het participatiedecreet, de middelen interne staatshervorming op grond van artikel 44§4 van het decreet van 4 april 2003, de DAC middelen op grond van het decreet houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004 en de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten) voor het laatste werkjaar van de beleidsperiode 2016-2020.
Voor organisaties met een totale enveloppe kleiner of gelijk aan 260 000 euro, wordt een maximale stijging van 65 000 euro voorzien.

Artikel 61
Dit artikel bepaalt de wijze waarop de volkshogescholen die gesubsidieerd worden op basis van het decreet van 4 april 2003 zullen geëvalueerd worden.
§1 bepaalt de wijze waarop de volkshogescholen gesubsidieerd op basis van het decreet van 4 april 2003 beoordeeld zullen worden tijdens de beleidsperiode 2016-2020. De samenstelling van de beoordelingscommissie gebeurt volgens de nieuwe regelgeving, zodat de evaluatie van de voorbije werking en de beoordeling van de subsidieaanvraag in één beweging gebeurt. Hier blijft de remediëringsperiode van 12 maanden dan ook gelden.

§2 Voor de evaluatie baseert de beoordelingscommissie zich op het beleidsplan 2016-2020, de voortgangsrapporten 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018, de begrotingen 2016 tot en met 2019 en de financiële verslagen 2016 tot en met 2018. De beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 dienen als leidraad voor de evaluatie tijdens het gesprek.
Voor de beoordeling baseert de beoordelingscommissie zich op het beleidsplan 2021-2025, vermeld in artikel 33. De beoordelingselementen, vermeld in artikel 34, dienen als leidraad voor de beoordeling tijdens het gesprek.

§3 bepaalt de beoordelingselementen voor de volkshogescholen

§4 laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 te specifiëren. Specificatie wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissie. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen.
In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 (eerste kolom) uit te werken in specifieke beoordelingscriteria voor de beoordelingscommissie (tweede kolom).

Beoordelingselementen	Beoordelingscriteria

1° het publieksbereik;	• De volkshogeschool expliciteert, met het oog op de realisatie van de drie functies, haar keuzes voor het bereiken van (delen van) de volwassen bevolking uit de regio (inclusief de opties voor een eventuele publieksverruiming en/of -verdieping); • De volkshogeschool verduidelijkt hoe gegevens hieromtrent worden verzameld en geanalyseerd.
2° de mate waarin de volkshogeschool kansengroepen bereikt, of via het werken met multiplicatoren van betekenis is voor kansengroepen;	• De volkshogeschool verduidelijkt en motiveert haar kansengroepenbeleid; • De volkshogeschool toont haar inspanningen om kansengroepen te bereiken aan en verduidelijkt of de inspanningen worden geleverd via eerstelijnswerk met de betrokkenen en/of via intermediair werk met multiplicatoren die van betekenis zijn voor de betrokken kansengroepen.
3° de spreiding van het aanbod over de regio;	• De volkshogeschool expliciteert en verantwoord haar keuzes en haar strategie om het aanbod binnen de regio te spreiden; • De volkshogeschool toont aan hoe het aanbod over de regio effectief wordt gespreid;
4° de wijze van bekendmaking van het aanbod;	• De volkshogeschool verduidelijkt haar keuzes voor en aanpak van de communicatiestrategieën om het aanbod bekend te maken bij het bredere publiek.
5° de diversiteit van het aanbod;	• De volkshogeschool motiveert hoe zij haar aanbod afstemt op de specificiteit van de regio; • De volkshogeschool toont de diversiteit van haar aanbod aan.
6° de maatschappelijke verantwoording van het aanbod;	• De volkshogeschool motiveert en verduidelijkt vanuit haar regionale context de maatschappelijke verantwoording van haar aanbod.
7° de beschikbare infrastructuur;	• De volkshogeschool verantwoordt en expliciteert de keuzes in haar infrastructuurbeleid; • De volkshogeschool toont aan wat zij realiseert op infrastructureel vlak.
8° de professionele uitbouw;	• De volkshogeschool expliciteert en verantwoordt haar beleid rond de samenstelling, professionalisering en ontwikkeling van haar team. • De volkshogeschool toont aan welke initiatieven zij in uitvoering van dit beleid onderneemt.
9° de netwerkvorming;	• De volkshogeschool motiveert en verduidelijkt vanuit haar regionale inbedding en haar decretale opdrachten hoe en met wie ze zich verbindt en aan netwerkvorming doet.

10° de samenwerking met de gespecialiseerde vormingsinstellingen;	• De volkshogeschool expliciteert en verantwoordt vanuit haar specifieke beleidsopties haar gewenste samenwerking met de diverse gespecialiseerde vormingsinstellingen; • De volkshogeschool toont aan welke samenwerkingen met gespecialiseerde vormingsinstellingen werden gerealiseerd.
11° de eigen bijdrage aan het overleg met de volkshogescholen uit de andere regio's;	• De volkshogeschool verduidelijkt haar bijdrage binnen het overleg met de andere volkshogescholen.
12° de wijze waarop de volkshogeschool de culturele functie invult;	• De volkshogeschool heeft een onderbouwde visie op de culturele functie; • De volkshogeschool geeft weer op welke manier en in welke mate de culturele functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.
13° de wijze waarop de volkshogeschool de gemeenschapsvormende functie invult;	• De volkshogeschool heeft een onderbouwde visie op de gemeenschapsvormende functie; • De volkshogeschool geeft weer op welke manier en in welke mate de gemeenschapsvormende functie in de werking wordt gerealiseerd en verantwoordt de keuzes.
14° het aantal uren programma's;	• De volkshogeschool expliciteert en verantwoordt de keuzes met betrekking tot de omvang van het educatieve aanbod. • De volkshogeschool verduidelijkt de omvang en invulling van de gerealiseerde subsidieerbare uren.
15° diversiteit met specifieke aandacht voor interculturaliteit;	• De volkshogeschool geeft haar visie op diversiteit geeft aan welke inspanningen ze levert om met diversiteit in de samenleving en in de werking om te gaan. • De volkshogeschool geeft haar visie op interculturaliteit en geeft aan welke inspanningen ze levert om interculturaliteit te stimuleren in personeel, werking en beleidsorganen.
16° de manier waarop in de werking rekening wordt gehouden met principes van integrale kwaliteitszorg.	• De volkshogeschool expliciteert en verantwoordt haar integraal kwaliteitsbeleid. • Ze verduidelijkt de gekozen verbeterstrategieën en de bijhorende realisaties.

De zakelijke elementen van het decreet van 4 april 2003, artikel 45, §2, §3 en §4

Zakelijke elementen	Beoordelingscriteria
§ 2. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het voortgangsrapport, het financieel verslag en de begroting. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor de indiening ervan. De organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk legt jaarlijks	• De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord in het kader van de uitvoering van het beleidsplan.

de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken voor, alsook een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting. Uit de afrekening en de balans moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Een batig saldo in de resultatenrekening verplicht de organisatie tot het opbouwen van een financiële reserve. Die reserve moet aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.	
§ 3. Bij afwijking kan de jaarlijkse verantwoording van de subsidie-enveloppe leiden tot de vorming van een subsidiereserve op voorwaarde dat: 1° de organisatie deze werkwijze expliciet vaststelt in het ingediende en goedgekeurde beleidsplan; 2° de organisatie deze werkwijze telkens expliciet in het voortgangsrapport duidt en verantwoordt; 3° de gereserveerde subsidie in één van de volgende jaren van de beleidsperiode in kwestie besteed wordt conform het voortgangsrapport en beleidsplan; 4° de subsidie-enveloppe, toegekend voor het totaal van de beleidsperiode, niet overschreden wordt.	• Reserves die opgebouwd worden vanuit de subsidies moeten aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.
§ 4. Om subsidies te genieten en te blijven genieten moeten de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk bovendien: 1° een boekhouding voeren volgens het genormaliseerde boekhoudkundige stelsel en die zo organiseren dat de financiële controle op de aanwending van de subsidies mogelijk is; de Vlaamse regering kan een specifiek boekhoudkundig plan en bijzondere regels betreffende de boekhouding opleggen; 2° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt; 3° hun bestuurders en hun medewerkers verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie.	• Er wordt een boekhouding gevoerd volgens het genormaliseerd boekhoudkundig stelsel.

Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet’ indien op alle onderliggende criteria ‘voldoet’ is gescoord. Een beoordelingselement krijgt het oordeel ‘voldoet ten dele’ als voor geen enkel onderliggend beoordelingscriterium een ‘onvoldoende’ wordt gescoord en voor één of meerdere onderliggende beoordelingscriteria een ‘voldoet ten dele’. Een beoordelingselement krijgt het oordeel

‘onvoldoende’, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘onvoldoende’ is gescoord.

§5 Omdat de beoordelingscommissie zowel terugblikt op de voorbije werking van de lopende beleidsperiode als op de toekomstige werking in de volgende beleidsperiode, wordt als overgangsbepaling voorzien dat de visitaties niet zullen plaats vinden in het derde jaar van de beleidsperiode, maar dat de evaluatie van de werking 2016-2020 wordt geïntegreerd in de beoordeling door de beoordelingscommissie in 2020. Dit heeft tot gevolg dat enkel de aanbevelingen geformuleerd bij de evaluatie van de werking, die voldoende relevant blijven bij de beoordeling van de toekomstige werking, in rekening worden gebracht bij de beoordeling.

Door de eventuele aanbevelingen geformuleerd bij de beoordelingselementen en de bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies in artikel 45, §2 tot en met §4 van het decreet van 4 april 2003 en de beoordeling van de subsidieaanvraag in overweging te nemen, kan de beoordelingscommissie drie mogelijke oordelen formuleren: een positief oordeel zonder aanbevelingen, een positief oordeel met aanbevelingen of een negatief oordeel met aanbevelingen.

Artikel 62
Dit artikel bepaalt dat de erkenning van de sociaal-culturele organisaties op basis van het decreet van 4 april 2003 wordt beëindigd op het einde van de beleidsperiode 2016-2021. Wanneer zou blijken dat organisaties in de loop van de beleidsperiode 2016-2020 niet langer aan de erkennings- of subsidiëringsvoorwaarden zouden voldoen, kan de erkenning of subsidiëring ook vroeger worden ingetrokken.

Artikel 63
Met dit artikel wordt aan de organisaties voor laagdrempelige educatie gesubsidieerd op grond van het Participatiedecreet de garantie geboden op een verlenging van de toegekende subsidieperiode tot en met 2020.

Artikel 64
§1 biedt organisaties die op grond van het Participatiedecreet erkend en gesubsidieerd werden als vereniging voor laagdrempelige educatie of organisaties die op grond van het decreet van 2003 erkend en gesubsidieerd werden, de mogelijkheid om te fuseren met behoud van de subsidie-enveloppes voor de jaren 2016-2020.

§2 bepaalt de vork waarbinnen de subsidie-enveloppe van organisaties die in de loop van de beleidsperiode 2016-2020 fuseren, kan stijgen of dalen in de beleidsperiode 2021-2025. De stijging of daling is begrensd op 25% ten opzichte van het totale effectief toegekende subsidie-enveloppe van de gefuseerde organisaties samen van de beleidsperiode 2016-2020. In dat bedrag zijn inbegrepen: de enveloppe 2020 op grond van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003 , de enveloppe 2020 op grond van artikel 23 en 24 van het Participatiedecreet (de verenigingen voor laagdrempelige educatie), de middelen interne staatshervorming toegekend op basis van artikel 44, §4 van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, de middelen die op grond van het zogenaamde DAC-decreet voor tewerkstelling zijn voorzien en de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten.

Artikel 65

Het eerste lid bepaalt de samenvoeging van de middelen voor de uitvoering van dit decreet. Aan de middelen voor de uitvoering van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, worden ook de middelen voor verenigingen voor laagdrempelige educatie in het kader van het Participatiedecreet, de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten, de middelen houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling (DAC-middelen) en de middelen interne staatshervorming die nu ook al in de sector aanwezig zijn, toegevoegd en als een globaal budget voorbehouden voor de uitvoering van dit decreet.

Omschrijving	**Bedrag begroting**
Subsidie-enveloppes 2016 sociaal-culturele volwassenenorganisaties (inclusief middelen interne staatshervorming)	51.924.000,00 *
Aanvullende subsidies tewerkstelling in de culturele sector (DAC)	11 108 833,00
Gescomiddelen 2016	4.955.430,00
Subsidie-enveloppes 2016 praktijkgerichte laagdrempelige educatie voor kansengroepen	806.122,40
TOTAAL	**68 794 385,40**

*In dit bedrag is de subsidie-enveloppe voor het steunpunt Socius vzw (€ 1.350.000) en de subsidie-enveloppe voor de belangenbehartiger de Federatie voor sociaal-cultureel volwassenwerk vzw (FOV vzw) (€ 242.000) inbegrepen.

Omschrijving	**Begrotingsartikel**	**Bedrag begroting**
Subsidie-enveloppes 2016 sociaal-culturele volwassenenorganisaties (Decreet van 4 april 2003, inclusief middelen Interne Staatshervorming)	HB0-1HDI2AC-WT	51.924.000,00 *
DAC (basisallocatie 1HC059)	HB0-1HCIWAK-WT	14.765.000,00**
Gesco 2016	HB0-1HCI2AJ-WT	4.955.430,00
Subsidie-enveloppes 2016 laagdrempelige educatie voor kansengroepen (Participatiedecreet)	HB0-1HDI2AE-WT	806.122,40
TOTAAL		**72.450.552,40**

*In dit bedrag is de subsidie-enveloppe voor het steunpunt Socius vzw (€ 1.350.000) en de subsidie-enveloppe voor de belangenbehartiger de Federatie voor sociaal-cultureel volwassenwerk vzw (FOV vzw) (€ 242.000) inbegrepen. ** in dit bedrag zitten ook de DAC lokaal cultuurbeleid voor een bedrag van 3.656.167 euro. Dit laatste bedrag zal langzaam aan worden toegevoegd in het nieuwe decreet voor de projectwerking (titel 4 – artikel 45 tot en met 47 van het ontwerp van decreet) rekening houdend met de uitstroom.

Het tweede lid bepaalt welke middelen samen in beschouwing worden genomen als uitgangspunt om de subsidie-enveloppe per organisatie 2021-2025 te gaan bepalen. Die subsidie-enveloppe per organisatie kan maximaal 25% stijgen of dalen t.o.v. de totale effectief toegekende subsidie-enveloppe per organisatie voor de beleidsperiode 2016-2020. Voor organisaties waarvan de effectief toegekende subsidie-enveloppe per organisatie voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode kleiner of gelijk is aan 260.000 euro, bedraagt de maximale stijging 65.000 euro.

Artikel 66

Dit artikel behelst een garantieregeling voor de toekenning van de subsidies naar aanleiding van de regularisatie van de gesco-projecten voor de beleidsperiode 2016-2020.

Artikel 67
Dit artikel regelt dat organisaties voor de beleidsperiode 2016-2020 een laatste keer een voortgangsrapport indienen in 2018, het derde jaar van de beleidsperiode.

Artikel 68
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.